

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

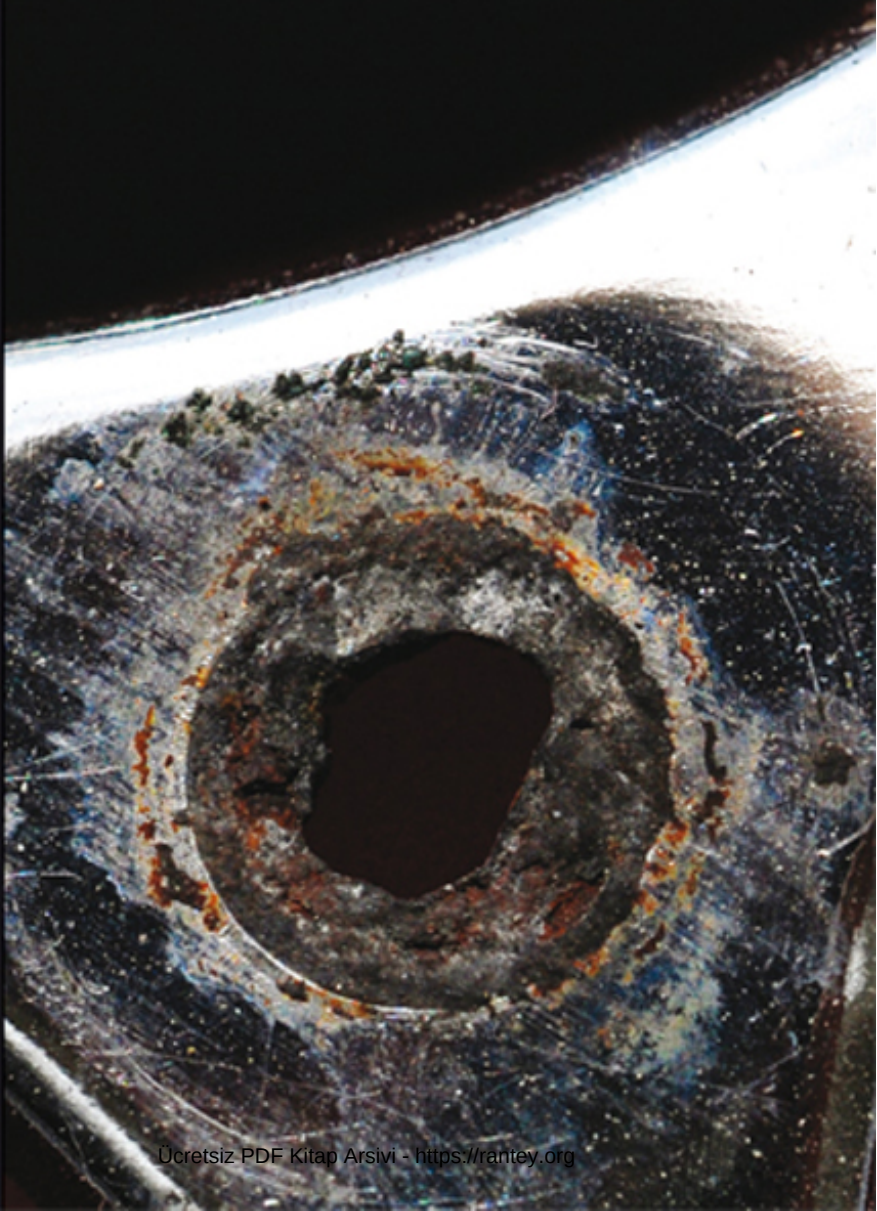
Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Filiz Özdem

Düş Hırkası

ROMAN

DÜŞ HIRKASI

Filiz Özdem (Bakkalbaşı) (İstanbul, 19 Temmuz 1965) İtalyan Lisesi'nden mezun olduktan sonra İÜ Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü'nü bitirdi, aynı bölümde yüksek lisans programına devam etti. Çeşitli dergi ve gazetelerde şiirleri, yazıları, yorumlayıcı sanat metinleri ve çevirileri yayımlandı. Urfa, Balıkesir, Mersin, Mardin, Kars, İstanbul, Maraş, Denizli, Çanakkale, Kayseri, Amasya, Aydın üzerine şehir monografileri hazırladı. Pier Paolo Pasolini, Luigi Malerba, Italo Calvino, Gianni Rodari, Angela Nanetti, Lucia Tumiati, Edmondo de Amicis, Carlo Collodi ve başka İtalyan yazarların çeşitli kitaplarını çevirdi. Maltepe Sanat Galerisi Yayınları'ndan *Saydam ve Seyirci* (1999) adlı şiir kitabı yayımlandı. *Korku Benim Sahibim* (2007), *Düş Hırkası* (2009), *Yalan Sureleri* (2010), *Rüya Bekleyen Adam* (2013) (2015, Notre Dame de Sion Liseliler Edebiyat Ödülü), *Aşk Meçhule Yürür* (2015) adlı romanları ve çocuk edebiyatı alanındaki kitapları da YKY'den yayımlandı.

Filiz Özdem'in YKY'deki kitapları

Romanlar

Korku Benim Sahibim (2007)

Düş Hırkası (2009)

Yalan Sureleri (2010)

Rüya Bekleyen Adam (2013)

Aşk Meçhule Yürür (2015)

Doğan Kardeş

Yeryüzünden Binbir Efsane (2010)

Esrarengiz Arkadaşın Fısıldadıkları (2011)

Simay - Ninem Dış Perisi Oldu (2011)

Rosros ile Zenzen (2012)

Baykuş ile Çobanyıldızı (2012)

Sırlarla Dolu Konak (2012)

Ejderler, Ecinniler, Gulyabaniler ve Cümle Yaratık (2012)

Zürafa Fazi (2013)

Sütün Yolculuğu (2013)

Zeynep - Benim Güzel Hayvanlarım (2014)

Rüya Ormanı (2014)

Gökkuşakını Kovalayan Kedi (2014)

Yağmur'un Rüyası (2014) / Jasmine's Dream (2015)

Utku'nun Kalemı (2015)

Kulaktan Kulağa (2015)

Efe'nin Beklenmedik Maceraları (2016)

Hoş Geldin Şaşa (2016)

Kitap Kurtları İçin:

Hayvanlar Âlemi - Doğadaki Dostlarımız (2010)

Kuşlar Bize Neler Söyler? (2010)

Tavşan Dağa Küserse, Kaplumbağa Koşarsa (2011)

Pirenin Yorganı, Karıncanın Rüyası (2011)

Eşek Dersem Çık, Keçi Dersem Kaç (2012)

Kedinin Kanadı Olsa (2013)

FİLİZ ÖZDEM

Düş Hırkası

Roman

YAPI KREDİ YAYINLARI

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Yapı Kredi Yayınları - 2858
Edebiyat - 861

Düş Hırkası / Filiz Özdem

Kitap editörü: Ersel Topraktepe

Kapak tasarımı: Nahide Dikel
Kapak fotoğrafı: Utku Özdem

Baskı: Mas Matbaacılık Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Hamidiye Mah. Soğuksu Cad. No: 3 Kağıthane-İstanbul
Telefon: (0 212) 294 10 00 e-posta: info@masmat.com.tr
Sertifika No: 12055

1. baskı: İstanbul, Mart 2009
2. baskı: İstanbul, Şubat 2017
ISBN 978-975-08-1572-0

© Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş., 2013
Sertifika No: 12334

Bütün yayın hakları saklıdır.

Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.
Kemeraltı Caddesi Karaköy Palas No: 4 Kat: 2-3 Karaköy 34425 İstanbul
Telefon: (0 212) 252 47 00 (pbx) Faks: (0 212) 293 07 23
<http://www.ykykultur.com.tr>
e-posta: ykykultur@ykykultur.com.tr
İnternet satış adresi: <http://alisveris.yapikredi.com.tr>

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık
PEN International Publishers Circle üyesidir.

İÇİNDEKİLER

BELKİ DE BEDENİMİZİ SARAN BİR ÇEPERDİR RUH

Geçit • 9

Aslan ile Yılan • 15

“Çılgın Elmas” ve Cam Kırıkları • 22

KAPI KAPANIR

Gelincikler • 29

Sevilmek • 58

Kâğıt Bedenler • 65

Her Yer Kan İçinde • 73

DÜRBÜN

Bir Gün / Doğuştan Uyku • 87

O Günün Gecesi / Şiirsel Bir Katliam • 94

Aynı Gece / Hunhar Darbe • 107

Bir Başkası O Gece / O Kısacık Bakışta • 109

O Gece / İhanetsiz Sonsuzluk • 112

Gece / İnançlar Yıkılır,

İnancı Duyanı da Yanında Götürür • 128

**BELKİ DE BEDENİMİZİ SARAN
BİR ÇEPERDİR RUH**

Geçit

Tuğla duvarlı yığma binaların pencereleri dostça birbirine, küskünce de bir avluya bakıyordu. Ne zaman sert bir rüzgâr esse, ait olduğu gövdeyle bağı zayıflamış, yerinde emanet duran taş parçaları birer ikişer avluya düşüyordu. Binalar, yerin dibinden, zemin ya da orta katlarından veya çatıdan, koridorlarla, bazısı üstü açık, kimi de kapalı köprülerle, bazı yerlerde de kapılarla birbirine bağlanıyordu. Yapılara sonradan eklenen katların duvarlarına vurulan sıva bile çoktan yer yer dökülmüş, çatlaklar oluşmuştu. Oluklardan aşağı inen boruların kopan kısımları tellerle birbirine tutturulmuş, teller de paslanmıştı.

Giriş katlarında hayat sürüyordu. Renk renk kurdele, biye, düğme, fular, şapka, eldiven, çanta, kemer, çorap, oyuncak, kitap, toka, yüzük, küpe, bilezik, kolye, etek, tunik, mintan, gelinlik, kilim fırlıyordu küçücük dükkânların vitrinlerinden. Gelip geçenlerin, avare bir edayla eşyalara bakanların, alışveriş edenlerin bedenleri birbirine değiyordu geçidin avluya çıkan daracık koridorunda. Nem, küf, kumaş, kâğıt ve tütsü kokusu birbirine karışıyordu.

Bütün günü bir o dükkânın bir ötekinin önüne kıvrılıp uyuklayarak geçiren miskin, kara bir köpek musallat olmuştu bir süredir geçide. Bazen de avludaki kahvenin taburelerinin arasında, sırtını bir taburenin bacağına dayayarak yan gelip yatıyordu. Başını zorla yerden kaldırarak, tek gözü yarı açık, müşterilerin verdiği simit, sandviç parçalarını dişliyordu. Köpeğin dünyadan kopuk bu hali herkesin ilgisini çekiyor, her yanın-

dan geçen durup başını okşuyor, sırtını sıvazlıyordu. Uzaktan geçerken görenler bile yollarını değiştirip onu sevmek için yanına geliyorlardı. Köpek bu sevgiye karşılık vermek için kılını kıpırdatmıyor, kuyruğunu bile sallamıyordu. Köpek olmaya bile mecali yoktu sanki. Onun bu tepkisizliği sevgiyi kabul ettiği anlamına geliyordu. Onu sevenlerin sayesinde bir sürü adı oldu: Kara, Kara Derviş, Miskin, Uykucu, Tembel Teneke, Yatık, Batak, Rüyacı, Halsiz, Geçkin, Geçmiş, Sıfır, Hayal, Ruh, Bezgin... saymakla bitmez. Ne bu kadar çok adının olduğunun farkındaydı, ne de herkesin onunla böyle ilgilenmesi umurundaydı.

Kimseye havlamıyordu. Dibine kadar gelip yerinden kalksın diye sürekli kornaya basan, kalkmayınca otomobilin camından kolunu sarkıtarak seslenen, bağırان polisler e havlıyordu yalnızca. “Ne? Ne var? Rahatsız etmeyin beni!” der gibi, kısa ve güçlü birkaç isyan nidası. Bir de ardında dolanan, burnunu burnuna, kuyruğunun altına sürten erkek köpeklerle bir süre oynaşıyor, ama arkasına geçip de üstüne çıkmaya çalıştıklarında yaygarayı koparıyordu. Hav da hav, ki ne hav.

Tembel miydi, uykucu muydu, rüya mı görüyordu, varlığını bir rüyanın parçası olarak mı görüyordu yoksa, bunu kimse bilemez. Belki de yalnızca bir vazgeçmişti; ömür dolduruyordu.

Avluda bu köpektan hiç de geri kalır hali olmayan bir sürü kedi vardı. Neyse ki içlerinden daha genç olanlar arada sırada koşturup birbirini kuyruğundan yakalamaya, çay kahve içenlerin kucaklarına çıkmaya çalışıyordu. Yaşlıca olanlar ise vitrinlerin içinde, dışarıdaki tezgâhların üstünde uyukluyordu.

Üst katlar ziyaretçisi olmayan mezarlara benzliyordu. Geçidin yan yola açılan devasa kapısının üstünde yükselen iki katın avluya bakan cephesini sarmaşıklar sarmıştı. Yer yer kurumuş dallar vardı. Boş pencerelerin etrafını dönen sarmaşıklar iyiden iyiye kederli bir görüntü oluşturyordu. Bu kapının karşısında ki dar ve dükkânlarla dolu koridorun hemen yanında da esnafın alt katını dükkân, üst katını depo olarak kullandığı binanın daha sonraki iki katı boştu. Üçüncü kattaki camı kırık, çoktan paslanmış, tutulsa elde kalacakmış izlenimi veren demirlerine rüzgâr la vuran, bir zamanlar beyaz olduğu anlaşılan lime

lime olmuş perdenin dans ettiği bir pencereden içeri doluyordu meltem. Duvar diplerinden dolanıyor, ahşap çatlaklara sızıyor, yarıklardan geçiyor, tavandan sarkan örümcek ağlarını titretiyor, odalarda tahtakurtlarının kemirdiği ahı gitmiş vahı kalmış kapıları bazen hafifçe oynatarak gıcırdatıyor, bazen de çarpıp kapatıyordu. Meltem odalara sızdığında, sahibi olmayan bir solğun üstünü tedirginlikle örtmeye çalışıyor, ancak saracak bir gövde bulamayınca iyice sıklaşan soluktan rahatsız olup hızla lime lime olmuş perdeyi yalayarak geldiği gibi çıkıp gidiyordu. Sarı sıvası dökük, altındaki tuğlaların görüldüğü yan duvarda ne caddeden ne de geçitten geçenlerin görebileceği, siyah boyayla yazılmış eğri büğrü bir yazı vardı: “Çatı ızalasyonu yapılır.” Altında da bir cep telefonu numarası.

Bir delisi vardı geçidin. Neredeyse oraya ait bir eşya, bir duvar kenarı, bir sütun parçası gibi. Kumral, saç sakalı birbirine karışmış, iriyarı, göbekli bir adamdı. Ayda bir, birkaç gün ortadan kaybolur; akrabaları onu alır tıraş ettirir, yıkar, üstünü başını değiştirirlerdi. Sonra geri gelirdi. Temiz paklığı birkaç gün sürer, hemen eski pisliğine dönerdi. Ayın son haftasına kalmaz, düğmeleri kopar, fermuarı bozulur, bir yerlerden bulduğu urganla pantolonunun belini sıkardı. Saçları keçe gibi olur, leş gibi kokardı. Bütün esnafın belasıydı; onu gören müşteriler kaçışmaya başlardı çünkü. Onlar kaçıştıkça elini kolunu sallayıp daha da bağırarak konuşmaya başlardı. Sonra birileri gelip yine onu götürürdü. Birkaç gün ortadan yok olduktan sonra temizlenmiş olarak tekrar dönerdi. Cevat’tı adı. Esnafın değişiyse Ayı Cevat.

* * *

Cevat bundan beş yıl önce mesken seçmişti burayı. Uzun boyu, göz alıcı takım elbisesiyle o mimar, Hüsnü Güngör, önünden koşturarak kendisini buyur eden yardımcılarıyla geçide gelip gitmeye başladıktan hemen sonra. Cevat, o zamanlar, şimdi olduğu kadar düşkünleşmiş değildi.

Adamlar geçide girer girmez, penceresinde lime lime perdelerin

sallandığı evdeki soluk hızlanmaya başlamıştı yine. Eski geçide bakmaya gelmişlerdi. Bir proje çizeceklerdi, geçitte kardeşçe birbirine yaslanan yaşlı binalar yıkılacak, avluyu da içine alan, camdan bir gökdelen dikilecekti yerine. Burası bir iş merkezi olacaktı. Avludaki erik ağacı gidecekti, güller gidecekti, kuşların su içtiği yalıklar, saksıdaki sardunyalar, camgüzelleri, iri papat-yalar gidecekti, binalardan dökülen küçük taşları tutsun diye gerilen tenteler gidecekti, küçük kırmızı tabelalar, tepeye gerilmiş demir tele sarılan asma, hasır tabureler, kahvelerin önüne dizilmiş beyaz, mavi büyük şemsiyeler, kediler, ayak sesleri, taşların arasına dökülen susamlar, yan yana sokulmalar, bu boşluk gidecekti, avlunun yazı kışı gidecekti, küf ve nem kokusu gidecekti, geçidin altındaki Bizans zindanı gidecekti, sıçanlar, böcekler gidecekti, kazılan derin temelle birlikte yoklukları önce bir çukura dönüşecek, sonra yapılan kapalı otoparkla sonsuza dek örtülecek, üstüne pırıl pırıl camdan, ince uzun soğuk modern yırtıcı bir yükselti dikilecekti, camlarına güneş vuracaktı, binanın içindekiler camların ardından dışarıya bakacak, ama kimse onları göremeyecekti, özel bir temizlik şirketinin gönderdiği tek tip tulum giymiş adamlar, binanın tepesinden sarkıtılan salıncaktan bezlerini ve fırçalarını uzatıp kirlenen camları sileceklerdi, her şey tertemiz, derli toplu olacaktı, mikroptan arındırılmış ofisler mis gibi kokacaktı, gıcır pabuçlar adımlayacaktı koridorları, yüksecik topukların tıkırtısı yankılanacaktı, her şey çok güzel olacaktı.

* * *

Geçidin üçüncü kapısı bir bahçeye açılıyordu. Bahçenin ortasındaki kilise geleni gideni olmayan bir anıt mezara benziyordu. Ustasının elinden çıktığı zamandan beri yalnız, çok yalnız ve gündün güne eskijen, sade, huzur veren bir taş yontu gibi. Zamanın ipeksi dokunuşlarla erittiği yüzeyinde yeni katmanlar oluşmuştu. Yapının kendisinden yüksek dış duvarları, taştan bahçesinde hoş bir yankılanmaya neden oluyordu: Kedilerin, kuşların, fısıltılarla konuşan insanların seslerini biriktiren bir yankılanma bahçesiydi sanki. Bir vakitler suyu eksik olmayan,

ama artık kurumuş derin kuyusunun üstü kocaman mermer bir kapakla örtülüydü, etrafını bir demir parmaklık çevreliyordu, tepesine taç gibi oturtulmuş ince demirin ortasında küçücük bir çan asılıydı.

Üç duvarında devasa birer kapı bulunan kilise bahçesinin dördüncü yanını, dört katlı bir binanın yüzü perdeliyordu. İçinde yaşayanlar varmış gibi fiyakalı bir duruşu vardı. Oysa giriş katındaki yağlıboya çekilmiş temiz, parlak kapıların hepsine kilit vurulmuştu. Üst kattaki pencerelerinden kiminin camı kırılmıştı. İçeriden uzayarak gelen sarmaşıklar buralardan dışarıya fıskırmıştı. Kırık camların gösterdiği boşlukta binanın karşı duvarı, duvarı saran otlar görünüyordu. Çatısı ve ara katları tamamen çökmüştü. Bir kabuk gibi duruyordu. Bir salyangoz kabuğu gibi. İçinde yaşayan sahibi çoktan ölmüş gitmiş, ama onun bundan haberi yokmuşçasına hayatını sürdüren bir dış, bir kabuk. Ya da seyredenlerin gerçek sandığı bir sahne dekoru.

Kilise ile bu sadece dış duvarlardan ibaret binanın ikinci katları arasında, dünyaya gelen bebekle annesi arasındaki işlevi sona ermiş, ama kesilmesi unutulmuş bir kordon gibi uzanan demir bir köprü vardı. Çoktan çürümüş, paslanmıştı, kim bilir ne zamandır kullanılmıyordu. Has bir ustanın elinden çıktığı belli olan demir işlemlerin oyuklarına yer yer öbeklenmiş, rüzgârın taşıyıp getirdiği birer çimdiklik toprak birikintilerinde otlar fıskırmıştı. Üstüne bir kuş bile konsa dağılıp gidecekmış, un ufak olup kahve-kızıl zerreciklere dönüşerek evrene yayılacaktı duygusu uyandıran kadim bir göbek bağı gibiydi bu köprü.

Kilisenin ana bölümü çoğunlukla kapalıydı. Arka taraftaki küçük bir kapı ince, uzun bir koridora bakar, burası ise hep açık olurdu. Girişte, hemen soldaki raflı dolapta sıra sıra mumlar diziliydi. Karşısındaki camekânın önünde, kum dolu iki rafın ortasında, içi yağ dolu birer kâsenin fitillerinde ince bir alev titrerdi her zaman. Arada sırada birileri uğrayıp mum dikerdi. Vitraylardan sızan renkli ışıkların altında, sanki bu dünyaya ait olmayan bir sessizlik kol gezerdi.

Bütün bu binalar, çevrelerini saldırgan bir edayla kuşatmış ve kendilerinden yaşça çok genç, kaba saba ve hantal yapılara

mahcup bir sessizlik içinde sırtlarını dönmüşler, onların kusurlarını görmezden geliyorlardı.

Cevat sık sık kuyunun başına gelir, üstünü örten yuvarlak, büyük yük taşı gözlerini dikerek çömelir, duvara yaslanırdı. Kuyunun kapalı ağzına baktıkça, sanki arada sırada, anlayamadığı birtakım sesler işitirdi. “Oğşun est, vors zoği, kuzurbent, oğşun est...” Derinden, dipten, boğuk, acılı, dua eder gibi bir ses.

Aslan ile Yılan

Cevat'ın kendi iç zamanını izleyerek, geçtiği saati bildiği ve hemen her gün cadde boyunca peşinden gittiği bir kız vardı. Kız, akşam saat altı sularında caddenin başında belirirdi. Yaklaşık yarım saatte caddeyi kateder, eski ama bakımlı bir binanın önüne gelince, büyük demir kapısından girerek kaybolurdu. Pek güzeldi, üstü başı derli topluydu. Elinde tuttuğu bastonu yerde tıklatarak, çıkan seslere kulak verip temkinli adımlarla ilerlerdi. Cevat da on, on beş metre gerisinden kararsız adımlarla peşinden giderdi. Kız kördü.

Cevat onun girdiği binadan çıktığını hiç görmemişti, zaten uzun süre kapıda beklemişliği de yoktu. Bir süre nefti yeşil demir kapıya bakardı. Kapının göbeği camdı. Camın dış yüzünde demir şekilden şekle giriyordu. Tam ortada bir aslan duruyordu. Ağzını kükrer gibi göğe dikmişti. Kuyruğu havaya kalkıktı. Gövdesine bir yılan sarılmıştı. Hemen tepelerinde bir yıldız vardı. Yılanın ağzı da yıldızla bakıyordu ve uzun çatal dili yıldızın ucuna değiyordu. Bu demir işlemeye bakıp kalırdı Cevat donuk bir yüzle. Kızı o saat, orada unutturdu. Sonra yılan sanki kendisini sokmuş gibi hızla uzaklaşırdı kapının önünden. Kayıp giden bir yıldız gibi kaybolurdu.

Gök gürleyip yaz yağmuru başlayınca Cevat her gün izlediği bu kızın bazı hareketlerini yapardı.

Kimi zaman, cadde boyunca yürürken yanından geçen tramvay çanını çalacak olsa, kızın hali yürek burkardı. Birden ensesine hiç beklemediği bir yumruk yemiş gibi sendeler, diz-

leri bükülür, ellerini önce tutunacak bir yer arar gibi öne uzatır, sonra çıldırması gibi, kendisine yönelmiş bir saldırıya karşı korunmak istercesine çok seri ve keskin hareketlerle boşluğun içinde birkaç kez sallar, ama hemen toparlanırdı.

Ancak, bu çok kısa süre içinde yaşadığı korkunun onu ne şekilde soktuğunu görmek, Cevat'ın sanki içine işler, gözleri dolardı. Gözlerini kırptırarak başka yana çevirir, kız kendini toparladıktan sonra bile bir süre ona bakamazdı.

İşte, gök gürler gürlemez, bulutlar aceleci kara bir duman gibi avlunun üstüne çöküp yağmur damlaları düşmeye başlayınca, Cevat geçidin yan caddeye açılan tarafında, bodrum katındaki matbaanın merdivenlerine telaşla yönelirdi. Vatman hiç beklemediği anda çanı çalınca, kulağının dibinde çınlayan sesle korkuya kapılan, nereye kaçacağını bilemeyen ve boşluğa çarpıp duran yaralı bir hayvan gibi çırpınan kızcağızın kine benzer hareketler yapardı. Herkes, ne yapsa yeridir dercesine bakar, onun bu haline acır ve ses etmezdi. Koşarak matbaanın ahşap kapısını hızla itince, bazen kapı duvara vurup geri gelir, yüzüne çarpardı. Bir yandan bağırır, bir yandan da çocuk gibi hüngür hüngür ağlardı. Bağıra bağıra aklını yitirdiği o gök gürültülü gündeki gibi.

* * *

Cevat, Ayperi'nin odasının kapısını açtı.

"Çıkalım mı artık?" diye sordu.

Genç kadın başını kaldırmadan elindeki kalemi, incelediği dosyanın metal kısmına iki kez vurdu.

"On dakika canım," dedi, "şu dosyayı da gözden geçireyim, tamam."

"Aşağıdayım," dedi Cevat, "arabada beklerim." Sekreterin masasına bıraktığı çantasını aldı, otoparka indi.

Ayperi arabanın kapısını açtığı anda, çenesini direksiyona dayamış oturuyordu.

"Dalgınsın," dedi Ayperi.

"Sen de çok meşgulsün canım," dedi Cevat gülümseyerek. Onu Göztepe'deki eve bırakacaktı. Süreyyapları'na gidecek, ba-

bası yurtdışında olduğu için evrakları annesine imzalatacaktı. Sonra Ayperi'yle Hisar'daki evlerine döneceklerdi. "Projelerin onaylandı mı?" diye ekledi.

"Onaylanır nasıl olsa. Aslında aklım işte değil. Evden topla-yacağım eşyaları düşünmekten içim daraldı. Keşke taşınmak da kâğıt üstünde mekân kurmak gibi olsaydı. Nasıl bu kadar çok nesne biriktirebiliyoruz, neden eşyaların saltanatı altında böyle eziliyoruz, neden hayatımızı sadeleştirmek konusunda bu ka-dar beceriksiziz?.. Dinlemiyorsun galiba beni. Neyin var?"

Cevat akıp giden yola gözlerini dikmişti. Bir süre cevap vermedi. Sanki yola değil karşısında açılan, yalnızca kendisinin gördüğü bir geçide bakıyordu. İç geçirdi. Başkasının ağzından ya da anlattıkları başkasına aitmiş gibi konuşmaya başladı:

"Birkaç gün önce bir rüya gördüm, ne gördüğümü unut-muşum. Şirketten çıkarken birdenbire hatırladım... Bir kadınla sevişiyordum. Ufak tefek, tombulca bir kadın. İçi kaygan, yumu-şak ve nasıl sıcaktı... Bir cehennem kuyusuna düşmüşüm gibi, kasıklarım cayır cayır yanıyordu. Zevkten öylesine kendimden geçmişim ki, gözlerimi açıp yüzüne bakamıyordum. Ölecek-mişim duygusuyla kasılıp duruyordum. Zevkten mi korkudan mı, seçmek kolay değildi. Hem bütün varlığım eriyip gitmişti, hem de bedenimi öyle güçlü hissediyordum... Çıkardığım sesler kulaklarımı tırmalıyordu, sanki binlerce yıldır ayak basılmamış bir mağaraya girmiş, tırnaklarımla duvarları çiziyordum..."

Ayperı gergin bir gülüşle sözünü böldü: "Kıskandım," dedi. Sesindeki tını, Cevat'ı anlattığı rüyanın etkisinden bir an çıkar-mıştı.

"Kıskanmakta acele etme..."

"E sinirlendim o zaman. İnsan sevgilisine rüyasında biriyle seviştiğini söyledi diyelim, bundan aldığı zevk de böyle ayrıntılı anlatılmaz ki!"

"Dinle lütfen... Sinirlenme de... Neden bu kadar ayrıntısıy-la anlattığımı anlayacaksın... Sonra yumuşak bedeninin üstüne kapaklandım. Ellerimle yatağa abanıp kalktım kadının üstün-den. Ama kalktığım yer yatak değildi. Ellerim toprağa dayan-mıştı. Çapalanmış, yumuşacık toprağın üstünde yatıyordum. Başka bir yerdeydim. Az önce neredeyse iliklerime kadar dolan

yasemin kokusu birden toprak kokusuna bırakmıştı yerini. Tek bir ot bile yoktu. Ayağa kalktım. Göz alıcı bir güneş parlıyordu. Yakacık tepelerindeydim. Ayaklarım toprağa gömülüydü, yürümekte zorluk çekiyordum. Neden Yakacık? Bunu nereden anladığımı da bilmiyorum! Çünkü kalktığım zaman sadece ufka kadar uzanan bir toprak gördüm. Bir yandan da ağlıyordum. Ağzımdan sürekli aynı sözler dökülüyordu: 'Bir ölüyle yattım ben, bir ölüyle! Ne kadar yalnızım!' Üstünden kalktığım kadın Cahide Teyze'ydi..."

"Cahide Teyze kim?"

"Bir yakınımız. İnsanın hayatta aklının ucundan bile geçirmediği bir şeyin, rüyalarına girip karşısına dikilmesi ne kadar korkutucu değil mi? Neydi bu şimdi?"

"Bilmiyorum, rüyanın sana ne anlatmak istediğini bilmiyorum. Gördüğü rüya yüzünden insana tabii kızılmaz, gücenilmez. Ama kendimi kötü hissettim doğrusunu istersen!"

"Ben de..."

Onlar mı ilerliyordu, yoksa yol mu dilini uzatmış onları içine çekiyordu, anlamadan, sessizce çevrelerinde sürekli değişerek akan görüntüye ve tekdüze emilişe teslim oldular. Otomobil metal bir kapsül gibi kuşatmıştı varlıklarını.

Cevat, Süreyyaplağı'nda otomobili sokağa park edip koşarak bahçeye girdi. Yağmur bastırmış, köşkün iki adım ötedeki giriş kapısına ulaşana kadar üstü başı sırlıslıkla olmuştu. "Sabah akşam yağmura yakalandım bugün," diye geçirdi içinden.

Bir süredir köşkte kalmıyordu. Kapıyı açar açmaz loş ışıkta pırıldayan simli pırıltı içini istila etti. Kristal aynaların, kim bilir hangi müzayededen alınmış oryantalistlere ait tabloların altın varaklı çerçevelerinden; evin çeşitli yerlerine serpiştirilmiş, uçuşları kaskatı kesilerek duvarlara çivilenmiş meleklerin boyalarından kaçan ve her yeri kaplayan, insanın genzine dolan altın tozları karşıladı onu. Her tarafta vazolar, vazoların içinde çiçekler vardı. Gerçeğinden güçlkle ayırt edilen, her gün tozu alınan ve hiç ölmeyen, insan elinden çıkma yalancı çiçekler... Üstlerine sıkılan yalancı, baygın koku sarardı bütün evi. Cevat'ın bu koddan içi çekilirdi.

Köşkün iç bulandıran, sanki elle tutulan, insanı kuşatıp sıkıştıran ihtişamını neredeyse elleriyle iterek hemen merdivene yöneldi. İkinci kata çıkmaya başladı. Evde ses soluk yoktu. Birkaç basamak çıktıktan sonra gök gürledi. İki katın arasındaki uzun pencerenin camında, akşam alacasına karışan sarı bir ışık çaktı, kayboldu. Cevat eli tırabzanda duraladı. Pencereye bakarken birkaç gece önce gördüğü rüyayı hatırladı. Çıplak bir ağacın dalına tünemiş büyük, beyaz yırtıcı kuşun kanatlarında ve kuyruğunda külrengi hareler vardı. Kanatlarını açtığında bir masal kuşuna benziyordu. Nasıl oluyorsa Cevat kuşu yakalıyordu. Peşinden kuzeni Halil ve karısı Berrin'i görüyordu. Rüya bu ya, sanki postu varmış gibi, hayvanı yüzmüşlerdi. Berrin kuşun derisini, iç tarafı üste gelecek şekilde tezgâha yayıyordu. Cevat kan göreceğini sanırken zımbalı, desenli, tertemiz mor bir yüzeyi olduğunu fark edince şaşırıyordu. "Meğer ne kadar değişikmiş içi, işlenmiş deri gibi, kan da çıkmadı hiç!" diyordu Berrin'e.

Merdivende, gök gürültüsünden sakınmak istercesine hafifçe eğilmiş, iki basamak yukarıdaki sol bacağına dirseğiyle dayanırken, gözü camda, sanki rüyasındaki yırtıcı kuşu görecekmış, kuş hızla camı kırarak içeri dalacakmış, gelip yüzüne çarpacakmış, kuşun içi dışına çıkacak, içindeki mor, zımbalı deri kendi yüzü olacakmış gibi bir gündüz düşü görüp ürperdi, tüyleri diken diken oldu. Hemen gözlerini camdan kaçırdı. "Unutulmuş rüyaları hatırlama günü mü bugün!" diye geçirdi içinden. Basamakları tırmanmaya devam etti. Ahşap basamaklardan hafif bir gıcırtı yükseliyordu. Evde kimse yok gibiydi. Annesinin odasından sesler geldiğini işitti. Kapıyı tıklatırken gök gürledi. Seslendi, ama dışarıdaki fırtınanın gürültüsü sesini boğdu. Kapıyı araladı. Gök yine gürledi. Anneaslan yataktaydı. Ağabeyyılan aslanın üstündeydi. Ya da anne yılandı. Öteki aslan.

Gök gürlüyordu. Gök gürlerken Cevat bakakaldığı manzara karşısında önce sustu. Aslanıyan, "Cevat!" dedi. Kendi adını duyar duymaz henüz dili gelişmemiş, hırıltılarla anlaşılan, taş devrinden kalma bir adam gibi, ne dediği anlaşılmaz biçimde bağırmaya başladı ve koşarak evden çıkıp gitti.

Ağaçları, çatıları, otomobilleri, virane meskenleri, binaların yüzeyini, bahçeleri, iki saattir kendini bilmeksizin dolandığı sokakları, denizi şiddetle döverecek düşen iri damlalar birbirini öyle hızlı izliyordu ki, camların şangırtılı titremesinden, göğün gürlemesinden, çatıların havalanacağından korkarak dışarıya bakanlar, bulutların sudan oluşan kalın sicimlerle yere bağlandığını sanabilirdi. Yağmur suyu denize doğru inen yollardan oluk oluk akıyordu. Elektrik kesilmiş, karanlık ve ıslak, kasvetli bir boşluk çökmüştü ortalığa. Cevat'ın ağlaması ve bağırması da bu boşlukta yitti.

Denizde dalgaları kabartan, bazı ağaçları, elektrik direklerini yıkan, çatılardan kiremitleri, antenleri uçuran rüzgâr herkesi evlerine kovalamıştı. Rüzgâr ve suyun hükümlerliği başka hiçbir şeyin hükmünün geçmediği metal bir yuvarlağa döndürmüştü sanki dünyayı. Vınlama, çarpma, düşme, kırılma, gürlemelerden başka bir ses işitilmiyordu.

Ayperî, annesinin evinde, Cevat'ın gelip kendisini almasını beklerken, elinde mumla çalışma masasının başına dikildiği sırada, hayatın o anda kendisinden neler aldığından habersiz, çekmeceyi açtı. Masanın üstüne birkaç zarf, bir tomar kâğıt çıkardı. Alttan, bir zamanlar Cevat evliyken, Ayperi'nin çizdiği karakalem portre çıktı. Mumun cılız aydınlığında hatırlamak istemediği günlere gitti geldi, Cevat'ın kâğıdın üstündeki yüzü sanki kat kat birçok yüzden oluşuyordu. Aldığı yere geri koydu. Fırtına hiç çekmeceye saklanır mı?

Cevat tren yolundaki alt geçidin merdiveninden inmeye başladı. Şiddetli sağanaktan geçidin giderleri tıkanmış, su basamaklara tırmanmış, geçidin tavanına kadar yükselmişti. Suyun karanlığına doğru ilerledi. Önce sağ, sonra sol ayağı, dizkapakları, derken su beline kadar çıktı, göğsüne vardı, ensesine, çenesine vurdu, gözlerini de aldı içine. Onun arkasında, suyun üstünde, bilincinin dışında kalan zaman, her biri yıllarca süren yirmi adım uzunluğundaki yolculuğunun zamanından koptu.

Suyun içinde bedeni hafifledi. Karanlık yavaş yavaş çekildi, tatlı bir tirşe yeşile dönüştü çevresi. Mekân kocaman bir okyanus akvaryumuna benzedi. Bacaklarına kırmızı denizyıldızları

değiyordu, sarı turuncu mavi balık sürüleri geçiyordu. Üstünde üzüm salkımına benzer meyveler olan ağaçsı dev yosunlar salınıyordu. Bir sonbahar ormanı gibiydi. Yosunların arasından bir kadın zıpkın yemiş gibi fırladı, ağzından hava kabarcıkları çıkıyordu, gözlerini kocaman açmıştı, ölüyordu... Yukarıdaki sandaldan sarkan çıplak bir adam, suya daldırdığı küreği kadına doğru sallıyordu, kurtarmak mı, yoksa ölümünü çabuklaştırmak için mi, belli değil. Kadının önünden bisikletli bir oğlan geçti, kısa bir pantolon giymişti, ağzında bir düdük vardı. Cevat'ın yanından geçen şık bir adam, şapkasını çıkarıp göğsüne bastırarak onu selamladı. Suyun gök kubbesinde mor yıldızlar parlıyordu. Boşlukta duran ve kendi kendine sallanan sedefli yelpazeler mor yıldızları dalgalandırıyor. Ötedeki mercan kayalıkları açılıp siyah bir yarığa dönüştü. Yarık döne döne küçülmeye başladı. İğne ucu kadar küçüldüğünde geçitte ne balıklar kalmıştı, ne yıldızlar, ne insanlar, ne Cevat.

Geçidin öteki ucunda, yukarı çıkan merdivenin basamakları belirdi. Cevat ağır ağır sudan çıktı. Sırlıslık giysileri üstüne yapışmıştı, yüzü seçilmiyordu. Karanlıktı. Rüzgâr esiyordu. Rüzgâr, onun söyleyeceklerini söylüyordu.

“Çılgın Elmas” ve Cam Kırıkları

Bir Gece

Nevruz arifesiydi. Cevat çöplerden topladığı raf, sunta, iskemle bacağı ve kuru dalları bir bahçe duvarının yanına yığdı. Aklının beyaz sayfalarını çevire çevire sokaklara düşmüştü, ama henüz evinden çok uzaklara gitmemişti.

Yoldan geçerken durup sigara yakan delikanlıdan kibrit istedi. Üst üste yığdığı tahtaları tutuşturdu. Önce yavaşça, sonra çıtırtılarla yükselen alevlere baktı. Alevlerin üstünde ısıdan gevşeyen havanın dalgalanışına dikti gözlerini. Sanki kendi içinde de ateşler yanıyordu, alazları görünmeyen ateşler, ama ısı yükseliyor ve bedeninin iç mekânında, ruhunda, –eğer ruh içteyse, kim bilir, belki de bedenimizi saran bir çeperdir– ruhunun örtük dokusunda, örgüsünde, var olandan farklı bir gevşeme, bir atkı farklılığı hissediyordu. Bu, bütün bütün içine yayılmıyordu, yayılrsa fark etmezdi belki. İçinde, içinden başka, yabancı bir hat, bir koridor, bir yol boyu ya da bir yuvar oluşuyordu. Gözleri içeri dönüyor ve bu farklı dokuyu, onun ilerleyişini, akışını, uzamasını, diğer dokuyu çiğnemesini, yemesini, onu ortadan yarmasını, kenarından başlayıp ortaya doğru genişlemesini, şekilden şekle girerek içini istila etmesini, ezmesini yalnızca hissetmekle kalmıyor, görüyor, üstelik kendisi bir başkasıymış gibi seyrediyordu. Bu sırada nefes alamıyordu, kendini nelerlere atacağını bilemiyordu, bilemedikçe kafasını taşlara vurası,

topraklara sürtesi geliyordu, kendini yerden yere atası geldikçe bir hareketsizlik bastırıyordu, o hareketsizlik üstüne çöktükçe içi şişiyordu, şiştikçe incelmek, yassılaşmak, bir halı gibi kendini çırpma istiyordu. Elini kolunu sallamak, elini kulağından, boğazından, karnından ya da sırtından içeri sokup gözleriyle izlediği dokuyu bir ucundan yakalayıp dışarı çekerek atmak arzusu onu iyice çaresiz bırakıyordu. Bu istek arttıkça oturduğu taşın üstünde bir fotoğrafın içindeymiş gibi kalakalıyordu. Kafasını sallaya sallaya bağırma istiyor, ağzı mühürleniyordu. Ağzı mühürlendikçe, dış sesi köreliyor, içindeki ses katlanamadığı bir tizlik ve yükseklikte beyninin içinde avaz avaz haykırıyordu.

Tatlı bir esinti çıktı. Bahçede, armut ağacının üstündeki beyaz çiçeklerin yaprakları pul pul ayrılıp havada uçuşmaya başladı. Nisan yağmuru çiseliyordu. Cevat, havada dans ederek yere düşen çiçek yapraklarını izledi.

Üç katlı evin çatısındaki açık pencereden yüksek sesle çalınan bir şarkı duyuluyordu. – *Şimdi gözlerinde bir bakış, göklerdeki kara boşluklar gibi* – Dilini anlamadığı, oturduğu yerde ezgisine göre sallandığı bir şarkıydı. İçindeki ayrışma usulca dağıldı. – *Parılda cılgın elmas* – İçini istila eden o gevşek ve titrek doku nihayet bitmişti. – *Gel buraya küçük çocuk, sen kaybeden ve kazanan* –

Evin ikinci katından uzanan kızıl saçlı bir kadın, birkaç poğaç koyduğu torbayı Cevat’a attı. Orta kattan da sarışın bir kadın bir poşet leblebi atıp, “Hadi besleme artık ateşi, hadi sönsün de git,” dedi yumuşakça. Cevat leblebinin poşetini açıp cebine döktü. Poğaçalardan birini dişleyip diğerlerini cebine sokuşturdu, ateşi böylece bırakıp sokağın ucunda kayboldu.

Evin kapıcısı ateşin üstüne bir kova su boca etti arkasından, “Lahavle,” çekti.

Cevat, daha gün inmeden geceye yürüdü.

Bir Başka Gece

Akşam indi. Pazarcılar tezgâhların üstünde serili mallarını toplayıp karton kutulara doldurdular. Kırmızı, mavi, yeşil, sarı ışıkların yanıp söndüğü kamyonetler tezgâhların yanına çekilmişti çoktan. Demir kazıklar sökülüp dalgаланan brandalar yere yayıldı, katlanıp kamyonetlere yüklendi. Çoğu işini bitirip yola koyulmuştu bile. Her çıkan kornaya basıyor, arkadaşlarıyla vedalaşıyordu. Kimileri hâlâ toplanmaya devam ediyordu. İpler çözülürken pazarcıların elinden kaçan bazı demir direkler asfalta çarpıyor, metalin titreşen sesi, tamam, hoop, kaldır, kenara, yavaş, tut, haydi diyen güçlü, kısa, komut veren erkek sesleri arasında yankılanıyordu. Arı gibi, ahenk içinde çalışıyorlardı. Diğer kamyonetler de art arda gitti. Son giden, ardında kimse kalmamasına karşın yine de kornaya bastı. Dar, uzun pazaryeri bomboş kalmıştı. Tezgâhlar birbirine çatılıp kenarlara dikilmişti. Yanlarına üst üste boş kasalar yığılmıştı. Rüzgâr esiyordu. Pazaryerinin tam ortasına öbeklenmiş beyaz yığından uçuşan kâğıt parçaları, tepedeki dolunayın ışığında meleklerin dans ettiği bir vahaya çevirmişti orayı. Bu uzun asfalt vahanın içinde, yerlerde savrulan, havada uçuşan kâğıtların ve gecenin rengine karışan karanlık naylon torbaların arasında Cevat tek başına bir aşağı bir yukarı yürüyüp durdu hızlı adımlarla. Poyraz bedenini hafifletiyordu. Sonra çöp kamyonu geldi. Ardından bir başka kamyon. Bir adam aşağı inerek aracın arkasındaki büyük hortumu çıkardı. Tazyikli suyla, pazar alanını bir uçtan bir uca yıkamaya başladı. Kamyon yavaş yavaş onu izliyordu, su öyle güçlüydü ki, adam elindeki hortuma hâkim olmakta zorlanıyordu. Onlar da gitti. Cevat sindiği yerden su birikintilerini yalayan kedileri seyretti. Kırlangıçlar susmuştu. Uykusu geldi.

Gecenin tekdüze uğultusu içinde bir şişe kırıldı, asfaltta cınlayan dağılması işitildi. Bir çığlık duyuldu. Bir köpek uzun uzun havladı. Bir başkası ona karşılık verdi. Sonra sokak suspus oldu, uğultu devam etti.

Gece ısı l ısı l dı. Cevat, bir bahçenin girintisine serdiği kartonların üstünde yatıyordu. Burası vaktiyle çöp bidonlarının konduğu beton bir odacıktı. Demir kapısı aralıktı, üstten çöp kovalarının boşaltıldığı iki demir kapaktan biri kırıktı, ışı k oradan içeriye doluyordu. Şimdi çöplerin boşaltıldığı, parlak metalden yapılmış konteyner dışarıda, az ilerideydi. Cevat yan döndü, avuçlarını birleştirip iki elini sol yanağının altına koydu. Yine bir köpek havladı. Bir tekerlek sesi, bir adam sesi, bir oğlan sesi, bir kız sesi işitildi. Tekerleğin de, insanların da sesleri iyice yaklaştı. Sokak lambasının altında duran konteynerin yanına geldiler. Kız on yedi, on sekiz yaşlarındaydı. Zayıftı, esmerdi. Uzun kara saçlarını bir çaputla ensesinden tutturmuş, bileğineyse bir yazma bağlamıştı. Demir tutamaklarından kavradığı, içi çöpten ayıkladıkları kâğıtlarla dolu, iyice grileşmiş beyaz torbalı el arabasını çekiyordu. Oğlan bir hamle etti, beline kadar çöplerin içine sarktı, ayakları havada sallanıyordu. Kız sakız çiğniyor, adam sigara içiyordu. Üst üste birkaç el silah sesi işitildi, adam oğlanı kavradığı gibi yere indirdi, kız arabayı hızla itmeye başlamıştı bile, koşarak uzaklaştılar.

Başka Bir Gece

Cevat, çöplüğünde tam uykuya dalmak üzereyken sesler işitti. Önünden dört adam geçti. Telaşlı ve soluk soluğaydılar. Kollarından, bacaklarından tuttukları bir adamı çuval gibi taşıyorlardı. Sokağın ucundaki otomobilin yanına gittiler. Adamı arka koltuğa yatırdılar. İçlerinden biri direksiyona geçti. Otomobili çalıştırdı, farlarını yakmadan sokaktan caddeye doğru ilerledi. Üç adam, aynı telaşla ve hiç ses çıkarmadan, gizli bir kumarhane olan kösedeki villanın bahçesine girdiler.

Cevat'ın uykusu, aynı villadan yükselen, bir kadının yardım isteyen sesiyle bölündü. Bir adam bağırdı. İçeride bir masa devrildi, tabak şangırtıları işitildi. Birbirine karışan bağırışlar arasında anlaşılmayan konuşmaları bir koşuşturma izledi. Komşuların ışıkları yandı, söndü, pencereler aralandı. Ekip otosu geldiğinde, villadaki bütün ışıklar sönmüş, kapılar pencere-

ler kapatılmıştı. Açık camından telsiz konuşmaları işitilen aracın içindekiler, inmeden bir süre bekleyip gittiler.

Cevat, yattığı yerden gecenin ışıltısına baktı, gözlerini kırıştırdı. Villanın kapısı açıldı, sessizce çıkan birkaç kişi Cevat'ın önünden geçti. Sonra kapıdan bir kadın, bir adam ve onları izleyen korumalar gölge gibi çıktılar. Kadın yanındakine tıslayarak, "Sen adam mısın be, adam mısın?" dedi. Öteki burnundan soluyarak, "Kesss!" diye karşılık verdi.

Yine sessizlik. Cevat gözlerini kapadı.

Uyku ağır adımlarla gözlerine indi.

KAPI KAPANIR

Gelincikler

“Ceset yiyorsunuz, ceset! Bir de üstüne para veriyorsunuz!” diye bağırdı Cevat. Geçidin anacaddeye bakan tarafında, az ilerideki kebabçının camekânının önünde dikilmiş duruyor, içeriye bakıyordu.

Birkaç gündür yine ortada yoktu, o sabah peyda olmuştu. Akça pakça yüzü aydede gibi ortaya çıkmıştı, saçları kısacık kesilmiş, kocaman ela gözleri belirginleşmişti.

Garsonlardan biri cama vurdu, eliyle git işareti yaptı. Cevat, adamın yüzüne boş boş baktı. Bir daha git işareti yaptı garson. Anladı ki, Cevat’ın yerinden kıpırdayacağı yok, kapıya yöneldi, sokağa çıkıp, “Sen kendi yediğine bak! Sana ne elâlemin yediğinden!” diye azarladı. Cevat elindeki çiroza baktı, “Bu ceset mi?” diye sordu. “Cesedin dik âlâsı hem de!”

Camın yanındaki masalardan birinde oturan genç bir kadın, şaşkınlıkla Cevat’ın yüzüne bakakalmıştı. Karşısında oturan delikanlı da kadının kanı çekilen, fildişi bir bibloya dönüşen yüzüne bakıyordu. Kadının ince uzun parmaklı güzel elinden düşen çatal, porselen tabağın kenarına çarptı, kulak tırmalayıcı bir çınlama yükseldi.

O çınlamayla kadının yüzüne tatlı bir meltem değdi. Bir tren geçti burnunun dibinden. Vagonların rüzgârıyla gelinciklerin kızıl, parlak, zar gibi yaprakları sallandı. Kuru otların kokusu dalgalandı. Raylar güneşin altında ok gibi ışınlar saçtı. Demir-yolunun kenarındaki bahçenin yıkık duvarında, sırtlarını bah-

eye dnm iki ocuk oturuyordu. Çekirgeler zıplıyordu. Tren geçtikten sonra her yer sessizliğe bürünüyor, bahçedeki büyük fıstıkamlarından ara sıra yere den fıstıkların çıtırtısı, yüksek sesle kitap okuyan oğlanın cümlelerine karııyordu.

Oğlan susunca, kız baını kaldırdı, bakıları onun kocaman ela gözleriyle karıılatı. Cevat kızın yanaklarında ııldayan göz-yalarına baktı, kaldığı yeri kaybetmemek için kitabın arasına koyduğu parmağını çekti. Okuduğu sayfa kitabın herhangi bir sayfası oldu. Adı kırmızı kocaman harflerle yazılı kitabı duvarın üstüne koyup, "İlerideki köprünün altında bu çocuklardan var mıdır, bakmaya gidelim mi?" diye sordu kıza. İkinci katın balko-nundan annesi, "Reyhan, hadi kızım eve gel artık, gel de hazır-lanalım, bir saat kaldı Cem'in sünnet düğününe," diye seslendi. Sese dönen çocuklar, fıstıkamlarının arkasında kukla gösterisi yapacak adamın hazırlandığını gördüler. İnsan boyundan yk-seke kukla evinin n tarafında, kocaman bir penceresi vardı. Bordo kadife perdesinin kenarları sırmalıydı. Yerdeki büyük kutunun içinde renkli giysileri, apkalarıyla eit eit kukla üst üste yatıyordu. "Bu eve giren bir daha ıkamıyormu, hep orada yaıyormu," dedi Reyhan. "Hadi, n'olur ağlama artık," diyerek yanağını okadı Cevat, "hadi sil gözlerini, ben de gidip stm baımı değitireyim." 23 Nisan sınıfı gibi krepon kâğıtlarıyla, fenerlerle sslenmi bahçede misafirleri sessizce bekleyen ma-saların, iskemlelerin arasından geçip eve gittiler.

Mermer basamakları sessizce ıkıldılar, üçüncü katta Cevat kapının zilini çaldı, babaannesi kapıyı açıp küçük misafirini ie-ri aldı. Bir st katta kapıyı açan annesi Reyhan'ı yıkamak için hemen banyoya götürdü, temiz amaır alıp döndüğü sırada tu-valette oturan Reyhan'ın klotunda bir damla kan gördü. "Bu ne? Ne oldu? Bahçeden uzaklama demedim mi sana?" diye sinirli ve korku dolu bir sesle art arda bir sürü soru sıralama-ya baladı. Annesinin sesi yükselince anneannesi ve teyzesi de banyoya kotular. Reyhan oturduğu yerden akınlıkla onların yüzlerine bakıyordu.

Tepesine dikilen kadınlar üstüne geldikçe çocuğun gözüne daha da büyük görünüyorlardı.

"Cevap versene kızım, nereye gittin?"

“Hiçbir yere. Aşağıdaydım! Cevat’la kitap okuyorduk.”

“Başka, başka ne yaptınız?”

“Trenlere baktık.”

“Başka, başka.”

“Başka bir şey yapmadık, konuştuk.”

“Donunu indiren oldu mu senin? Ay şimdi bayılacağım,” dedi annesi, bir yandan da yardım ister gibi çaresiz gözlerle kendi annesine bakıyordu.

“Kızım el kadar çocuk bunlar, saçmalama, ne yapacaklar? Bir damla kan için ne yeri göğü yıkıyorsun, bir şey batmıştır bahçede, ne olacak?” dedi anneannesi.

Annesinin ve teyzesinin tizleşen sesleri kulaklarında çınlıyordu. Kesik kesik, “Bir şey yapmadık, oturduk, duvarın üstünde, vallahi,” diye ağlamaya başladı Reyhan.

Ertesi gün de ağladı. Cevat’la beraber korku içinde ağlayarak kaçtılar. Sabah erkenden bahçeye indiklerinde, giriş katındaki balkon kapısının aralık perdesinden gördüklerini ömürleri boyunca unutmaları mümkün değildi.

Giriş katındaki dairenin arka balkonunu bahçeden ayıran bir korkuluk yoktu. Balkonun çevresinde üç basamaklı bir merdiven, yelpaze gibi açılarak iner, bu ak mermer basamaklar ile balkon sanki bahçeye karışırdı. Çocuklar, günün saatine göre basamakların gölgede kalan bir yerine ilişirler, ama balkona hiç çıkmazlardı.

Evin yaşlı annesi Hatice Hanım namazında niyazında, sessiz bir kadındı. Kocasını oğlu dört yaşındayken kaybetmiş, bir daha evlenmemişti. Yaz günlerinde bile burnunu dışarı çıkarmaz, evinde sürekli ibadet ederdi. Arada sırada komşu çocuklarının balkonun dibinde mırıl mırıl konuştuklarını işitince salondan balkona çıkılan öteki kapıyı açar, onlara evde yaptığı limonlu dondurmadan ikram ederdi. Oğlu Doktor Çetin, ellisine merdiven dayamış, bekâr bir adamdı. Akşamüzeri eve döndüğünde, bir elinde içinde buzların tıngırdadığı rakı kadehi, diğer elinde üstüne kahve serpilip limon sıkılmış elma dilimleri dolu tabakla yatak odasından balkona çıkardı. Annesinin yanında içmezdi. Annesi de içtiğini bilir, yanına gelmezdi. Reyhan

ile Cevat'ı gördüğünde Doktor Çetin'in yüzünde kocaman bir gülümseme belirirdi. Hemen içeri girer, elinde şemsiye şeklinde, buzdolabından çıktığı belli olan, buz gibi iki çikolatayla geri dönerdi. Çocuklar basamakta oturur, sopalarından tuttukları şemsiyenin sapındaki kurdeleyi çözer, jelatini açar, ardından renkli, parlak kâğıdı soyup çikolatalarını dişlerinin arasında kıtırdatarak yerken, o da balkonda, sırtını duvara vermiş beyaz demir sandalyede oturur, çocuklara nazıkçe bir iki soru sorar, sonra susar, bacak bacak üstüne atıp ağaçlara çiçeklere bakarak rakısını yudumlardı.

Reyhan, kışın neredeyse ayda bir ateşlenir, annesi, o sinir olduğu sirkeli bezlerle alnını, ensesini, koltukaltılarını silip doktorun gelmesini beklerdi. Doktor Çetin, "Genç hanım, birden düşürmeyelim değil mi ateşinizi, yavaş yavaş, oldu mu?" der, Reyhan sirkeli bezlere mecbur kalırdı çaresiz. Doktor Çetin, ona küçücülüğünden beri "genç hanım" diye seslenir, ama her ziyarete gelişinde de kolunun altına sıkıştırdığı bir hediye paketini sessizce başucundaki komodine bırakıp giderdi. İçinden mutlaka gösterişsiz, küçük, sevimli bir oyuncak çıkardı. İnsanı ezmeyen, borçlu hissettirmeyen mütevazı bir hediye.

İşte o sabah, balkon kapısının aralık perdesinin arkasındaki tuhaf karaltının ne olduğunu anlamak için gidip burunlarını cama yapıştırdılar. Yerde devrilmiş bir sandalye vardı. Onlara çikolata veren, Reyhan'ı küçük hediyelere boğan adam, ipte sallanıyordu. Yüzü görünmüyordu. Kendisini asmadan önce, annesi ölüsünün yüzünü görmesin diye kafasına beyaz bir örtü geçirmişti.

Aynı odada, yaklaşık yirmi yıl önce, aynı avize çengeline, gelinlikli bir kız ipte sallanmıştı. Adı Güler'di. Doktor Çetin ihtisasını bitirip askere giderken, annesinin yanında biri olsun diye memleketleri Kastamonu'dan getirtmişti onu. Uzak bir akrabalarının kızıydı. Evlerine geldiğinde on yedisindeydi. Doktor askerdayken, Güler'le kaynaşmış, onu çok sevmiş olan annesi, döndüğünde kızı öve öve bitirememişti. Ne hanım kız, ah ne becerikli, pek munis, çok da güler yüzlü evladım övgülerinin

ardından yavaş yavaş dilinin altındakini söylemişti. Oğlu geldi diye kızı memlekete nasıl göndersindi, gönlü razı olmazdı, üstelik ona can şenliği olmuştu, ayrıca alışmıştı işte, kızı gibi seviyordu, ama ateşle barut yan yana durur muydu hiç, ikisi de gençti, maazallah kanları kaynardı, hem oğlunun evlenme yaşı gelmiş de geçmişti, bu yaşlı kadıncağıza torunlarını kucağına almayı çok mu görüyordu, yazık değil miydi?..

Aylarca bu ısrarın karşısında yıkılmaz bir kararlılıkla duran, ama sonunda pes eden Doktor Çetin, Güler'le sade bir nikâhla evlenmişti. Pes edişinde yalnızca annesinin arzusu rol oynamıyordu kuşkusuz. Onu her görüşünde utangaç utangaç gözlerini indiren, yüzü kızaran Güler'in masumiyetinde, sevgisinde içine dokunan, ona güven veren bir şey vardı, ilk kez birisi onu seviyordu. O zamanlar çok gençti, yakışıklıydı, yeni doktor çıkmıştı. Talibi çoktu, çekimser, ama sürekli bir ilgiyle peşinde koşanlar olduğu kadar saldırgan bir üstelemeye yakasından düşmeyen kadınlar da vardı. Ama onun gözü hiçbirini görmüyordu.

Önlerinde uzun, mutlu, rahat bir hayat uzandığını düşünen Güler'in nikâh gecesı yatak odasına girdiğinde kalbi kuş gibi pır pır ediyordu, ama kocası, kocası olacağını sandığı ve hayran olduğu adam, daha ilk geceden yatağa gelmemek için uzun uzun oyalanmış, banyoda, mutfakta, salonda, balkonda zaman geçirmiş, yıkanmış, dönmüş dolanmış, mutfaktan tabak çanak sesleri gelmiş, salondan ana oğulun fısıldaşarak konuşmaları işitilmiş, annesi odasına çekilmiş, oda kapısının sesi duyulmuş, adam balkonda belki bir saat çiçeklerin kuruyan yapraklarını, saplarını koparmış, hışırdayan yaprakları bir torbaya doldurmuş, saksıların toprağını eşelemiş, balkon kapısını çekip kilitledikten sonra ayaklarını sürüyerek odaya girmişti. Güler'in artık içi geçmek üzereydi. "Allah rahatlık versin," deyip Güler'in omzuna örtüyü çekmiş, yanına uzanıp sırtını dönerek kardeş gibi uykuya dalmıştı. Bu durum daha sonra da hiç değişmeden sürmüş, Çetin kıza elini bile sürmemiş, ama her zaman onunla ilgilenmiş, şefkatle ve sevgiyle yaklaşmıştı. Her akşam eve gelirken ona küçük hediyeler getirmiş, halini hatırını sormuş, onunla ülkede, dünyada olup bitenler üzerine konuşmuş, ona ders çalıştırmıştı. "Tahsilini tamamlamalı, yüksek okula gitmelisin," diyor, onu sınava

hazırlıyordu. Güler, zeki bir kızdı, her şeyi çabucak öğreniyordu, kocası ona pek övünerek, “Matematik kafan çok iyi, aferin sana!” dediğinde çocuklar gibi seviniyordu. Hızla yol alıyor, kocasının gözüne girmek için canla başla çalışıyordu. Taşralı saflığıyla, kocasının onu yüksek tahsilli olmadığı için istemediğini düşünüyordu, kendisini yanına yakıştıramadığını sanıyordu.

Aradan beş aydan uzun bir zaman geçmişti. Bir gece, Çetin eve geç saatte ve oldukça içkili geldi. O gece, nikâhı altında, ama koynunda ise kardeşi gibi olan Güler’in sabırlı, bir o kadar da artık yorulmuş bir beklentiyle bakan gözleri karşısında büyük bir suçluluk hissetti. “Çok özür dilerim, nasıl anlatacağımı bilmiyorum, ben... Bunun özrü olur mu? Senin bir kusurun yok, seninle bir ilgisi de yok. Ben, ben kadınlardan hoşlanmıyorum, yapamam, mümkün değil. Benim tek tesellim sana iyi bir gelecek hediye edebilmek, sana kocalık edemem...” dedi. Ertesi akşam hastaneden döndüğünde yatak odasının kapısı kilitliydi. Kapıyı kırarak açtı. Güler gelinliğini giymiş, beline kırmızı kurdelesini bağlamış, ipten sallanıyordu.

Doktor Çetin o güne kadar pek çok ölü görmüştü. Çocuğu, genici, yaşlısıyla nice ölü. Ama bu ölü hiç kimsenin ölüsüne benzemiyordu. Bu, Çetin’in ölüsüydü. İnce bedeni, kırık kalbi, yıkılan umutlarıyla Güler ipten sallanıyordu. Çetin’e iki gün önce hayranlıkla bakan güzel gözleri yuvalarından dışarı fırlamıştı, dili ağzından sarkıyordu. İlk kez bir ölü karşısında damarlarındaki kanın çekildiğini hissediyordu Çetin. Kapının eşiğinde donakalmış bakarken bütün gövdesinin karıncalandığını, bastığı zeminin ayağının altından kayıp gittiğini hissetti ve epeydir bir külfet gibi taşıdığı bedeni oraya yığılıp kaldı.

Acıdan çok, ağır bir vicdan azabı, büyük bir utanç hissediyordu. Mesleğinde çok başarılı olmakla birlikte, hayatına hep yenik başladığını düşünüyordu, yenik ve çaresiz. Güler’in intiharından sonra, kendisini bir kefen gibi saran duyguların ilacı zamandır diye düşündüyse de, zaman onu haksız çıkardı. Kendi içinde hep daha diplere düşüyordu. Her dibin bir sonu olduğunu iki yıl sonra bir ameliyat çıkışında anladı. Hastanın durumu berbatı. Ellerini yıkarken, hastaneye iki ay önce tayin edilen

Doktor Rasim, eldivenlerini çıkararak yanına geldi. Çetin, aynada onun esmer, yakışıklı yüzüne, keskin hatlarına göz ucuyla baktı, hemen kaçırdı gözlerini. Denetleyemediği bir heyecan dalgası sardı her yanını. Rasim, aslında herkesin sinirini bozan bir özgüvene sahipti. Hastanedekilerin onu ne kadar ukala bulduklarını kendi kulaklarıyla işitmişti Çetin. Ama ah o tanrıca edalar yok mu, ah o bedenden çıkan yakıcı enerji, Çetin'in kulaklarında bir uğuldamadır başlıyordu onu her görüşünde.

Rasim, seri hareketlerle elini yıkarken, ondan hiç beklenmeyecek çığlıkta bir gülümsemeyle ağzını yaya yaya, "Doktor, kaç eks'in var?" diye sordu Çetin'e. O dişlerden fırlayan beyaz pırlıltı, kısılan gözlerdeki o ezici bakış, çınlayan sesteki o tacizkâr tını, beyaz fayanslara çarpıp insana geri dönen o densiz sözler ve çetelecî tavır, o yivşik senli benlilik, o düşkün insanlık hali, o yüksek özgüvenin nasıl da çürümüşlük olduğunun beklenmedik bilgisi, müthiş aşâğılık geldi Çetin'e. "Kaç ölü?" sorusundaki vahşi vurdumduymazlık, o kısacık, daracık, küçücük cümlecik Çetin'i dibin dibine, sona çarptı.

Birine söylemek zorundaydı, birine itiraf etmeliydi. Birine bağıra bağıra demeliydi ki, "Güler'i benim alçak korkaklığım öldürdü, o benim kendim olamayışımın kurbanı oldu! Onu ben öldürdüm! Evet, benim bir ölüm var!"

Yalnızca, bir hekim olarak bedenle kurduğu ilişkide özgürleşmiş hissediyordu kendini. Hasta bir beden, erkek ya da kadın, kime ait olduğunun hiç önemi yoktu. Can taşıyan bir organ kabı, bir sinir, kas ve kemik yığını olarak beden söz konusu olduğunda, sırlarını bildiği, aşına olduğu, derdine çare bulabileceği ve hâkim olabildiği bir bütün olarak önünde vaha gibi açılıyordu. Ama bu başka şeydi. Bir kadının bedenini, bir kadın bedeni olarak düşünemiyordu bile. İlkgençlik yıllarında cinsel algnın içindeki kadın bedenini, bir kadının yuvarlak hatlarını, teninin yumuşaklığını, dalgalanan kalçalarını, titreyen memelerini düşündüğünde, daha doğrusu yaşlıları ona düşündürdüklerinde, uyarılmaktan çok kaçmak isteğiyle dolardı. O an aklından bu görüntüler onu tedirgin ederek geçerken, sanki altlarda başka düşünce katmanları belirliyordu, orada Rasim'in tıpkı kendinin-

kine benzeyen kaslı bedeni, uzun bacakları, sert kalçaları onun bedenine sokuluyor, sürtünüyor, yağız iki at döne döne birleşiyor, kemikli ellerin altında sıırım gibi iki gövde, sımsıkı iki erkek gövdesi heykel gibi birbirine çarpıyor, dönüyor, Çetin'in midesi bulanıyor, insan ruhunun ve zihninin sınır tanımazlığı, dur durak bilmezliği, içgüdünün edepsizliği içini kaldırıyor, bir acının içinden arsızca açılan bu sayfalara, kendi içinde gördüklerine dayanamıyor, şaşkınlıkla irkiliyor, vicdan azabı onu alaşağı ediyor, azap ve arzu birbirine karışıyor, acının katlanılmazlığı, davetsiz bir misafir gibi insanı hazırlıksız yakalayan şehvetin kaçılmazlığı altında eziliyor ve utancın keskin bir bıçak gibi gırtlığına dayandığı o an, heves ve pişmanlık tanrılarının yüzlerinin tek bir suratla birleşerek verdikleri mutlak, kesin, tartışmasız bir karar uyarınca, hiç kimseye vermediği bedenini ilelebet açmamak üzere kapattığı an oluyordu.

Çetin o akşam eve nasıl gittiğini bilemedi. Boğazında düğümlenen yumru nefes almasını engelliyordu. Gözü açıkken de kapalıyken de aynı görüntü gelip duruyordu önünde. Güler'in ipte sallanan bedeni. Annesine ağlayarak anlattı. "Ben senin oğlunum anne, erkek evladınım, ama bil ki senin sandığın, umduğun gibi erkek değilim..." dedi. Hatice Hanım, önce onun ne demek istediğini anlamadı. Anladıktan sonra da bu konuyu bir daha asla açmadı. Gözlerini elleriyle kapatıp hiçbir şey görmediğinde kendisinin de görünmediğini sanan bir çocuk gibi, dile getirmediği şeyin de olmadığını, olmayacağını düşünerek yok saydı oğlunun dediklerini. Nasıl kabul etsindi? Oğlu bi hoş muydu yani? İyiden iyiye dine verdi kendini, Allah'a sığındı. Dölleri kurumuştı. Kocasının soyadının sonu gelmişti. "Kime karşı, ne günah işledim de Allah beni böyle bir felaketle cezalandırdı?" diye düşündü durdu. Bir kusur, bir günah bulamadı kendinde, insan nasıl yedi göbek gerisine çekerse, yedi göbek geriden birinin bir günahının cezasını kendilerinin çektiğine hükmederek sessizce, acıyla kabullendi durumu. İsyen etmedi, ama dünyaya da kendi gönlüne de küstü. Ve daha nice uzun yıllar bu küskünlükle geçti.

Reyhan ile Cevat'ın ılıklarına koşup gelen Hatice Hanım'ın artık iyice yaşlanmış ve yorgun yüreği gördüklerine dayanamadı. Oğlunu ipt e gördüğü an kalbi durdu.

Reyhan'ın ise o evde görecekl e ri daha bitmemişti.

Reyhanların kapı komşusu, Cevat'ın babaannesi Hikmet Hanım, Reyhan ilkokulu bitirdiğı yıl ölmüştü. Cevat on dört yaşındaydı o zaman. Aralarında trenle hepi topu beş durak vardı, ama bir daha görüşmediler. Cevat üniversite çağına gelip yurtdışına okumaya gidene kadar, yarım saat mesafeden mektuplaştılar. O İtalya'ya gittikten sonra Reyhanlar oturdukları evden taşındılar ve birkaç yıl ilişkileri koptu.

İkisi de okumayı seven çocuklardı. Cevat, babaannesine kalmaya geldiğı zamanlar, el ele tutuşur, Feride Geçidi'nden aşağıya, caddeye çıkar, az ilerideki ak saçlı, tonton kitapçı amcaya giderlerdi. Adamla karısı birbirlerinden hiç ayrılmazlardı. Onlara, okurken içlerinde kayboldukları güzel kitaplar verirdi. Bir gün kitapçı amcanın dükkânını kapalı buldular. Kapının camına cenaze dolayısıyla kapalı olduğunu yazan bir kâğıt yapıştırılmıştı. Yaşlı kadın trenin altında kalmıştı. Kitapçı bir daha açılmadı, kitapçı amca kitaplarıyla birlikte sırta kadem bastı. Yerine kuruyemişçi açıldı. Kitapçı amcaları gittikten sonra, Cevat da artık gelmez olduğundan, Reyhan ne okuyacağını bir türlü bilememiş, teyzesinin cep fotoromanlarını okumaya başlamıştı. Franco Gasparriler, Alex Damianiler, Claudia Rivelilelerin güzellikleriyle örülü fotoğraflı aşk hikâyelerine daldı bir süre. Mario Simmel, Harold Robbins... Teyzesi ne okuyorsa hepsini yaladı yuttu, ezberledi. Amcasından kalan Tommiks, Teksaslar da bitti. Hay bin kunduzların, kırk bin köftelerin sayfalarından geçti. Ve bir gün, gömme dolabın tepesinde, en arkada beş kocaman, terk edilmiş, yalnız çuval buldu. Babasının kitaplarını.

Feride Geçidi'ne giden yolun köşesindeki oyuncakçıdan, bir zamanlar Cevat'ın ona aldığı, o zaman neredeyse kendi boyun da olan Pembe Panter'e kafasını dayayıp okumaya başladı. Yaşar Kemal, Kemal Tahir, Orhan Kemal'le tanıştı.

Mülkiyetin hırsızlık olduğunu yazan, ama gerisini pek an-

lamadığı bir kitabın kapağındaki saç sakalı kestane rengi, geniş alınlı, aydınlık yüzü adama vuruldu. Yanında bir mürekkep hokkası ve mavi satırlarla dolu kâğıtlar duruyordu. Arkasında, duvarın dibinde kırmızı bir sardunya vardı. Evin bahçeye açılan balkonunun ak basamaklarına, tıpkı kapaktaki kocaman, turuncu soru işareti gibi oturmuştu.

Cevat ise mektuplarında Kafka'dan, Sartre'dan, Dostoyevski'den söz ediyordu, Pink Floyd, Deep Purple dinlediğini yazıyordu. Onun henüz kavrayamadığı bir yalnızlığı, varoluş sancılarını anlatıyordu, ondan önce büyüyor ve kendini arıyordu.

Reyhan'ın on beş yaşını sürdüğü yıl, uzun süre boş kalan daireye, söylendiğine göre, Doktor Çetin'in baba tarafından bir kuzen çocuğu yerleşmişti. Üniversite öğrencisiydi. Eve kadife pantolonlu, postallı, hepsi birbirine benzeyen delikanlılar, kızlar gelip gidiyordu. Efendi çocuklardı, sesleri solukları çıkmaz, evin ışıkları geç saatlere kadar sönmezdi. "Pek çalışkan talebeler bunlar," diyordu Reyhan'ın anneannesi. Muharrem ayında, gençlere götürmesi için torununun eline koca bir kâse aşureyi tutuştururken, "Allah zihin açıklığı versin, dediğimi söyle evladım," diye tembihlemişti.

Bir gece, sabaha karşı silah sesleriyle uyandılar. Reyhan ile anneannesi aynı odada yatıyorlardı. Perdeyi aralayıp pencereden baktılar. Reyhan hayatında görmediği kadar çok ekip otosunu ve silahlı adamı bir arada gördü. Sokak boyunca her yer tutulmuştu. Polislerden biri sokak lambasının aydınlattığı pencerede onları görünce silahıyla, eliyle bir iki işaret yaptı. Pencereden uzak durmalarını söylemek istiyordu.

Sabah kapıcıdan haberleri aldılar. Meğer gençler orayı örgüt evi olarak kullanıyorlarmış. Şükürler olsun başlarına daha beter bir iş gelmeden polis basıp anarşistleri toplamış götürmüş. Üstelik polise silahla karşılık vermişler. Bak bak, nasıl da efendi görünüyorlarmış ama... Umulur muymuş hiç? Ev kan içindeymiş, delik deşikmiş her yer.

Anneannesi vah vahlanırken Reyhan birden o eve girip bakma isteğine kapıldı.

Ertesi gün gazeteler haberi manşetten vermişti: Katil sosyolog yakalandı. Adı Erhan Çalışır'dı. Oysa Reyhan, Onur diye biliyordu. Gazetenin yazdığına göre yanında yakalanan melek yüzlü anarşist kız, devrim nikâhlı karısıydı. Evdeki diğer iki kişiden biri çıkan silahlı çatışmada ölü olarak, öteki ağır yaralı ele geçirilmişti. Erhan da hafif yaralanmıştı. Bunlar yasadışı bir örgütün beyin takımıydılar.

Gazetede ki haberi okuyunca Reyhan'ın ruhunda kabaran, içinde yaşayan bütün insanları ölü ölü yutan o eve girme isteği durdurulamaz oldu. Mırın kırın eden, ama kızına ders çalıştırdığı için ona karşı yüzü yumuşak olan kapıcıdan anahtarı kolayca aldı.

Ev savaş alanına dönmüştü. Halılar, eşyalar, duvarlar kana bulanmıştı. Salonda beş on yıl önce moda olmuş ve orta halli her evde bulunan büfe takımının kapakları açılmış, içindekiler yere dökülmüştü. Tavanda Doktor Çetinlerin zamanından kalma kristal avize sallanıyordu. Camın önünde bir çekyat vardı. Öteki odada yere bir döşek seriliydi, üstündeki beyaz çarşaflarda kuruyan kan kahverengiye dönmüştü. Sarı fayansla kaplı mutfakta, ocaktaki ağız açık düdüklü tencereden kuru fasulyenin kokusu yükseliyordu. Banyonun kapısı açıktı. Orayı gördükten sonra, diğer odaya bakamadı. Bir mermi klozetin seramiğini delmişti. Nedendir bilinmez, evin diğer taraflarındaki can yakıcı görüntülerden daha katlanılabilir olan bu görüntü, soğuk fayanslardan sırtarak yansıyan kanın rengiyle birleşince ona dayanılmaz geldi, Reyhan'ın birkaç yıl sonra yer alacağı devrimci mücadeleye katılmasının yolunu açan bir adım oldu.

* * *

Cevat, kebabçının önünde, boğuk bir sesle garsona tekrar sordu: "Ceset mi bu?"

"Evet," dedi garson.

"Solucan!" diye bağırarak balığı adama fırlatıp yürüdü gitti Cevat.

Geçitteki salaş kahveye yöneldi. Kahvenin sahibi, herkesin Selim Amcası kedileri besliyor, onlarla kendince hasbıhal

ediyordu. İçine iki kişinin güçlükle sığdığı, bir gecekondu mutfağına benzer ayevinin kapısına yaslanan Selim Amca, gelen gideni büyük bir dikkatle szer, herkesin yüz ifadesinden ne istediğini anlardı. Kahvesine bir kez uğrayan biri, ikinci kez gelecek olsa ne içtiğini hatırlar, hiçbir şeyi unutmazdı. Geleni, daha taburesine çökmeden görür, onun söylemesine gerek kalmadan içeceğini çabucak masasına götürürdü. Sevgililer Günü m geldi, o gün her masaya, ağızları kesilmiş pet şişelerin içinde de olsa, kır çiçekleri kondururdu. 23 Nisanlarda, kahvenin mdavimlerine yaş ayrımı yapmadan pamuk helva ya da loli-pop dađıtırđı.

Cevat kiliseye geçilen merdivene doğru yürürdü. Selim Amca, basamaklara ilişmeyi sevenler soğuk taşlara oturmasınlar diye, ıskartaya çıkmış iskemle, tabure ya da ofis koltuklarının kopmuş oturaklarını dizmişti. Naylondan ya da hasırdan tablalar, minderler, çeşit çeşit kumaşla sarmalanmış ayaksız parçalar. Cevat'ı görür görmez ona geniş, kumaş kaplı bir ofis sandalyesinin oturak kısmını verdi. Cevat çok sevindi. Hediyesini kucakladı. Hemen önünde iki delikanlı çay içiyorlardı. Biri, diğerine cep telefonuna gelen mesajı gösteriyordu. "Ya ne diyosun, o atmış olabilir mi? Yok ya, yok abi, bi kızdıdan gelmez ble bi mesaj!" Diğer i gülümsedi, "Yukardan gelmiştir o halde." Sonra kendi söylediği, kendine pek komik geldiğinden kaba kahkahalarla güldü. Kızgın bir sesle, "Anırma!" diye bağırdı Cevat yanından geçerken. Delikanlı ürkerek ona baktı. Selim Amca, Cevat'ın arkasından "zararsızdır" demek ister gibi bir yüz ifadesiyle el kol hareketleri yaptı.

Kilisenin bahçesinden anacaddeye çıkan Cevat, kucağında mavi koltuk oturağıyla bir pastanenin önünde duruyordu. Gözlerini kocaman camın arkasında, kapının yanında duran bir koltuğa dikmişti. Koltuğun ayakları ve kolakları ağşaptı. stne metal düğmeler dikilmiş kırmızı deri kaplaması boğum boğumdu.

* * *

Reyhan, üniversiteye girdiği yıl mayıs ayında gözaltına alındı. Birlikte gözaltına alınan arkadaşlarının bazıları on beş gün sonra savcılıktan salınmış, bazıları tutuklanıp cezaevine gönderilmişti. Ama Reyhan mahkemeye bile getirilmedi. Annesinin gözyaşları dinmiyordu, neden kendi yavrusu ortada yoktu? Günlerdir şubenin kapısını aşındırıyordu. Bir gün önce, kapıdaki polis, ertesi gün savcılığa çıkarılacaklarını söylemişti. Mahkemenin kapısında boşu boşuna beklemiş durmuştu.

Reyhan gözaltına alındığının beşinci günü, işkenceden sonra atıldığı hücrede çıplak taşa yatarken, bir polis gelmişti yanına. Aynı adamdı. Ona sürekli su getiren, peynir ekmek veren ve gözlerinde belli belirsiz bir acıma duygusuyla bakan adam. “Kalk ayağa, yüzünü duvara dön!” diye seslenilmediği için kapı açılmadan gelenin o olduğunu biliyordu. Ayağa kalkmayacaktı. Yüzünü duvara dönmeyecekti. Gözleri bağlanmayacaktı. Götürülmeyecekti!

Hücredeydi. Birden kendini “Hücremdeyim!” derken yakalamıştı. Kan, ter ve sidik kokan, insanın olsa olsa bir kabir olarak algılayabileceği o karanlık beton delik, nasıl ona ait bir yer olabilmışti!

Parmağını kaldıracak hali yoktu, bilekleri, koltukaltları, boynu ve belindeki ağırlar katlanılır gibi değildi. Bir bulut gelse, onu üstüne alsa, ak pamukların üstünde yatar gibi uçurup evine götürseydi. Götürebilseydi. Buradan kurtulabilseydi. Kapıyı açan adam, eğilip onu yerden kaldırmak isterken, Reyhan elinde olmadan, korunma güdüsüyle duvara doğru kaçmaya çalışmıştı ve ilk kez o gün korkusunu belli etmişti. “Korkma,” dedi adam, “depodan bunu bulup getirdim, üstüne yat diye.” Hücre boştu. Reyhan gözlerini kısarak nesneye baktı. Sökülüp atılmadan önce polis müdürlerinden birinin makam odasında, masanın arkasındaki duvara çakılı kırmızı kapitone panonun –kimi hâlâ üstünde duran düğmelerle büzük büzük– deri yüzüydü.

Polisin adı Muhsin’di. Yirmi yaşındaki kızı Şafak’ın kırkı daha yeni çıkmıştı. Şafak, Kars’a babaannesini görmeye gitmiş, dönüşte devrilen otobüsten sağ kurtulamamıştı. Bütün Tereke-me kızları gibi ağırbaşlı, terbiyeliydi. Yavrusu su damlası gibiy-

di. Bu kızın uzun, dalgalı saçları, kara gözleri, narin, ince kemikli bedeni... Sanki kızı mezardan çıkmış gelmiş, bu bir başka mezara benzeyen yerde karşısına dikilmişti.

Reyhan günlerce bu düğmeli deri parçasının üstünde kedi gibi kıvrılıp yattı. Bu yüzden, bembeyaz kollarından başlayıp sırtına doğru yer yer küçük morartılar oluştu. Muhsin, Reyhan'ın morartılarını, dokuzuncu gün, yine kedi gibi, kollarını göğsünde kavuşturmuş yatarken bulduğunda fark etti, ona merhem getirip verdi, "Bunlar işkence izi sanılır diye seni salmazlar, sür de geçsin, beş altı güne savcıya gidersiniz herhalde, yarasız beresiz olman lazım," dedi. Reyhan onunla hiç konuşmadı. "İyi polisi oynuyor," diye düşünüyordu, "benimle iletişim kurup konuşturacağını sanıyor." Ama bir yandan da gizliden gizliye içinde beliren minnettarlığı, gözlerini hemen kapatıp uyukluyor numarası yaparak saklıyordu. Onun ayak seslerini ayırt ediyordu artık. Bir ayağını daha sert basıp ötekini hafifçe sürüyordu. Muhsin'in kaçamak ziyaretlerini bekler olmuştu. Hayatta kalması ve en önemlisi delirmemesi onun varlığına bağlı gibi geliyordu. Konuşmuyordu konuşmasına, ama söze dökülmeyen derinlerdeki bir güven uyarınca onu kabulleniyordu.

Çığlık sesleri kulaklarını tırmalıyordu, bu sesler bir insandan çıkabilir miydi? Çıkıyordu işte. Reyhan o âna dek bir kez çığlık atmıştı. O gün, kendi sesini sislerin arasından işitmişti sanki. Çığlık atmış ve kendinden geçmiş, ama tam olarak bayılmamıştı. Yalnızca hissetmemeye başlamıştı, sesleri duymuş, beyni çalışmaya devam etmiş, ama ne olduysa olmuş, beyniyle bedeni arasındaki bağ kopmuştu. Acı onu şefkatle kollarına alarak eşiği aşmış, bedeninin sigortasını gevşetmişti. Çuval gibi sürükleyerek getirip hücreye atmışlardı, bir sonraki sefere kadar toparlansın, acıyı hissedebilir hale gelsin diye bekleyeceklerdi. Gözleri kapalıydı, ama bağın altından gördüğü bir şey vardı, artık tanıyordu, her defasında yanı başındaydı, işkencecisinin ayakkabıları: Bir çift beyaz, mokasen ayakkabı, yere yığıldığında hayal meyal burnunun dibinde duruyordu. Diğeri gitti, o bir süre başında dikkildi, muhtemelen gözleri üstündeydi, soluklarını iştitiyordu, bir anda kendini kocaman, kıllı bir burun deliğinden içeri düşmüş gibi hissetti, sonra kapı gıcırdayarak kapandı, çok şükür gitti.

Kızı arayıp sormaya gelen bir erkek yoktu. Her sabah, kıza çok benzeyen bir kadın geliyordu, iki günde bir iç çamaşırı ve giysi getiriyordu. Her gün biraz para bırakıyordu. Muhsin'in kapıdaki arkadaşlarından biri, "Her gün buraya kadar yorulmanıza gerek yok, kızınız bir süre daha misafirimiz olacak, merak etmeyin durumu iyi," dedi. Kadın ağır adımlarla uzaklaştıktan sonra, adam elindeki makinelinin namlusunu kadının bıraktığı torbaya daldırdı, pis pis sırttı: "Evet, kızımız duştan çıktıktan sonra urbasını değiştirir," dedi namlunun ucunda külotu sallayarak. Bu manzara Muhsin'e dokundu. "Saçmalama!" diyerek sallanan külotu alıp torbaya tıktı, aşağı indi.

Reyhan ilk kez o gün konuştu Muhsin'le.

"Baban yok mu senin?" diye sordu Muhsin.

"Yok."

"Benim de kızım yok," dedi duyulur duyulmaz bir sesle.

On birinci gün Reyhan şubede yoktu. Muhsin'in birden içi daraldı, göğüs kafesi demir bir yelek olmuş, kalbini sıkıştırıyordu sanki. Birden kapıldığı panik duygusunu bastırmakta güçlük çekti.

Neredeydi o, ne olmuştu?

Reyhan camdan düşmüştü!

Ah, atmışlardı kızı.

Ölmüş müydü?

Hayır, ölmemişti, ama yoğun bakımdaydı, kefeni yırtması pek mümkün görünmüyordu.

Muhsin bir şey belli etmemeye çalışarak akşamı zor etti, hastaneye varana kadar tansiyonu çıktı, saçlarının dibinde bir uyuşmadır başladı, sanki gıcırdaya gıcırdaya değirmenler dönüyordu ensesinde. Reyhan'ı kırık bir taşbebek gibi yoğun bakımda yatar görünce, gözünün önüne morgda açılan kapak, çekilen metal raf, beyaz bir örtünün altından teşhis etsin diye gösterdikleri yavrusunun yaralı yüzü geldi. Ceylanını o dolabın içinde bırakıp çıkıp gitmek, onun artık bir ceset olduğunu kabullenmekteki çaresizlik nasıl da ciğerine oturmuştu. Reyhan'a bakmaya dayanamadı, hızla tuvalete gitti ve kızının ölümünde

bile kendini tutan, aile reisi olarak acısını karısından, kardeşinden, öteki iki çocuğundan, yakınlarından saklayan koca adam, hiç ağlamadığı gibi hüngür hüngür, sarsılarak ağladı.

Hastanede hemşerisi İsmail'i buldu Muhsin. Devlet kapısında bazı işleri tepeden halletmeye çalıştın mı iş sarpa sarardı çoğunlukla, alttan birilerini tanıdın mı işlerin tıklarında giderdi; bir müstahdem, yeri geldiğinde başhekimin yapamadığını yaptı. İsmail'den başlayarak dalgalar halinde hemşirelere, genç doktorlara yayılan ilginin, Reyhan'ın kendini toparlayıp gözünü açmasında payı nedir bilinmez...

Muhsin yitik bir baba gibi kol kanat gerdi Reyhan'a, annesi mahkeme kapısında onun yolunu gözlerken, kızı yoğun bakımda ölüm kalım mücadelesi veriyordu. Ölümcül uykunun içinde yatarken dört erkek saçlarını okşayıp, "Hadi yavrum, hadi meleşim," diyorlardı ona. Babasının ve Doktor Çetin'in elleri, Polis Muhsin'in avuçlarında çoğalıyordu. Bir de Cevat'ın küçük, beyaz elleri, "Reyhan, Reyhan" diye cınlayan, ergenliğe girmekteki çatallı sesi.

Annesi Reyhan'ın hiçbir şeyden geri kalmasını istemezdi. Bir çocuk boş vakit bulursa aklı kötü şeylere çalışır diye düşünürdü. Çocukların bedenleri de beyinleri de boş bırakılmamalıydı. Reyhan'ın her günü, her saati annesi tarafından planlanmıştı. Okuldaki müzik kursundan hafta sonları gittiği bale okuluna kadar. O da söz dinleyen, çalışkan bir çocuktı. Ama bir cumartesi sabahı baleye gitmek istemedi. Yataktan kalktığına midesi bulanıyordu. Hiçbir zaman bahane uydurmayan bir çocuk olsa da, "Bugün gitmesem, kötüyüm," demesini kulak ardı etti annesi. "Bir şey olmaz, bir şey olmaz, hadi kızım, sokağa çıkınca kendine gelirsin."

Reyhan evin kapısını çekti, merdivenin başına geldi, tırabzana elini koydu. Dünya kararıyordu gözlerinin önünde, ilk basamağa adımını atmasıyla zemin ayağının altından kayıp gitti, merdivenden yuvarlanmaya başladı. Cevat'ın babaannesinin kapısına çarptı ve paspasın üstüne yığılıp kaldı. Gürültüye birkaç kapı birden açıldı. Ses kalabalığının içinde yalnızca Cevat'inkini

seçiyordu. Eliyle saçlarını okşuyor, endişeli sesiyle, “Reyhan, Reyhan,” diye sürekli adını tekrarlıyordu. Yattığı yerde hafifçe gözlerini araladı, Cevat’ın üstüne eğilmiş yüzünü ve korkuyla açılmış gözlerini gördü. O an aklından tipik bir kız çocuk endişesi geçti: “Acaba düşünce eteğim açıldı mı?” Ama kıpırdayamıyordu, elini uzatıp eteğini çekiştiremiyor, kolunu bacağına oynatamıyor, beyni çalışsa da bedenine hükmedemiyordu.

Cevat’ın, ona kaybetme korkusuyla bakan gözlerini hiç unutmadı. Saçlarını okşayan küçük ellerini de. O bahar, birlikte geçirdikleri son çocukluk baharıydı.

* * *

Onulmaz yaralar almış olarak eve döndü Reyhan. Uzun süre hiç konuşmadı, ne uyku uyuyabildi ne doğru dürüst yemek yedi. Her ani ses, her ışık, her hareket karşısında kalbi deli gibi çarpıyor, nefes alamaz oluyordu. Kısa süren bir sarsıntı ve ne yapacağını bilmezlikten sonra annesi çabucak kendini toparladı ve her zamanki annesi oldu. Bu böyle devam edemezdi.

İşıltılı, berrak ve rüzgârlı bir sonbahar günü annesiyle doktora gittiler. Psikiyatr beyaz saçlı, tok sesli, kalıplı bir adamdı. “Hayat ve insan bir terazinin kefeleri gibidir,” dedi Reyhan’a, “ikisinin dengede durması gerekir, eğer bu denge bozulacak olursa, senin durumunda olduğu gibi, burada hayat senin aleyhine dengeyi bozmuş, böyle durumlarda insanın beyni başka türlü çalışmaya, kimyası değişmeye başlar. Vehim hali egemen olur. Kuşkular, korkular ve endişeler karar verme, hayata katılma gücünü elimizden alır. Şimdi, sana bir ilaç yazacağım. Önce senin bozulan kimyanı düzeltelim bakalım, rahat uyur, yemek yer hale gel...”

Doktordan çıktıklarında gün dönmek üzereydi, Acıbadem sırtlarının üstünde bir sürü uçurtma uçuşuyordu. Yakınlarında da biri uçurtmasını salmıştı. Reyhan’ın tepesinde, yükseklerde parlak pembe bir uçurtma, püsküllü siyah kuyruğunu dalgalandırarak süzülüyordu. Her özgürlük denemesi biri tarafından ipinin çekilmesi, her yol alış ardında kara püsküllü bir kuyruk taşımak, kurtulamamak, kaçamamak demekti. Önüne çıkan her

şeyin sanki çekirdeğini, geçmişini, geleceğini görüyordu. İçinde bir göz daha açılmıştı. Hiç uyumayan, hiç dalmayan, hiç kapanmayan. Bu gözün dikildiği her şey çok üzüyordu Reyhan'ı, yanaklarından aceleci, beklenmedik yaşlar akıyordu.

Reyhan yavaş yavaş korkunun aralığından çıktı. Aslında kendisini teslim alan duygunun korkudan daha katmerli, daha tarifsiz olduğunun farkındaydı. Onu saran, korkudan daha ağır bir ruh haliydi.

İnsanın düşündüğü ile yaşadığı arasında benzerlik yoktu; bir fikir olarak olay ile olayın kendisi olarak olay, başka şeylerdi. Bunu anlamıştı. Düşündüğünde katlanılmaz, katlanılamayacak gelen, başına geldiği zaman değişiyordu, düşüncenin özünü oluşturan soyut bir kavram ile hayatın akışı içindeki somut durum arasında dağlar kadar fark vardı. İkincisinde insan neyle nasıl baş edeceğinin yollarını bir biçimde buluyordu. Bulamak, delirmek ya da ölmek demekti çünkü.

Uzun yıllar sonra oğlu Sinan, bir öğrenci eyleminde gözaltına alınacak, Reyhan da tıpkı kendi annesi gibi, ama annesinden farklı olarak çocuğunun başına orada neler gelebileceğinden haberdar, eski sancıları ve ruh ağırları kaşınmış ve kabarmış olduğu için daha büyük bir kaygıyla şube kapılarında bekleyecekti.

Sinan'ın zoruna giden, ne içeri alınmak ne de dayak yemekti. Fena halde içerlediği bir tek şey vardı: Yürüyüş sırasında onu bir polis köpeği ısırmıştı! İnsanın insana ettiğini anlaşılır buluyor, buna şaşmıyor, ama bir hayvanın insana saldırmak üzere eğitilmiş olmasını, üstüne üstlük kendisi gibi bir hayvanseveri ısırmış olabilmesini akıllı bir türlü almıyordu. "Sokakta köpekten korkanlara hayret ederim, insandan korkarım, köpekten korkmam, nasıl olur da böylesi benim başıma gelir, beni polis ısırsa bu kadar şaşırmazdım, ama bir köpek beni nasıl ısıtır?" deyip duruyordu. İnsan canavarlaşabilirdi, evet ve bunu kendi kendine yapardı, yapabilirdi, ama bir köpek nasıl canavar kesilebilirdi durduk yerde; onu canavar yapan insanın ta kendisiydi. Baldırındaki diş izleri, onun hayvan sevgisine olmasa da hayata karşı

çoşkusuna bir şüphe gölgesi düşürmüş, hayatla ilişkisini altüst etmiş ve ondan çok büyük şeyler alıp götürmüştü. Reyhan, oğlunun bu ilk kayıp duygusunu ondan daha iyi anlayacaktı. O, korkunun kendisinden daha ağır bir ruh haliyle gezdiği günler hortlayıp, hem de hepsi birden değil, sanki sıraya girmiş gibi birer birer, gün gün geri gelecekti.

* * *

Reyhan gözaltından, işkenceden, camdan atılmaktan, yoğun bakımdan, görünürde bir bütün olarak sağ salım çıkıp eve geldikten epey sonra, bir gün açık pencerenin önüne oturdu, tatlı bir esinti saçlarını okşuyordu, manolyanın yazın şamdan gibi duran güzel çiçeklerini, odayı dolduran baygın kokusunu hatırladı, çizgili masa örtüsünü düzeltti, kâğıtlarını kalemını düğünce yerleştirdi, dirseklerini masaya, çenesini avuçlarına dayadı, Cevat'a mektup yazmak üzere düşünmeye koyuldu, ama nereden başlayacağını bilemiyordu. Uzun uzun kâğıdın beyaz boşluğuna baktı, gözlerini kaldırdı, manolyanın çatallı arasındaki kuş yuvasına takıldı gözleri. İki yıl önce baharın sonunda karganın teki yapmıştı. Pek çok kuşun yuvası gibi ters dönmüş bir kalpağa benzemiyordu, düzensiz bir görünümü vardı, altından uzun, çatallı dal parçaları sarkıyordu, ağacın dallarıyla iç içe geçiyordu, adak ağacı gibi sağından solundan sallanan şeritler ve tellerle bağlanmıştı, o kadar sağlamdı ki terk edildiği halde hâlâ bozulmamıştı. Karganın yumurtladığı ve yavrusunu besleyip uçurduğu o yıl, mayıs ve haziran aylarında pencereyi bile açmamışlardı. Camın arkasında durduklarında bile anne karga hemen dik dik bakmaya başlıyor, efeleniyordu. Derken uçma zamanı gelmiş, ama yavru havalandıktan birkaç metre sonra yere, asfaltın üstüne düşüvermişti. Anne karga bağıra bağıra üstünde dönmeye başlamıştı. Yoldan kimse geçemiyordu. Kısa bir süre sonra anne kargaya bir iki karga daha katılmış, gaklayarak anlaşılmışlardı aralarında. Bir süre sonra karga meclisi toplanmıştı. Elektrik tellerinin, bahçe tellerinin üstü yüzlerce simsiyah kargayla dolmuştu. Sanki kendilerince bir ayin yapıyorlardı. Sonra içlerinden biri yerde yatan yavrunun üstüne hızla pike yapmıştı.

Birkaç darbeden sonra, arızalı yavru ölmüş, diğer kuşlar dağılmıştı. Beyaz bir boşluk, gri bir yavru ölüsü kalmıştı geriye.

Reyhan evindeydi, odasında idi, ama nedendir bilinmez, birden müthiş bir yuva özlemiyle doldu içi. Yersiz yurtsuz hissetti kendini. Bu duyguyla kaleme sarıldı ve yazmaya başladı.

Gelen cevaptan, bu uzun mektubun Cevat'ı heyecanlandırmış ve sevindirmiş olduğu belliydi. Mektuplar birbirini kovalıyor, o eski aidiyet duygusu, bu sefer aşkla yeniden ayağa dikiliyor, kendine daha yükseklerde bir yuva kuruyordu. Cevat ona, "Buraya gel," diyordu.

Reyhan kısa sürede hazırlıklarını tamamladı. Cevat'ın yanına gitti. Kışın, her yanı heykellerle dolu bir şehirde birlikte yaşıyorlar, ders çalışıyorlar, küçücük bir mutfakta yemek yapıyorlar, kitaplarla dolu bir odada iki heykel gibi karşılıklı oturup uzun uzun birbirlerinin yüzüne bakıyorlar ve çok az konuşuyorlardı.

Sanki mektuplarda aşka açılan pencereler kapanmış, odalar kararmıştı. Bir utangaçlık, bir yabancılıktır gelip çadır kurmuştu aralarına. Uzaktan uzağa başlayıp içlerine dolan aşk, sözcüklerle çok kolay gelmişti, ama çocuk gövdelerinden çıkıp serpilen, artık bir yetişkine ait bedenleri karşı karşıya gelince ikisi de elini kolunu nereye koyacağını bilememiş, aşk içlerinde bir yerlerde saklanmış, kendini göstermez olmuştu.

Mektuplarla kendilerini anlatmaya o kadar alışmışlardı ki, aynı evin içinde yaşarken bile bazen yazışarak anlaşıyorlardı.

Küçük evi dolduran bu kocaman suskunluk kimi akşamlar kapının çalan ziliyle bölünüyordu. Kapıyı Cevat açıyor, "Hoş geldin Ayperi," diyordu. Gülerek uzattığı şeyi alıp mutfaka yönelirken Reyhan ile Ayperi birbirlerine hal hatır soruyorlar, Cevat elinde kadehlerle, suskunluk yeniden çökmeden yetişebilmek için çabucak geri döndüğünde konuşmaya katılıyor, söz Ayperi'yle ortak derslerinden dönem projelerine uzuyor, iki genç mimar sohbete dalıyor, Reyhan susuyor, İstanbul haberlerini, çocukluk anıları izliyor, kısa, küçücük gülüşler, Reyhan bir yudum içiyor, Cevat, suskun Reyhan'ı seyrediyor, Aype-

ri Cevat'a bakıyor, Cevat da susuyor artık, Ayperi bir süre bu iki heykelin suskunluğunu dinliyor, sonra kalkıyor, "Gideyim artık," diyordu, kapı açılıyor, "Güle güle Ayperi," diyor Cevat, kapıyı kapıyor, odaya çöken suskunluğa geri dönüyordu. Günlerce konuşmayan Reyhan'ın kendini ısrarla ifade etmediği dile yeteneği vardı. Yabancı dile de. Dokuz ay kursa gitti ve dersleri izleyecek düzeye geldi, sonra Plastik Sanatlar'a girdi, resmi seçeceği belliydi. Onu, yazmak ve resim yapmak kurtardı içindeki haramilerden.

Yine de mutsuzdu. Bu mutsuzluk muydu? Belki değildi. Ama yüzünde bir keder bulutuyla geziyordu. Bazen bulutlar dağılıyor, gözlerinin içi gülüyor, o günlerde daha konuşkan oluyordu. Kurduğu hayaller düğüm olup Cevat'ın boğazına dizilmişti, Reyhan içine kapandığı zamanlarda ne yapacağını, onunla nasıl iletişim kuracağını kestiremiyordu.

Reyhan günlük tutar gibi desen defterinin başına geçiyor, kendine özgü bir biçimde tuttuğu rapido kaleminin kısa, kesik, sert çizgileriyle kâğıtları dolduruyordu. Rapido kalem, bileğini serbest bırakarak kullanmayı, eli kâğıda dokunmadan rahat hareketlerle çizmeyi hiçbir zaman öğrenemedi. Kalemın sivri ucu kâğıda değerken ahşabı kemiren fare gibi sesler çıkarıyordu. Bazı geceler Cevat yatağına uzanıp sessizliğin içinde gözlerini karanlığa dikmiş yatarken, Reyhan'ın odasından gelen bu kıyır kıyır sesleri dinliyordu. O, evde olmadığı zamanlarda, telaştan nabzının hızlandığını, kalbinin kulaklarının içinde zonkladığını hissederek gizliden gizliye defterini karıştırıyordu. Sonra belleğine kaydettiği desenleri düşünüp duruyordu. Dünya, Reyhan'ın söylediklerinden, onun simgelerinden oluşan bir şifreler bütününe indirgenmişti. Acaba ne söylemişti, ne söylemek istemişti ya da ne söylememiştir veya ne anlatmıştı, ne anlatmaya çalışmıştı ya da neyi anlatmamıştı? Eksik kalan neyse bu desenleri çizdiren de oydu. Sanki yeryüzünü mesken tutan yalnızca ikisiydi. Her şey küçülüp ikisinin zihnine dolmuştu tıks tıks.

İşte, önündeki sayfayı çaprazlama ikiye ayıran devrik bir kuru ağaç. Sol tarafında dar, upuzun bir beton yükselti. Bina mı, belli değil. Ne penceresi ne kapısı ne de çatısı var. Üstünde Cevat.

Çizgilerden oluşmuş bir Cevat. Çırılçıplak, çizgiden bir Cevat, düşmekten korkarcasına eğilmiş, başını uzatmış aşağıya bakıyor. Yerde yatan ağacın diğer yanında camdan bir üçgen prizma var. Çizgilerden oluşmuş, çırılçıplak bir Reyhan, ana karnında gibi tortop olmuş, prizmanın içinde sıkışmış.

Sonraki kâğıdı da bir ırmak ortasından biçiyor, içinde kurtçuklar kaynıyor. Kenarlarında ateşler yakılmış. Su boyunca, ateşlerin yanında ayağa dikilmiş devasa böcekler duruyor, ellerinde mızraklar.

Onun altındaki desenin arka planında boydan boya bir portmanto çizili. Üstünde çatlak bir boy aynası. Askılarda bir kadının parça parça uzuvları asılı. Birinde bir kol, diğerinde bir bacak, birinde başsız bir gövde. Portmantonun bir yanında silüetleri görünen karanlık bir grup adam, sarhoş gibi birbirlerinin sırtına kollarını atmışlar, sanki yıkılacaklar. Yine sayfayı çaprazlamasına kesen bir nesne. Ön planda. Kocaman bir dürbün. Dürbünün altında, gölgesinde kırık dökük kadim kadın heykelleri.

Bir süre devam eden bu ikiye ayrılmış, yarılmış varlık algısı, sonra yavaş yavaş bir tür yok oluşta odaklanıyor. Mesela arkasında bir dağ sırasının uzandığı dümdüz bir yeryüzü parçası ve üstünde sipsivri yükselteler. Bitki örtüsü yok. Düzlükteki yükseltelerin her birinden bir gövde sarkıyor. Yüzüstü veya sırtüstü kazığa geçirilmiş gibi duran kadın ve erkek ölüleri. Tam ortada bir direk dikili. Direğe bir kadın bağlı. Bedeni diğer insanlara göre çok daha büyük. Yüzüne ışık vuruyor, yüzü yok. Henüz ölmemiş.

Arada niçin atlandığı anlaşılmayan boş bir sayfa.

Bir sayfa daha, bunun bir köşesinde yuvarlak bir cismin bir kısmı görünüyor. Üstünde sırtı dönük, uzun saçlı bir kadın, kollarını göğe kaldırmış. Bacakları var, ayakları yok, ağaç gövdeleri gibi kök salmış yere. Gökyüzünde, yıldızların arasından sanki Tanrı'nın parmaklarının ucuyla tuttuğu ince uzun bir kutu uzuyor kadına doğru. Kapağı açılmış, bembeyaz bir tabut.

Ardındaki desende upuzun bir yatak. Yatağın tam üstünde bir bulut, bulutun üstünde, yüzünde huzurlu bir ifadeyle bir kadın yatıyor, uyuyor ya da baygın. Yatağın üstündeki yastıkta çift

dilli bir kuyruk görünüyor, ayakucundan yorgan hafifçe sıyrılmış, uzun burunlu, dışarı fırlamış gözleriyle bir yaratık kafasını uzatmış, iki kısıkaçı aşağı sarkıyor.

Ötekinde, dışarıya açılan bir pencerenin iki kanadının altında insanlar elleriyle asılmışlar kanatlara, dermanları tükenmek üzere. Dışarıda gece var. Ay ışığının altında bir göl ya da bataklık, içinde dizkapaklarına kadar gömülmüş bir kadın çırpınıyor, bacaklarına hayaletler tırmanıyor. Gökte korkunç kuşlar uçuşuyor.

Kenarı yırtılmış sayfada çizgilerin ucu boşlukta kalmış, kim bilir, belki de havada asılı bir anahtar vardı devamında. Mekânın duvarında kocaman iskambil kâğıtları asılı. Kâğıtların üstünde soytarılar var. Her soytarının elinden bir organ uzanıyor dışarıya, her biri yerde kendinden geçmiş yatan kadınların boynuna bağlı, soytarılar gülerек çekiyor organları. Kadınların hepsi de Reyhan. Duvarın bittiği yerde sivri uçlarıyla dikitler yükseliyor, onların da üstünde fanus gibi koca göbekli, dar ağızlı bir kavanoz var. İçinde telden yapılmış insan figürleri, kavanozun dibindeki ormanda, ağaçların arasında kaybolmuşlar.

Bu da Reyhan ile Cevat'ın profilleri. Birbirlerine sırtlarını dönmüşler. Başlarını hafifçe öne eğmişler, gözleri kapalı. Tepelerinde, saçlarının arasından semazen külahına benzer, taştan örülmüş birer kuyu yükseliyor. İyice daralan ağızları var. Reyhan'ın kuyusunun ağzında yine kendisi. Cevat'ın kuyusunun ağzında yine kendisi. Her biri de kendi kuyusunun ağzından çıkmaya çalışıyor, kuyunun taşları, yine kendi başlarına dökülüyor.

Son desende, elleri ayakları incecik, kel ve çıplak bir kadın, ana rahminde gibi duruyor. Reyhan bu. İri ve büyük bir kederle süzölmüş gözleri insanı içine çekiyor. Boynu kiraz sapı gibi. Beyninin içinde bir başka Reyhan daha var, o da aynı biçimde duruyor, onun da içinde bir başka Reyhan küçöle küçöle devam ediyor. Sonunda bir nokta kalıyor.

Cevat, Reyhan'ın çizdiği desenlere baktıkça, Reyhan'ın nasıl da ona ait olmadığını, olamadığını hissetti. Reyhan'ın içinde ne varsa hiçbirini anlatmadığını, teslim olmadığını düşündü. Bir gün

Reyhan ona, “Neden yüzüme bakmıyorsun?” diye sordu. Cevat sustu, cevabı içinde kaldı: “Hangi yüzüne bakacağımı bilemiyorum ki!” Reyhan ona sabırlı olmasını söyledi. Cevat yine sustu: “Sabır! Sabır! Hem nasıl yüzüne bakayım? Hayal kırıklığımın darbesinden miras bir yaraya bakar gibi! Ayrıca niye sabır göstereyim ki? Biz birbirimizin cezası mıyız?” dedi içinden.

Cevat günlerdir sanki çizgilerden oluşmuş bir varlık gibi hissediyordu kendini, bir yere dokunmaktan bile korkuyordu, dağılıp döküleceğini, kurumuş bağ çubukları gibi hışırdayarak kırılacağını sanıyordu. Tortop olmak istiyordu, bütün çizgilerini bir iplikmiş gibi çeke çeke sarmak, kocaman bir yumak olmak istiyordu. Ağaçlar gözüne başka türlü görünüyordu, elindeki görünmez çakıyla her birinin kabuğunu kazıyarak kaldırmak, özsularının tadına bakmak, ağzını dayayıp hepsini emmek istiyordu. Eski bir zamanda yürümeye başlıyordu sanki. Büyük bir ormanda. Perilerin sesleri yankılanıyordu. Gökten küçük bir ateş topu düşüyor, bir uçtan başlayan yangın bütün ormana yayılmaya başlıyordu, perilerin incecik ve tatlı sesleri haykırmalara, inlemelere, tiz çığlıklara dönüşüyordu. Derken bütün orman, yalnızca dallardan ve gövdelerden oluşan kuru bir odun yığınınna dönüşüyordu. Kaçmak istiyor, ama yerinden kımlıdayamıyordu. Ayaklarına baktığında köklerini görüyordu, o da kuruyan ağaçlardan biriydi ve az sonra alevlerden payını alacaktı. Ormandan, camdan perilerin patlayan ve dağılan sesleri, şangırtılar geliyordu. Kimi perilerin kömüre kesen gövdeleri parça parça dökülüyordu yere. Bütün hayat devasa bir sanrı koridoruna dönüşmüştü. Ellerile kirpiklerini yokluyor, yanıp yanmadıklarını anlamaya çalışıyordu. Yatağına uzandığı zaman sanki uyumaya değil, kara kızıl kısıkaçlar tarafından parçalanmaya uzanıyordu. Çarşafa sarınıyor, kefenlendiğini sanıyordu. Tepesindeki gökyüzünde geceden de karanlık adamlar ısıklık çalarak dev adımlarla evreni ezip geçiyor, bastıkları her yerde ateş çukurları oluşuyordu. Kederden bir denizin içinde kulaç atmaya çalışıyor, tutunacak bir nesne, suda kalmaktan tahtası şişmiş bir tekne kalıntısı, üstüne tırmanacak küçücük de olsa bir kayacak arıyordu. Güç bulmaya çalıştıkça takatten düşüyor, direndikçe batıyordu. İçinde bulunduğu su, kıvamını değiştiriyor, peltemsi bir dokuya bürünerek gitgide ağırlaşıyordu.

Böylece onun içinde kayboldu. Onu anlamaya çalıştıkça ona benzedi, Reyhan'ın haramileri onun da içini istila ettiler.

Son desene baktığı günün gecesi Cevat'ın gözüne uyku girmeydi. Yorganı üstünden atıp yalınayak Reyhan'ın odasına doğru yürüdü. Evde çıt çıkmıyordu. Cevat'ın kalbi öyle hızlı çarpıyordu ki, o tok ses sanki evin bütün duvarlarında çınlıyordu, Reyhan'ın bu sesleri duyup uyanacağını düşündü. Odaya girdi. Başucuna dikildi. Hiç konuşmadan bir süre durdu. Gece lambasının solgun ışığında onun yüzünü seyretti. Reyhan birden gözlerini açtı. Ona baktı.

“Sana sarılıp uyumak istiyorum,” dedi Cevat.

Reyhan, bunu beklermiş gibi yorganı açtı. Cevat yanına uzandı. Reyhan elini onun göğsüne koydu. Gülmeye başladı, “Kalbinde birileri tamtam çalışıyor,” dedi. Sarıldılar. “Elini sırtına koy,” dedi Reyhan, “benim kurma anahtarım sırtımda,” diye mırıldanarak Cevat'ı öptü. Mektuplarda sözcüklerle gelen, birbirlerini görünce saklanan aşk, o gece uykulu gözlerini şefkat içinde araladı, bir süre sonra, bir yıl aynı evde kardeş gibi yaşayan Reyhan ile Cevat evlendiler.

Cevat'ın eşi olduğu, sanki çocukluklarında konmuştu kalbine. Şimdi merak ve kederle bakan gözleri, onun ruhuyla birlikte sendeleyeyen, toparlanan ruhu, sonsuz bir şefkatle açtığı hayatı, ince düşünceli tavırları, anlayışı Reyhan'ın içini dolduruyordu. Seviilmek, yumuşacık bir döşekti, altında bir bezelye taneciği bile yoktu. Güvenli, güzel bir uykuydu, gözlerini hiç açmamacasına. Ne olacağını ya da neyin asla olmayacağını bilmekti. Rahatça yaslanmaktı. Ama bu aşk mıydı?

Cevat şiddetin pençesinin derin sıyrıklar açarak geçtiği bu bedenden karşısında tutku duyamıyordu. Kendi bedeninin hoyrat ve azgın arzularını açığa vuramıyordu. Teklifsiz, rahat, ağzına gelen açık saçık sözleri sakınmadan... Reyhan'a dokunmaya bile kıyamıyordu. O, başka bir beden değildi. Ruhun billurlaşmış haliydi sanki. Bir azizeydi. Kanadı kırık bir melekti, kuş yavrusu gibi onun bahçesine düşmüştü. Cevat onu parmak uçlarıyla belli belirsiz tutsun diye verilmişti. Yanına bir kap gibi konmuş-

tu onun, içine aksın diye. Öyle seviyordu onu. Ama Reyhan'ın yaraları, onun erkekliğini elinden alıyordu.

Reyhan aşkı tanımıyordu, yine de yaşadıklarından başka türlü olması gerektiğini sanıyordu. Arzulandığını hiç hissetmemişti. Arzulamak onu kadın yapacaktı. Örselenmiş bedeni bu arzuya hatlarını, hacmini kazanacaktı. İçinde bir duygu dalgası yükseliyor, o hep tepede asılı kalıyor, hiç aşağı inemiyordu. Cevat ona kocası gibi değil, babasıymış gibi davranıyordu.

Büyük küskünlük nöbetleri bu duyguyla başladı. Bu, insanın insana küskünlüğü değil, insanın kendine küskünlüğüydü. İkisinin de varlığını yakalayıp buran bir hayata küskünlük neredeyse.

İki yıl süren evlilikleri boyunca ikisinin bedeni de birbirine yabancı kaldı. Şifrelerini hiçbir zaman öğrenemedikleri, kıymetli taşlar saklayan birer kasa gibi. Dudakları yumuşakça buluştu, usulca üstlerine düşen ipek birer kumaş gibi, tedirgin varlıklarının üstünü örttüler. Birbirlerine sokuldukça, birbirlerinden uzaklaştılar.

Cam eşyaları ve maskeleriyle ünlü şehirden cam bir yüzük aldı Cevat ona. Gümüşü minesinin üstünde mor yeşil siyah, altında kırmızı bir şeridin döndüğü bombeli bir yüzük. Kanal boyunca ikisi de sustu. Reyhan gözlerini kanalın bulanık suyuna dikti, kâh elindeki yüzüğe kâh suya baktı, oranın hiç de filmlerde gördüğü gibi romantik bir yere benzemediğini düşündü. Kendi ülkelerindeki belediye otobüsleri gibi tıka basa insanla dolu büyük gezinti motorları işliyordu kanalda. Çok kalabalıktı.

O gece rüyasında kanalın bulanık suyuna bakarken gördü kendini. Sular alçalmıştı. Beton hat boyunca çekilen suların biraz üstünde midyelerin yapıştığı yosunlu bir çizgi uzanıyordu. Dalgalanan su duvara çarptıkça zehir yeşili yosunlar yelpaze gibi açılıp kapanıyor, aralarında midye kabukları bir görünüp bir kayboluyordu. Bu sırada, duvar boyunca yumruk büyüklüğünde, içi yumrularla dolu, düğüm düğüm gövdeli uzantılar belirmeye başladı. Uzadıkça, yüzleri belirginleşip kirpiye benzeyen kılıçbalığı gibi balıklar birer ikişer duvardan kopup suya

karişmaya başladılar. Tam onlara bakarken, Reyhan alnından kulaklarına doğru saçlarının sınır çizgisinde bir hareketlenme hissetti. Yüzünün kıyısından da balıkların başlarını çıkarıp dışarı uzattıklarını anladı. Sonra duvardaki balıklar gibi kopup ayrılıyor, havada yüzerek yok oluyor, yerine yenileri çıkmaya başlıyordu. Korkuyla uyandı. Ve o gece Cevat'ı terk etmeye karar verdi. Ama edemedi.

Son çizdiği deseni gösterdiği gün hocası şöyle demişti: “Seni tamamen özgür bıraktım. Biliyor musun bu aslında çocuklara ve delilere de uygulanan bir yöntemdir. Defteri, kâğıdı tutuşturursun ellerine, bırakırsın içlerinden geldiği gibi, ne geliyorsa yap-sınlar; onları terbiye edemezsin çünkü. İçlerinden dışarı çıkanı seyredersin.” Buruk bir gülümsemeyle eklemişti: “Gördün mü, resim yapmak şiir yazmaya benzemez. şiirde dilediğin gibi saklanabilirsin, ama resimde örtü olmaz, ne yaparsan yap, mutlaka görünürsün.”

Reyhan o gün, bir daha resim de yapmamaya, yalnızca şiir yazmaya karar verdi.

Eve gittiğinde, sesi soluğu çıkmamıştı. Çok uzaklarda gibiydi. Kendi içinde bile. Gece, onu iyice huzursuz eden bir rüya gördü. Cevat'la oturdukları ev, aslında dördüncü katta değil de birinci kattaymış. Onlar odalarında sevişiyorlarmış. Birden bir rüzgâr sesi ve kentin gürültüsü daha yakın gelmeye başlamış Reyhan'a. Odadan çıkmış, çırılçıplakmış. Elini lambayı yakmak için anahtara götürüyormuş, lambalar yanmıyormuş, evin içinde bütün ışıklar kesikmiş. “Birisi elektrik tellerini kesmiş!” diye bağırıyormuş. Yalnızca odalarından yayılan gece lambasının ölgün ışığı varmış. Evin içinde rüzgâr fır dönüyormuş. Her yer talan edilmişmiş. Sokak kapısının alt tarafında bir insanın geçebileceği bir yarık varmış. Mutfağın balkon kapısı aralıkmış ve gerçekte olduğu gibi bir balkona değil, bahçeye açılıyormuş. Dolapları, sehpaları çekip almış birileri, bütün eşyalar, kavanozlar, paketler, şişeler kayıp duvarın dibine düşmüş. Salonda ve diğer odada pencereler açılmış, her şey yerlere saçılmış, kendi odalarında da öyle. Sanki evin içine her yerden birileri girmiş. Reyhan üstüne giymek için bile bir şey bulamıyormuş. Yakmak

için bir mum, bir çakmak. Cevat da çırılçıplak evde dolanıp ne olduğunu anlamaya çalışıyormuş ve Reyhan'a cevap vermiyormuş. "Cevat!" diye bağırıp rüyasında yankılanan kendi sesiyle uyanmıştı.

Yaptığı resimlerden korkuyordu. İçindekilerin dışarı çıkmasından, içinin kendi dışında dolanmasından, onun başka türlü bir özgürlüğe kavuşmasından daha çok korkmuştu. Çocuk gibi ağlayıp koşarak şiirin eteğine sarılabilirdi. Ne güzel şifreleri vardı şiirin, kapalı mı kapalı, en çok söylediğinde bile en söylemediğinin cesedi yatardı; şahane, kalın örtüleri vardı, ses geçirmez, ışık geçirmez, ısı geçirmez örtüler, kaskatı, sapsağlam, kimse yerinden oynatamaz, altını kaldırıp bakamaz. Ne güvenlikti. Ölümler yolda yatar, ama kimse görmeyebilirdi. Filler karınca olur, ama kimse anlamazdı. Bulutların üstüne çıkıp söylesen, yerin dibinden söylediğin sanılabilirdi. Su olurdun da kuş kılığında çıkabilirdin ortaya, yaraların çiçek sanılabilirdi, kan göllerinde yüzerdin de aynanın ak sütüyle yıkandım, derdin. Kelimelerin, imgelerin dünyası gibisi var mıydı?

Demek bu, delilere uygulanan resim yaptırma yöntemiymi, ne yani deli miydi o şimdi?

Kendini çırılçıplak hissediyordu. Korunaklı yuvasına, yani içine hırsız girmişti, onun ışığını çalmıştı, saklı dünyasını altüst etmişti, yabancıların ayak basmaması gereken yerlere basmıştı, yabancıların dokunmaması gereken eşyalara dokunmuştu. Bir şeyleri de alıp götürmüştü, ama her yer öyle talan edilmişti ki, ne alıp götürüldüğünü anlayamıyorlardı. Cevat da hiçbir şey yapmadan seyretmişti, Reyhan içeriden bir ses mi geliyor demişti de, yok yok, diye cevap vermişti. Sokağın sesi içeri dolmuştu, ev sokak olmuştu, bir farkı kalmamıştı işte!

Kalktı, terasa çıktı. Yağmur çiselemişti. Rüzgâr hâlâ deli gibi esiyordu. Caddeler, yağmurla ıslanmış, simsiyah parlıyordu. Beyaz bir otomobil geldi, hiç gelmemiş gibi, ne motorun homurtusu ne de lastiklerin sesi duyuldu, ama park edildi. İçinden beyaz gömlekli bir adam indi. Birkaç adım attı, hemen geri döndü, kapıları kontrol etti. Sonra yine yürüdü gitti. Yanında iki köpek mi var-

dı? Yoksa o mu eklemişti görüntüye? Rüzgâr adamın gömleğini yelken gibi şişiriyordu. Islak caddede yürürken, yanında koş-turan köpekler çevresinde dönüyor, ayaklarına dolanıyorlardı. Beyaz ayakkabılar giymişti adam. Uzun cadde boyunca uzaklaştı, yolun öteki ucunda kayboldu. Reyhan rüzgârla kırbaç gibi yüzünü döven saçlarını ensesinde topladı. Caddede ne köpekler vardı ne de park edilmiş beyaz bir otomobil.

O gece, Cevat'ı terk etmeye kesinlikle karar verdi. Gidip yatağa girdi. Döndü durdu, uyku tutmadı. Kalkıp saçlarını sıkıca ördü. Cevat'ı dürtükledi. "Karnım acıktı, sandviç yapalım mı, kalk," dedi. "Peki," diye cevap verdi o da. Reyhan koskoca sandviçi kıtlıktan çıkmış gibi, avurtlarını doldurarak, nefes bile almadan yedi. Zaten nefes alsa bile boğuluyordu.

* * *

Reyhan gözleri dolu dolu, "Bir şey yiyemeyeceğim Sinan," dedi oğluna, önündeki tabağı itti, "kalkalım." Ya sokaktaki deliye bakar da onun yüzünde kendi yüzünü görürse, ya kan çeker de anlarsa diye bir an çok korkmuştu. Demin Sinan'ın şöyle bir göz ucuyla baktığı, ilk ve belki de son kez gördüğü adam, hayatı boyunca hiç karşı karşıya gelmediği, onun varlığından bile haberi olmayan babasıydı. Cevat delirmiş, sokaklara düşmüştü.

Reyhan, bir şey yiyemeyeceğim, dedikten sonra kalkalım mı, diyene kadar bir an soluklandı, o kısacık ânın içinde gözlerinin önünden bir sürü görüntü aktı. İnsan, içindeki bir kapıyı hayata kapatırsa ne olurdu? İnsanın tek bir kapısı yoktu ki! İyi ama, ya o, işte o kapının ardında olanlar diğer hiçbirinin ardında yoksa, olmayacaksa ve olamazsa ne olurdu? Ne olurdu o kapı kapansa?

Kapı kapanır. Duvar örülür. Toprak yığılır. Cam kırılır. Perde çekilir.

Sevilmek

Günlük güneşlik bir kış günüydü. O gün polisler Cevat'a hiç sataşmadılar. Caddeden insanın içine işleyen bir türkü yükseliyordu. Kederli ve tedirgin bir hava vardı. Yolun alt tarafından bir uğultu yükselirken, Cevat o tarafa yöneldi. Sokaktan burnunu uzatınca binlerce insandan oluşan bir cenaze alayı gördü. "Hepimiz Ermeniyiz" diye bağırarak yürüyen kalabalık onu ürküttü. Köşedeki büfenin fayans duvarına sırtını dayayıp çömeldi. Ardı arkası gelmeyen kalabalığın geçişini seyretti. Sırtlarında çantaları, ellerinde beslenme sepetleriyle üç ilkokul öğrencisi kalabalığın arasından sıyrılıp Cevat'ın yanından geçerken biri ötekilere, "Ne kadar çok Ermeni varmış," dedi. Uzaklaştılar. Kalabalığın ucu sonu görünmüyordu. Binlerce insan hep aynı şeyi söyleyerek yürüyordu. Yürüyüş kolundan ayrılan yedi sekiz kişilik bir grup, Cevat'ın önünden geçti. Aralarında gözyaşlarını tutamayan kadına, yanındaki, "Gözde, hadi canım," dedi. Onların arkasından iki genç kız geçti. Birinin elinden bir karton maske düştü. Kaldırımın üstünde, cenaze alayında kiminin taktığı, kiminin elinde taşıdığı bir adamın kâğıttan yüzü yatıyordu. Cevat, yerdeki maskenin ince ince aklar düşen koyu renk saçlarına, yuvarlak göz boşluklarına baktı, altından beton görünüyordu, boşluklardan biri yerdeki tükürüğün üstüne denk gelmişti. Almak için kızla aynı anda hamle ettiler, Cevat önce kaptı, alıp kendi yüzüne tuttu. Eli boşta kalan kız eğildiği yerden başını kaldırıp Cevat'a baktı. Yüzüne küçük gelen maskenin delikleri

adamın gözlerine denk düşmüyor, bir gözü delikten bakarken, öteki kartonun arkasında kalıyordu. Kız iç geçirerek doğruldu, sokağa doğru yürüdü. Cevat da ayağa kalkıp keçeleşen bacaklarının üstünde bir iki kez yaylandı, sonra onları izledi.

Biri kırtasiyecinin önünde durdu.

“Fatoş bir dakika, kalemime uç alacağım,” dedi.

Kızlar yol üstündeki dükkâna girdiler. Cevat hemen yandaki apartman girişine benzeyen loş koridora daldı. Bu koridor kilisenin büyük arka kapısına çıkıyordu. Kapıdan geçti, kilisenin avlusunda, kuyunun yanına, duvarın dibine çöktü. Maskeyi hâlâ yüzüne tutuyordu.

* * *

Arkadaşının Fatoş dediği genç kızın babası Yakacık'taki bir camide imamdı, kulağına ezan okuyarak Fatmagül adını koymuştu ona. Hayatta tek sıkıntısı söz geçiremediği bu haylaz kızıydı, başka bir şikâyeti yoktu. Gençliğinde epeyce zorluğa katlanması gerekmişti ama, yine de bahtı açık biri olarak addederdi kendini. Çünkü çok sevmişi, çok da sevilmişti.

Hem öksüz hem yetimdi. Annesiyle babasını İmam Hatip'te okurken kaybetmişti. Birkaç hayırsever ona sahip çıkmış, biri cebine harçlık koymuş, öteki yatacak yer vermişti. İlahiyat Fakültesi'nin son sınıfına geçtiği yaz Üsküdar'da pazarın yanından geçerken, önünde yürüyen kısacık boylu, tombul, sarışın, elleri torbalarla dolu bir kadın dikkatini çekmişti. “Oyuncuğa benziyor,” diye geçirmişti içinden; tam bunu düşünürken kadın yere yığılmıştı. İhsan onun öldüğünü sanmış, “Selamün kavlen,” diyerek koşup gitmişti yanına. Bembeyaz tenli bir kadındı. Meleğe benziyordu. Elleri küçücüktü. Yüzüne doğru eğildi, hayır ölmemişti, nefes alıyordu çok şükür. Esnaftan koşup su getirenler oldu. Kadının yüzüne serpti, yumuşak bir iki tokat attı yüzüne, kadın kırpıştırarak açtı balrengi gözlerini, “Ne oldu?” dedi belli belirsiz. Sesi incecik, yumuşacıktı. Kırklı yaşlarda olmalıydı. “Fenalaştınız, tansiyonunuz düştü herhalde,” dedi İhsan. Sesi çatallandı, tam o an gönlüne aşk ateşi düştüğünü anladı.

Kadın doğrulup oturdu, esnaftan birinin getirdiği tuzlu ayrıntı içti, biraz bekledi. Yürürken birden dünyayı göremez olmuş, gözlerinin önünde kızıl kara bir uçurum açılmıştı. Gözlerini açıp kapatmış, içi çekilmişti. Uçurum iyice kararmış, sesler işitilmez olmuştu. Gerisini bilmiyordu. İhsan koluna girerek kadını kaldırdı, çevresindekiler sağa sola saçılan torbaları toplayıp delikanlının eline tutuşturdular. Kadını omzundan kavradı, ilahi hükme boyun eğip kader birliği etmiş gibi hiç konuşmadan yola koyuldular. Etraftakiler tombul kısa boylu kadınla torbaları taşıyan ince uzun delikanlının arkasından bir süre bakıp tekrar kendi işlerine koyuldular.

Çiçekçi’de tek katlı bitişik nizam evlerin karşılıklı uzandığı daracık bir sokağa girdiler. Evin küçücük bahçesinde girişi saran bir yediveren vardı. Kadın kapıyı açtı. Delikanlı başını eğerek geçti eşikten. Yaz sıcağı dışarıda kalmıştı. Odalar serindi, hafif bir rutubet kokusu geziniyordu güneş girmeyen evde. Camın önünde bir koltuk, küçük bir masa, üstünde kırmızı pötikareli naylon bir örtü, duvara bitişik bir divan vardı. İhsan torbaları kapının yanına bıraktı, basma perdeler, eprimsiz tül-lere baktı. Dantel örtülü radyonun üstündeki çerçevede takım elbiseli esmer bir adam ile beşgen yaka elbiseli, koyu renk ruj sürmüş sarışın kadının arasında oturan, karpuz kollu bir elbise giymiş, kafasında kocaman bir kurdele, gülümseyerek objektife bakan yuvarlak yüzlü kızın stüdyoda çekilmiş fotoğrafına gözü takıldı, duvarda asılı Kuran’ı fark etti. Kadın eliyle oturmasını işaret etti, İhsan ahşap iskemleyi çekip oturdu, kolunu masaya dayadı, terli teni naylona yapıştı, kadın, “Karnın aç mı?” diye sordu.

Cahide’ydi adı.

* * *

Cahide, Cevat’ın baba tarafından akrabasıydı, onların evine gelip gitmezdi. Annesi babası bir otobüs kazasında ölmüş, bu kazadan sağ kurtulan Cahide bir başına kalmıştı. Hiç evlenmemişti. Babasından kalan emekli aylığıyla kendi yağında kavrulurdu. Bir de Yakacık’taki bostanlar vardı. Sebzesi oradan gelir-

di. Kimseye yük olmak istemez, Cevat'ın babasının verdiği üç beş kuruş cep harçlığını zorla, kavga dövüş, yemin billah kabul etmek zorunda kalırdı.

Babası bazı hafta sonları Cevat'ı yanına katar, otomobille Çiçekçi'ye giderler, Cahide Teyzesini de alıp Yakacık'a doğru yola koyulurlardı. Cevat, gözlerinin içinde inceden inceye keder ışıyan bu güler yüzlü, sevimli, biblo gibi kadına bayılırdı. Cahide Teyze, onun için Yakacık tepeleri, rüzgâr, dalından yeni kopmuş yeşilbiber ve domates kokusu, eve götürülen sepetler dolusu sebze, lavanta çiçeği, sıcaklık, şefkat demekti.

Cahide, İhsan'ı evine aldıktan sonra, itikadı pek kuvvetli bir kadın olan büyük teyzesi kızılca kıyameti kopardı, kimdi bu herif; öğrenciydi, okutuyordu Cahide, kimi kimsesi yoktu, yanına can şenliği olur diye düşünmüştü; ne canı, ne şenliği, nikâh düşen bir erkekle ne işi vardı onun aynı çatı altında; ne nikâhı, oğlu yaşındaydı, anası sayılırdı neredeyse; ne münasebet dalyan gibi herifti bu, ne okutmasıydı, derken Cahide dişli çıktı, "Evlatlık alacağım size ne!" diyerek İhsan'ı nüfusuna geçirdi, hısım akrabayla köprüleri attı.

Cevat, "Kötü yola düştü, uygunsuz bir hayat sürüyor," denerek aforoz edilen Cahide Teyzesini bir daha hiç görmedi. Öldüğünden bile birkaç yıl sonra haberleri oldu.

Öldüğünde, malı mülkü evlatlığı İhsan'a kalmıştı. Kul bil-mese de İhsan'ın vicdanı rahattı, Allah katında karı kocaydılar. Cahide, hısım akrabanın sesini kesmek için, ikisi de nasıl olduğunu anlamadan evine yerleşen İhsan'ı evlatlığı olarak nüfusuna geçirmek zorunda kalmıştı, ama İhsan'a ne oğul ne de erkek gözüyle baktı. İhsan da ona ana gözüyle bakmadı, her zaman Cahide Hanım diye hitap etti. Yıllarca aynı evde birbirlerine el bile sürmeden yaşadılar. Cahide'nin kabul etmeye asla yanaşmadığı, kendine bir türlü yediremediği aşkı gizliden gizliye yedi bitirdi onu, ta ki üç yıl sonra bir gün İhsan'ın sobanın üstüne koyduğu portakal kabuklarının tatlı kokusu odayı sarınca, maşayla kabukları ters yüz etmek için yerinden kalktığında, İhsan elini tutup, "Sana kim ne yaptı, neden bu kadar kederlisin?" diyerek çekip kucağına oturtacağı ve sarılacağı âna kadar çözülmeydi. Ağlayarak İhsan'ın kucağına büzüldü. İkisinin de elle-

ri kendilerinden başka kimseye değmemişti. Bastırdıkları arzu kendi bedenlerini yıkıp geçmişti, acemi dokunuşlarla, tutuk bir tutkuyla sobanın önünde, halının üstünde birbirlerinin oldular, çıtır çıtır sesler geliyordu ateşin içinden. Cimânın kirli bir şey olduğunu düşünüyordu İhsan, bir tek aşk onu temiz tutabilirdi. Allah biliyordu, ilk gördüğü andan beri bu kadını seviyordu, Mevla'nın hikmetinden sual olunmazdı, bu kadın kaderiydi.

Mutlu günleri uzun sürmedi. Birkaç kıştır Cahide'nin sesi haftalarca kısılıyordu. Başlangıçta pek önemsemediler, ikinci kış doktor doktor dolaştılar, üçüncü kış ne olduğu belli olmasına, ama geç kalınmıştı. Oysa daha yeni vuslata ermişlerdi. İhsan isyan etmedi, mütevekkil davrandı. Gırtlaktan başlayan kanser, Cahide'nin akciğerini sarmış, diğer organlarına da sıçramıştı. Ölmek için çok direndi Cahide. Aşıktı. O direndikçe ölüm uzun, zorlu, amansız bir yürüyüşle üstüne geldi. Usul usul kemirdi bedenini. Cahide sonunda bir deri bir kemik kaldı. Yatmaktan her yanında yaralar açıldı. Sekiz ay boyunca bebekler gibi baktı İhsan ona, çıkmamış candan umut kesilmezdi, Allah bir kapıyı kaparsa bir başkasını açar, diyerek Cahide'nin dayanılmaz kokular saçılan yaralarını gül derer gibi yumuşakça, özenle temizledi. Özellikle sabah namazından sonra, yeni bir gün, yeni bir umuttur, diyerek ellerini kaldırıp dua etti, "Rabbim, sen karıma sağlık, afiyet ver," diye. Sonraları bu dua, "Rabbim, sen karıma metanet ver, sabır ver"e dönüştü. O günlerde Cahide sessizce inleyerek odanın duvarlarının birleştiği köşeye dikiyordu gözlerini, morfin fayda etmez olmuştu. Bilinci açıktı, acı onu ezerek, şiddetle soğurarak varlığını hep hissettirdi. İhsan bir kaşık hoşaf suyunu damla damla, neredeyse on dakikada akıtıyordu kurumuş dudaklarının arasından, "Şifadır Cahidem, şifadır," diyordu. "Kalbini kıracağım diye korkuyorum İhsan, ısrar etme, yutamıyorum bile!" Acıdan sürekli inliyordu.

Eylül sonunda bir gece yarısı İhsan karısının başında dua ediyordu. Cahide gözlerini duvarların birleştiği köşeye dikmiş bakarken birden gözleri aktı gitti. İhsan, onun açık kalan gözlerine baktı bir süre, kendi gözlerinden yaşlar akmaya başladı, kalkıp onun gözlerini kapattı ve canı bedeninden ayrılmış min-

nacık gövdesine sarılmış kalakaldı bir süre. Sonra kalktı, Cahide üşümesin diye sürekli odun attığı sobayı söndürdü, karısını soydu, küçücük ellerini düzeltti, çenesini, ayaklarını bağladı, göbeğine bıçak koydu, üstüne temiz bir çarşaf örttü, çarşafın altında beliren neredeyse bir iskelete dönüşmüş bedene baktı acıyla, pencereyi açtı, paltosunu giydi, dışarı çıktı, Cahide'nin otuz beş numara ayakkabılarını bahçe kapısının önüne koydu, yüzünü gelip geçen bulutlara dikti, "Allahım beni nisyan ile malul etme," dedi duyulur duyulmaz bir sesle, içeri girdi, Kuran'ını alıp gözlerinden yaşlar süzülerek ölü karısının başında sabaha kadar okudu.

Sabah, Cahide'nin ayakkabılarını kapıda gören konu komşu bastırdı eve. Herkes büyük bir takdirle bakıyordu İhsan'a, "Ah, öz evladı bakmaz böyle anasına!" diyorlardı. Cahide'yi ebedi istirahatgâhına bıraktıktan sonra her gece, onun öldüğü divanda, gözlerini onun diktiği köşeye dikip yattı İhsan, yarı uyur yarı uyanık halde geçirdi gecelerini. Kış geçti, bahar geldi. Bir akşam yediverenin güllerine bakarken yan komşu Pembe Hanım, "İhsan, oğlum, hele gel bir bardak çay içelim, konuşacaklarım var," dedi. İhsan gönulsüzce yan bahçeye geçti. "Buyur Pembe Teyze," dedi. Çardağın altındaki kerevete oturdular. Kadın, semaverden çaylarını doldurdu. Bardakları ellerinde, çaylarını yudumlayarak sessizce masa örtüsüne, yerdeki kırık taş parçasına, kenara kıvrılmış yatan kediye, oraya buraya bakmayı sürdürdüler. "Oğlum, söylemek kolay değil biliyorum, ama başka yolu yok, eveleyip geveleyecek olsam hiç diyemeyeceğim, sen pek efendi çocuksun, şuradan şuraya giderken başını kaldırıp bakmazsın, dünyadan haberin yok, anan öldü yalnız kaldın, bak biz de ana kız bir başınayız, eğer sen de münasip görürsen Nergis'le seni evlendirelim, anacığın senin mürüvvetini göremedi, bari ben kızımın mürüvvetini göreyim..."

İhsan, birkaç ay sonra evi kapattı, Nergis'le evlendi. Nergis şefkatli, sessiz bir kızdı. Bir yıl sonra yandaki evde oğulları Mehmet doğdu.

İhsan, Cahide'yi ömrü boyunca unutmadı. Bir kez sevmiştii.

Yakacık'taki bostana tek katlı bir ev yaptırdı, oraya taşındılar. Yediverenden yaptığı çelikler bahçe duvarını sardı. Mehmet o evde büyüdü. On yıl sonra doğan Fatmagül de bu yediverenlere baka baka büyüdü, Nergis onlara baka baka, kendisini ne kabul eden ne de reddeden kocasıyla kaderine, onun uzaklara bakan hülyalı gözlerine razı oldu.

Kâğıt Bedenler

Yağmur yağacaktı. Gökteki sarı gri boğuculuk yere doğru çöküyordu. Cevat sallana sallana, battı batacak eski, kocaman bir yelkenli gibi görünen kiliseye girdi. Bir mum aldı, yağdanlığın içinde yanan fitilden tutuşturdu, çıtırtılı sesler çıkaran mumun minicik alevine baktı, sonra kuma gömdü. Mum eriyip küçülene kadar bekledi. Onun alevinden yeni bir mum yakıp yine kuma dikti. Arkasını dönüp kapıya yöneldi. Kapının yanında duran çerçeveye gözlerini dikti. Camın altında bazı yerleri gümüş kakma kabartmalarla örtülü renkli bir resim vardı.

Gümüş levhanın oyuklarından seçilen üç surat görünüyordu. Gümüş kabartılardan oluşmuş bedenleri sanki başka bir dünyaya fırlamış, kendileriye kayıp bir dünyada kalakalmış üç insan. Bir adam ile bir kadın, heybetli başka bir adamın huzurunda duruyorlar. Durdukları yer neresi belli değil, bir iç mekân mı, yoksa dış mekân mı? Ya da bir mekân mı? Bir yere basıyorlar mı, yoksa havada asılı mı duruyorlar? Hem havada hem arkada hem yerde hem ayaklarının altında vazolar, vazolarda çiçek demetleri var. Üçü de uzun cüppeler giymiş, saçlı sakallı olanların erkek oldukları anlaşılıyor, kadının başından incecik bir örtü omuzlarına düşüyor. Bir de uçuşan çocuk başları var her yerde, hiçbirinin bedeni yok, enselerinden minik kanatlar çıkmış. Cevat, bu küçük çerçeveyi çivisinden çıkarıp arka yüzüne baktı. Eprimiş bir karton. Çerçevenin kenarından çıkan bir örümcek hızla koluna tırmandı, huylanıp bir eliyle hayvanı üstünden silkeledi, çerçeveyi yerine takıp dışarı çıktı.

Havadaki sarı gri boğuculuk olduğu gibi yere çökmüştü. Kırtasiyecinin önüne gelen Cevat, camekâna burnunu dayamış, içeri-deki kıvrıcık saçlı, esmer adamın yeri silmesini seyrediyordu.

* * *

Cevat, her tatilde yalnız yaşayan babaannesinin evine kalmaya giderdi. Orada çok sevdiği iki kitapçı vardı. Biri, caddenin karşı tarafındaydı, yaşlı bir çiftte aitti. Öteki, anacaddeye çıkınca, çiçekçinin yanındaki büyük dükkân, hem kırtasiyeci hem kitapçıydı. Sahibi genç, esmer, kıvrıcık saçlı bir adamdı, arada sırada küçük bir oğlan getirirdi dükkâna. Arka taraftaki bölmede çocuk uyurdu bazen, o zaman dükkâna biri girecek olsa, adam hep alçak sesle konuşurdu.

Kırtasiyecinin camekânının önünde bir tezgâh vardı, orada ikinci el kitaplar yığılıydı. Cevat'ın babaannesi, "bahtı kara Abidin" diye anardı adamı. Sonra da, "Aaah ah, kalanın mı bahtı kara, gidenin mi?" diye eklerdi.

Abidin, Cevatların uzak bir akrabalarının kızı Şehnaz'la büyük bir aşk yaşamıştı. "Kız deli, oğlan ondan deli. Lakin kızın babası iyice deli. 'Kitapçıdan koca olmaz!' diyordu da, başka laf ettirmiyordu kimselere. 'Ölümü çiğnersin benim, vermem seni o çulsuza!' diyordu. Ama âşşğın gönlü derin olur, oraya laf düşene kadar kaybolur gider. Sonunda Şehnaz oğlana kaçtı. Pederi de yavrucağı evlatlıktan reddetti. Bir yıl sonra bir çocukları oldu: Levent. Pederi yine yumuşamadı. 'Ölmüştür benim için, baba-sının sözünü çiğneyenden evlat olmaz, suratına bakmam onun bir daha!' dedi durdu. Büyük lokma yut, büyük laf konuşma, demişler. Ah ki ne demişler! Boylu boslu, çınar gibi kız devrildi, kıvrıldı gitti üç haftanın içinde... Önce sarılık bu, dedilerdi, meğer kansermiş. Bebeciği iki yaşındaydı o zaman. 'Tahtını yaptım da bahtını yapamadım kızımın! Hem neye yarardı? Tahtını da tepti' diye çok ağladı Şehnaz'ın pederi o zaman, çooooook, amma neye yarar? Yavrucuğum, ah badem gözlü kızım, mekânı cennet olsun. Abidin hayal gibi gezdi ortalıkta. Gel zaman git zaman, üç yıl sonra Vedia diye bir kadınla evlendirdiler bunu. Bakma-

lara kıyamazsın, nasıl güzel. Üstüne kadın sevmiş kocası, bir be-
beyle ortada kalmış bu taze de... Ama kalbi güzel değildi, neyse
günahını almayayım, belki de kalbi kırıktı, ondan katılaşımtı.
Bizimkiler, bu da anadır, Levent'e analık eder diye umdularsa
da, umutları kof çıktı... Kadın hiç istemedi Levent'i. Aç bıraktı,
bir kuru ekmekle sabahtan kapının önüne saldı kalem kadar ço-
cuğu, yıkamadı paklamadı, bir gün saçını okşamadı yavrunun,
istemem de istemem diye tutturdu sonunda. Ruhi bunalımdan
olsa gerek, bir uykudur aldı Levent'i, çocuk uykulardan uya-
namıyor, öyle oldu yani. Abidin de baktı ki oğlu elden gidiyor,
boşadı Vedia'yı. Hayal oldu gezer işte yine öyle... İnsanın hayat
arkadaşının ölmesi pek zordur evladım, ama eşinin yaşarken
ölmesi, onu diri diri içindeki mezarlığa gömmek daha da zor-
dur..."

Babaannesi iri göğüslerinin altında ellerini kavuşturdu, iç ge-
çirdi. Cevat halıda bağdaş kurmuş oturuyor, bir yandan da ba-
baannesinin soyup sehpadaki tabağa koyduğu elma dilimlerini
kemiriyordu. Pasta dilimi gibi bir sehpa, kemik rengi. Salonun
ortasındaki yonca şeklindeki büyük sehpanın altında bundan
dört tane daha yavru sehpa saklı, lazım oldukça çekiliyor. Cevat,
ara sıra babaannesinin onun önüne ittiği tabağı fark ettirmeden
sehpanın ortasına itip yaldızla çizilmiş köylü kızının suratını
kapatmaya çalışıyor. Bindallı giymiş köylü kızının çehresinin
silueti var, ama içi boş. Küçüklüğünden beri korkardı Cevat
bu suretsiz surattan. Bir keresinde sesi titreyerek babaannesine
şöyle sormuştu: "Şey, bu köylü kızı Allah mı?" Bir kahkaha ko-
yuvermişti babaannesi, "Yok oğlum, Allah müstahakkını ver-
sin, nereden kapılırsın böyle acayip fikirlere, aman çocuk aklı
işte!"

Babaannesi hayal gibi, hayal oldu dediğinden, bir gün Cevat
şaşırp, "Hayalin Abi" diye seslendi Abidin'e. Dükkânın önün-
deki tezgâhtan bir kitap seçmişti. Utanarak parasını uzattı, "Bu
sefer hediye olsun," dedi adam.

Uzun saçları, arkasında sıkı sıkı toplanmış, sırtında tek bir
örgü uzanan Reyhan, bahçenin arka duvarına oturmuş, bir yan-
dan Cevat'ı bekliyor, bir yandan çam ağacından dökülen fıstık-

ları toplamış, küçük bir taşla kırmaya çalışıyor, fıstıklar ezilip bozulduğu, kabuğundan bir türlü sağlam çıkarabilmeyi beceremediği için söylenip duruyordu.

* * *

Ayperı elindeki şamfıstığı dolu küçük torbayı gülümseyerek Cevat'a uzattı, "Ben kabuklu hiçbir şeyi sevmem, bilirsin..." dedi. "Şamfıstığı var içinde."

O da gülümsedi: "Neden aldın o zaman?"

"Sabah Antepli bir müşteriye gitmiştim, o hediye etti."

"Hımm. Kabuklu hediye kabul ettiğine göre, kendi kabuklarından kurtuluyorsun anlamına mı geliyor bu?"

Ayperı, onun söylediğini sanki hiç duymamış gibi cadenin kalabalığına, akın akın üstlerine gelen insan güruhuna dikti gözlerini. Cevat kalabalığa baktıkça seslerden, görüntülerden uzaklaşmaya, kendi varlığının dış dünyaya ait bütün algılardan sıyrılarak kopmaya başladığını hissetti. Dışındaki dünya üst üste binen insan gövdelerinden devasa bir et külesine, caddenin iki yanında yükselen binalar bir moloz yığınına, sesler kulaklarında patlayan bir uğultuya dönüştü. Yüzünü buruşturdu ve tam o anda sınırlarını kaybetmiş ya da henüz bilmediği başka bir sınır algısıyla çerçevelemiş bu bütünsel görüntünün içinden bildiği sınırlara sahip bir varlık çıkıp ona doğru yürümeye başladı. İncecikti. Çok zayıflamıştı. Saçlarını sıkıca toplayıp atkuyruğu yapmıştı. Süzgün yüzünde hayretle açtığı kocaman gözleri bütün dünyayı yutabilecek birer kara delik gibiydi. Her zaman taktığı büyük, gümüş halka küpeler vardı kulaklarında. Cevat'ın üstünde parmağını gezdirip, "bu çember senden başlayıp sende kapanıyor" dediği... Reyhan'dı. Ona doğru geliyordu. Gelip karşısında duracaktı. Gözlerini gözlerine dikecekti. "Son soruyu soracak vakit de gelecekmış demek ki!" diyecekti Cevat. Reyhan'ın gözleri dolacak, o parlak taşkınlar yanaklarını eze eze çenesine akacaktı. Birden kadının elindeki sarı çiçekleri fark etti, kadın yanından geçip gitti, kolu koluna değdi geçerken. Değildi! O değildi! Zaten Reyhan sarı çiçekleri hiç sevmezdi. Ona haftalarca, her cuma günü bir demet

sarı çiçek almış, sessizce vazoya yerleştirmişti. Sonra bir gün Reyhan, "Biliyor musun, ben sarı çiçekleri hiç sevmem, ihanetin rengi sarı..." demişti.

Ayperi, Cevat'ın koluna girdi. Dünya yeniden çizgilerine kavuştu. "Filmin başlamasına daha var, gel bir çay içelim."

Geçide girdiler. Cevat'ın yüzünü tatlı bir rüzgâr okşadı. Ama kaderinin belli belirsiz fısıltılarla ona bir şeyler söylediğini fark edemedi. Yıllar sonra ona yuva olacak geçide gelmişti. Sebebini bilmeksizin içi ürperdi.

Çayını yudumlarken biraz kendini toparlamıştı. Bir sigara yaktı. Gözleri, Ayperi'nin çantasından çıkarıp karıştırdığı kitaba ilişti. Eğilip okumaya daldığında kahvenin çaprazındaki sahaf-tan karnı burnunda genç bir kadın çıktı. Sol omzunda bir sırt çantası, elinde bir torba vardı. Sahafın önündeki tezgâha çantayı koyup fermuarını açtı, kitapla dolu torbayı içine tıktırdı, sağ eliyle yüzüne düşen saçları düzelterip kulağının arkasına itti, çantayı sırtlanıp ağır adımlarla geçitten çıktı. Reyhan'dı. Ne o Ayperi ile Cevat'ı gördü, ne de onlar Reyhan'ı fark ettiler. Dalmış, okuyorlardı:

Her zamanki gibi geç bir saatte yatağa girdi. Çok yorgundu. Saatlerce ayakta durmanın kemiklerini sızlattığı bir gün daha geçirmişti. Derisinin altında hücrelerinin küçük baloncuklar gibi patladığını hissettiği cüce bedenine sıkışmış varlığı zonklayıp duruyordu.

Uyumak için yatağa yattı, ancak geç bir saatte uykuya dalabildi. Rüyasında bir bahçede buldu kendini. Boylu boslu, kara yağız bir adamdı. Bahçıvandı. Her yer yemyeşildi, çimenlerin arasında rengârenk çiçeklerle dolu tarhlar vardı. Duvarın dibinde, iki karış uzunluğunda ağaç kütükleri diziliydi. İçleri oyuk kütükler şişe biçimindeydi. Her şişede kafasını dışarı çıkarmış bir kedi duruyordu. Rüyanın yağız bahçıvanı bahçeyi sularken elindeki hortumu bu kütüklere de tuttu. O sırada, evin büyük demir bahçe kapısından bir kadın girdi. Ne

yaptığını görünce, “Durun! Kedileri öldüreceksiniz!” diye bağırdı. Bahçıvan gözlerini kadından alıp hâlâ hortumu tutmakta olduğu kütüklere çevirince, ağızlarından uzanan kedi kafalarının kaybolduğunu fark etti. Gidip yakından baktı. Suyla dolu her kütüğün içinde kıvrılmış yatan bir kedi ölüsü gördü.

Kanı damarlarında hızlı hızlı dolaşıyordu Sıcaktı. Sonra yeniden kendini rüyada buldu. Bilincinin araladığı koridorda yavaşça yürüdü. Kadın, onu bekliyordu. Kolunda bir sepet vardı. Sepetin içi deniz hayvanlarına benzeyen, ama kolu, bacağı, kafası olmayan kabuklularla doluydu. “Sonunda geldin,” dedi kadın sisli bir sesle. Uzanıp onu soymaya başladı, hareketleri hafif, dokunuşları tül gibiydi. Sanki yüzlerce yıldır orada, onu beklemişti. Adam çırpılıp kaldı, kadın uzanıp sepetten aldığı hayvanların kabuklarını kırmaya başladı. Çıtırtılar yükseldi. Çatlayan her kabuğun içinden renksiz, jelimsi bir sıvı akıyordu. Kadın bu jeli onun bedenine sürmeye başladı. Gizemli suskunluğunu bozdu ve ona, “Bu büyümlü sıvı kimin bedenine değerse, o, hiç bilmediği hazları tadar, ama bunun da bir bedeli vardır. Bu, yaşayacağın ilk sevişme biliyorum, üstelik sonuncusu olacak!” Adam sustu, verecek bir cevabı yoktu, zaten artık cevap vermek için çok geçti. Usulca gözlerini kapattı. Razıydı.

Bu kadın, sanki sadece sevmek için yaratılmış eleriyle, parmak uçlarıyla ona dokunuyordu. İkisi de çırpılıp kaldı. Heyecandan kımıldayamıyordu. Kadının dudakları ateş gibiydi. Saçları adamın kasıklarında dalgalanıyordu. Kulakları uğuldamaya başladı, “Hayır!” diye inledi sessizce. İçinde yükselen çığlıklar dışarı akmak istiyordu, bağırarak istedi, ağzını açtı, sesi çıkmadı. Tam o an, kanı damarlarını zorlamaktan vazgeçti. Alev alan teni soğumaya başladı. Karanlıktı. Üşüyordu.

Beyaz, iğ bir ışık saplanmıştı gözlerine.
Çıplak, beyaz bir ağacın dibine çökmüş buldu
kendini.
Yalnızdı.

Pat, diye bir ses çıktı. Ayperi kitabı hızla kapatmıştı. “Gidelim,” dedi. Cevat şaşkınlıkla onun yüzüne baktı.

“Nereye?”

“Sinemaya geç kalacağız, hadi...”

Salonun kapısından girdiklerinde film başlamıştı. Gözleri karanlığa alışsın diye bir süre kımıldamadan durdular. Sıraların arkasındaki duvardan fışkıran ışık huzmesi açılıp genişleyerek perdeye düşüyordu. Görüntüler üst üste yığılıyor, gizli bir kaynaktan yükselen sesler henüz tam algılayamadıkları mekânın içinde yankılanan gürültülere dönüşüyordu. Yanlarında bir gölge belirdi, elini onlara doğru uzattı, Cevat biletleri adama verdi. Ayperi’nin dirseğini tuttu. Önlerinde ara sıra belirip kaybolan bir fenerin ölgün ışığını izleyerek oturacakları yeri buldular.

Cevat koltuğa oturup sırtını yaslayınca perdedeki şekiller belirginleşti. Konuşmalar anlaşılır hale geldi. Beyaz bir binanın kapısında, görevlinin karşıladığı genç bir kadınla adam, lobiden geçip merdivenlere yöneldiler. Otelin bordo kadife halıyla kaplı basamaklarında, önden çıkan kadının dolgun hatlarına bakan Cevat, onun Ayperi’ye benzediğini düşündü. Uzanıp elini tuttu, parmaklarını onun parmaklarının arasından geçirdi. Hafifçe kıvrılıp başını omzuna yaslayan Ayperi’ye göz ucuyla bakıp, “İstemesini bu kadar güzel bilen başka bir kadın var mıdır dünyamızda?” diye geçirdi içinden. Böyle istemek, onu her zaman davetkâr kılıyordu, ama asla talepkâr değil.

Reyhan’la sevişmek, kendi varlığını ve hiçliğini ölümüne hissetmekti. Yokluğa, ıssızlığa uzanmaktı. Sonra toplanıp düğüm olmaktı.

Ayperi’ninse dipsiz arzu kuyusu, düştükçe daha da derinleşiyor, açılıyor, onu yutacak bir evren gibi kendi tenhaliğundan çekip çıkarıyordu. Kendi içlerine düştükleri hızla yukarı çıkı-

yorlardı. Tene doymuş, ruhları hafiflemiş olarak hayata karışıyorlardı.

* * *

Cevat, kırtasiyecinin camekânına burnunu dayamış, içeride yerleri silen kıvrıkcık saçlı genç adamı seyrediyordu. Bir eliyle kemer niyetine bağladığı urganın ucunu sıkı sıkı tutuyordu. Evden getirdiği oyuncak ayısını anaokulunda elinden bırakmayan küçük bir çocuk gibi. Dükkânla kilisenin bahçesini birbirine bağlayan koridordaki küf kokusu havanın basıklığıyla daha da keskinleşmişti.

Kırtasiye dükkânına giren biri, yerleri silen adama, “Levent Bey,” diye seslendi, “bu kolileri nereye koyalım?”

“Aşağı kata indirin lütfen,” dedi bir zamanların uyku hastalığına tutulan çocuğu. Kapının önüne çıktı. Bir an Cevat’a takıldı gözleri. Sonra vitrinin önüne atılmış fıstık kabuklarını süpürmeye başladı. Süpürge kendisine yaklaştıkça Cevat bir adım geriledi, bir adım daha, sonra loş koridorda koşar adım uzaklaştı.

Her Yer Kan İçinde

Büyük bir gümbürtü koptu. Kulakları sağır eden bu sesi cam şangırtıları izledi. Herkes önce deprem oluyor sandı, oysa köşedeki bina bombalanmıştı. Birkaç dakika içinde ortalığı siren sesleri kapladı, polis kordonu kuruldu, bütün caddede binalardan camlar dökülmeye devam ettiği için yoldan gelen geçenlere, binaların kenarından değil, yolun ortasından yürümeleri için anons yapılıyordu. Cevat bir köşeye sinmiş, önünde durduğu vitrin camının kırığından kesilen elini ağzına götürmüştü, kendi kanını emiyor, çömeldiği yerden korkulu gözlerle etrafı seyrediyordu. Kordon altına alınan noktada içeri girmek için bağırان, ağlayan kadınlar, yalvaran adamlar birikmişti. Yakınları oradaydı. Polis, şoka giren, yaralanan kişilere refakat ediyor, köşede bekleyen ambulanslara bindiriyordu. Sedyelerin üstündeki kara poşetlerde kopmuş beden parçaları taşınıyordu. Her yer, herkes kan içindeydi.

* * *

“Korkma yavrum, korkma Cevat,” diyordu Mahinur Ablası. Her yer kan içindeydi, Cevat da.

Cevat koşarken limonluğun camına girmişti. Sol bacağına derin, kolunda ve yüzünde hafif kesikler vardı. Yaralandığı yetmezmiş gibi, limonluğun yanında yaktığı ateşin üstüne düşmüş, şortu alev almıştı. İkinci sınıfı bitirdiği yazdı. Dadısı Mahinur koşarak yanına geldi, eliyle şortu söndürdü. Önce kanı durdur-

mak için temiz bir tülbentle bacağını sardı, sonra da Cevat'ın yanıklarına yoğurt sürdü. Parmaklarında kalan yoğurt bulaşığını da kendi avuçlarına. Sabah yoğurtunun zilini duyduklarında, Mahinur mutfaktan kâse alıp bahçe kapısına koşmuştu. Adamın yanına kıkırdayarak dikilmişlerdi. Cevat büyük bir merakla yoğurtunun askısından indirdiği tepsiden malasıyla jilet gibi sıyırarak yoğurdu alışıını seyretmişti. Mahinur gülerek "Ben de ocuk oluyorum vallahi seninle," demişti köşke girerlerken.

şoför, annesini kulübe götürdüğü için bir taksiye atlayıp hastaneye gittiler. Otomobile bindiklerinde Cevat'ın ilk sözü, "Mahinur Abla, annem çok kızar mı?" oldu. "Olur mu yavrum? Kızarmı mı hiç?" dedi Mahinur. Başını çevirdi, dışarı bakarken gözleri doldu, "Utum akıllı karı," dedi içinden.

Akşamüzeri, Cevat bacağına on iki dikiş atılmış, diğer yaraları sarılmış olarak odasında yatarken, eve dönen annesinin aşağıdan Mahinur'u azarlayan sesini duydu: "Neden camcı çağırmadınız kırılan cam için?"

Zülal Hanım'ın ilk günden beri Mahinur'u gözü tutmamıştı. Minyon, kapkara bir kızdı, zayıftı, ama çelimsiz değildi. Sanki iri elleri ve ayakları onun minik, ama her an sıçrayacakmış gibi duran bedenine ait değildi. Elleri güçlü, kaba sabaydı, bir erkek işçinin elleri gibi. Terlik giyme alışkanlığı yoktu. Zülal Hanım, "Ben bunun çirkin ayaklarını görmek zorunda mıyım?" diye söylenirdi Hüsnü Bey'e, "Laftan da anlamıyor, çıplak ayak gezme dedim kırk kere!" Gelgelelim Cevat, Mahinur'u ilk gördüğü andan itibaren eteğinden ayrılmamış, dadısına büyük bir muhabbetle bağlanmıştı. Ayrıca köşkün bütün işlerini ve emektarlarını tek başına idare edecek kadar becerikli, akıllı ve alışkan bir kızdı. İşten yksnmezdi, yoruldu demezdi, surat asmazdı, hiç bitmeyen bir enerjisi vardı sanki. Kara gözlerinin içi gülerdi her zaman. Cevat bir defasında annesinin durup dururken babasına, "Sinir oluyorum bazen bu kızın yaşama sevincine, hiç mi bir şey zmez bunu, pes!" dediğini işitmişti. "Aman Zülal!" demişti o da.

Mahinur yatılı değildi. Sabah gelir, akşam giderdi. Babası tutucu bir adamdı. "Kız kısmı gece dışarıda mı yatarmış?" der-

di. Bu yasak, bir keresinde Cevat'ın kapıları kilitleyip, "İlle de burada kal, gitme" diye tutturmasıyla delindi.

Mahinur'un babasından izin almak için üçü birlikte yola koyuldular. Hüsnü Bey otomobili çalıştırdı, Mahinur ile Cevat hemen arka koltuğa kuruldular. Yol, Cevat'a çok uzun geldi, geçtikleri yerlere yol denilebilirse! Tek tük evler, çamurlu araziler, otlayan ineklerle dolu arsaları geçtikten sonra evlerin sıklaştığı bir yere geldiler. Bahçe içinde, üç katlı ahşap bir evin önünde, "İşte burası," dedi Mahinur. Cevat hayatında bu kadar eski bir ev görmemişti. Her an yıkılacak gibiydi. Evin her katından birileri çıkıyor, bir curcuna, bir şenliktir sürüyordu. Cevat evin merdivenlerinde bir aşağı bir yukarı gülüşerek koşturan çocukların arasına bir anda katılıverdi. Giriş katındaki mutfaktan büyükannelelerinin seslenmesiyle bütün çocuklar mutfağa doluştu. Ocağın üstünde kocaman bir kazan vardı. Büyükanne göbeğini öne çıkara çıkara başındaki yemeniyi düzeltti, sonra kazanın içindeki kepçeyi alıp havada sallayarak, "İtişip kakışmayın, sıraya, çabuk," diye bağırdı. Etrafa kepçeden birkaç damla su saçıldı, bir damla da Cevat'ın yüzüne denk geldi. Havaya kaldırdıkları ellerinde, kaşla göz arası karnını yardıkları ekmekleri tutan ve sürekli gülüşen çocuklara bakakalan Cevat, yüzüne sıçrayan suyu silerek onları taklit etti. Sırada yedinciliği kapmıştı. Arkasında iki çocuk daha bekliyordu. Büyükanne, kazandaki haşlanmış fasulyeden bir kepçe alarak iyice süzüp ekmeklerinin arasına koydu. Bir elinde de elma gibi yediği bir baş soğan vardı. Cevat kendini bir film karesinde gibi hissediyordu. Çocuklarla birlikte bahçede çiçek tarhının kenarındaki taşlara dizildiler ve Cevat hayatında ilk kez yediği bu ekmek arası, yavan kuru fasulyeyi, dünyanın en lezzetli yemeğini yer gibi yalayıp yuttu. Kendi babası ile Mahinur'un babası bahçedeki iğreti çardağın altında kahvelerini içerken, evin içinde çocuklarla bir tur daha döndü.

* * *

Cevat on iki, on üç yaşlarındayken Mahinur bir gün onun sol elini tutup, "Hayat çizgin uzun, ömrün daha da uzun olsun in-

şallah güzel gözlüm, ama sen omzunda çanta gibi taşıyacaksın sıkıntını,” deyince çocuk birden ateş tutmuş gibi elini çekip arkasına sakladı.

Mahinur insanların yüzlerinden huylarını okur, adlarının onlara nasıl hayat rehberliği ettiğini anlatır, doğum tarihlerinden kader çizgilerini, mücadele alanlarını, bahtlarının nerelerde açık olup olmadığını söylerdi. İş yaparken birden kendini banyoya kapatır, bir türlü çıkmak bilmezdi. Belinde sokulu duran küçük defteri kalemi çıkarır, ilahî aşk dolu şiirler yazardı.

Mahinur, Zülal Hanım’ın sözlerine pek aldırış etmezdi. Aslına bakılacak olursa saygıda kusur etmezdi. Kadının her dediğini ayakta, sarkıttığı ellerini önünde kavuşturarak dinler, ona asla karşı çıkmaz, savunmaya geçmez, surat asmaz, “Peki,” der, ama hesap da vermez, üstelik kafasına estiği gibi davranır, ille de kendi bildiğini okurdu. Sanki Zülal Hanım o evde yaşamıyormuş, sanki o ev Mahinur’un koyduğu görünmez ve değiştirilemez kurallarla idare ediliyormuş gibi davranırdı. Ve öyleydi de.

Bir keresinde ütü yapmaya kalkıştığında ütüyü düşürüp kırmış, bütün bir günü tamir etmek için harcamıştı. Cevat şaşkınlıkla onu seyretilmişti.

“Niye uğraşıyorsun ki, tamirciye göndeririz.”

“Olmaz kuzum, insan kırdığını tamir etmeli, edebilmelidir. Ya dikkatli olacak, hiçbir şeye zarar vermeyeceksin ya da kendi bozduğunu kendin tamir edeceksin güzelce. Bozup bozup ele havale etmek olur mu? Olmaz. Yoksa dünya dengesini kaybeder, dönemez olur, şaşırır, sonu gelir.”

“Niye sanki birinin kalbini kırmışsın gibi konuşuyorsun ki, altı üstü ütüyü düşürdün.”

“Kırılan ha kalp olmuş ha ütü, ne fark eder? İnsan her şeye böyle yaklaşmalı, güzelce. Olmaz yoksa, değil mi? Olmaz.”

Mahinur kendi söyleyip kendi cevap vererek iki kişiymiş gibi konuşur, bazen kendi söyler kendi karşı çıkar, bazen de kendi söyler kendi onaylardı. Bunu da, kendi dediğinin farkında olmak, fikrinin sahibi de karşı çıkanı da kendi olmak, diye açıklardı. İnsan böyle yaparsa başkasının fikrine de muhtaç olmazmış, kendi kendine yetermiş ve güzelce doğru yolu bu-

lurmuş. Bu “güzelce” sözü onun için çok önemliydi. Hemen her sözünün başına, ortasına ya da kuyruğuna takardı. “Güzelce ellerimizi yıkayalım, hadi güzelce uyuyalım, gel gidip oynayalım güzelce,” derdi Cevat’a. İnsan bir şeyi ne kadar çok söylerse, öyle olurmuş. Hiçbir şey üzerinde fark gözetilmemeliymiş, her şey ne olduğuna bakılmaksızın “güzelce” yapılırsa, “güzelce” istenirse dünya da “güzelce” dönermiş, “güzelce” bir yer olurmuş. Güzel olmazmış ama. Bütün güzellikler yalnızca Rabbimizde toplanırmış.

Bir keresinde de Zülal Hanım’dan habersiz, sokağın sonundaki çiçekçiden saksılar getirtip evdeki çiçeklerin saksılarını değiştirmişti gün boyunca. Zülal Hanım eve geldiğinde yeri göğü yıkmıştı, kim istemişmiş ondan da, bu zevksiz saksıları evine sokmazmış da... Ertesi gün, kendini affettirmek için ya da kim bilir belki de kendi yerini bir kez daha onaylatmak için, “Benim dediğim olsun da görelim” dermişçesine yaptığı, Zülal Hanım’ı çıldırtmıştı. Sabah bahçeye baktıklarında, giriş duvarının kenarına boydan boya dizilmiş teneke içindeki sardunyaları gördüler. Mahinur da bahçede, elinde bir fırça, tenekeleri kireçle boyuyordu. Zülal Hanım az kalsın düşüp bayılacaktı, “Gecekondu mu burası?” diye bar bar bağırıyordu. Hüsnü Bey, “Aman Zülal, heveslenmiş kız işte!” deyince de kendisini sokağa dar atmıştı. Mahinur arkasından, sessizce, “Hey kuşlara kol kanat veren Rabbim,” deyip istifini bozmadan tenekeleri boyamaya devam etmişti. Yerinden oynatılmayan, renk renk çiçekler veren sardunyaların tenekelerini her yıl kendi elleriyle kirece boyamıştı, bembeyaz, güzelce.

Mahinur, bazen kendini bütün gün oyalayan garip uğraşlar bulmakta pek mahir olsa da, kapanıp şiir yazdığı zamanların dışında, o evde bir dakika bile ihmal etmediği, arkasını dönmediği tek varlık Cevat’tı.

Bütün bu gerginlik, kimsenin üzerinde konuşmadığı, ses etmeden, tartışmadan, görmezden gelerek uysalca uzlaştığı bir yoksunluğu dengelerdi. Zülal Hanım’ın Cevat’a evde yokmuş gibi davranmasına, Mahinur’un Zülal Hanım’a evde yokmuş gibi davranması denk düşer, bu yok sayma Mahinur’un varlığı

ğıyla telafi edilirdi. Bu sessiz bilgi Zülal Hanım'ın sınırını çizermişti; huysuzluğu, duracağı yeri bilirdi, neyi nereye kadar tırmandıracağını da.

Cevat bunun farkındaydı. Bilinçsizce bile olsa. Hiçbir şeye sesini çıkarmazdı, ama içinde, sesini çıkarmadığı şeylerin sesi birikirdi. Bir ses kumbarası gibi tıka basa dolardı içi: Söyleyemediği, üzüldüğü, yokluğunu hissettiği, anlayamadığı, yüzleşemediği, kızdığı, alındığı, göstermediği gözyaşlarının sesiyle. Bütün sesler, kim bilir nasıl bir infilakla metal, parlak güller olarak ortalığa saçılacakları günü dipte, haince göz kırparak sin-sice beklerdi.

Zülal Hanım, beline kadar inen simsiyah boyalı uzun saçlarını her zaman gerdirerek tepesinde sımsıkı bağlar, atkuyruğu yapardı. Esmer yüzünde kopkoyu kalemle çevrelediği koyu har-reli mavi gözleri, saçını sıkıca topladığı için çekik çekik dururdu. İnsanın yüzüne, neden olduğu anlaşılmaz bir ısrarla uzun uzun bakardı. Neredeyse hiç gözünü kırpmadan. Bu bakışı onun uzaklığını artırırdu. İncecik, uzun bir kadındı. Gergindi. Gerginliği tel tel olmuş, görünmez bir elektrik hattı gibi gövdesini dolanırdı. Bedeninin böyle algılanması yeterliydi, ağzını açıp iki söz etmesine gerek yoktu. Yalnızca varlığı bile karşısındakinin üstünde kırbaç gibi şaklardı.

Cevat annesini saç salınmış, gözü boyasız görmemişti hiç. Ya da birine dokunurken. Babasına bile. Kendisine dokunulmasından ya da başkalarına dokunarak iletişim kurmaktan hiç hoşlanmazdı.

* * *

Cevat, ilkokula başladığı yıl, bir gün derste, dışarıdan gelen bir çocuk ağlaması duyuldu. Teneffüs zili çalar çalmaz fırlayıp pencerenin kenarına gitti. Okul bahçesinin, kendi sınıflarının baktığı tarafında, duvarın diğer yanında başlayan büyük ve ağaçlıklı bir arsa vardı. Orada bir Çingene grubu yaktıkları ateşin çevresine toplanmıştı. Hava soğuktu. Ateşin biraz uzağında, çimenlerin üstünde iki yaşında bile olmayan bir çocuk oturuyordu. Üstünde kıpkırmızı, yeni bir kar tulumu vardı,

kafasına çekilen kapüşon çenesinin altında sıkıca bağlanmıştı. Minnacık yüzü, büzülmüş kumaşın ortasında daha da küçük görünüyordu. Kız mı oğlan mı belli olmuyordu. Astronot gibi kolları havada kalmıştı çocuğun ve sürekli ağlıyordu. Çingeneler onunla ilgilenmiyor, kendi aralarında konuşuyorlardı. Teneffüs bitti. Herkes yerine oturdu. Bir süre sonra çocuğun ağlaması kesildi. Ders boyunca hiçbir şey anlamadı Cevat. Sürekli çocuğu düşündü, Çingenelerin onu kaçırmış olabileceği geldi aklına. Yerinden fırladığı gibi öğretmen yanına gitti, elini kolunu sallayarak, aklına gelenleri çabucak, heyecanla anlattı, öğretmen başını okşadı, gidip pencereden baktılar, ateş söndürülmüştü, kimse yoktu. Öğretmen tatlı tatlı, “Belki sana öyle gelmiştir,” dedi, bu da acı acı dokundu Cevat’a. Çok içerledi.

Bu gördüklerini kafasında evirip çevirirken kendisini de Çingenelerin kaçırmış olabileceğini, yol kenarında verdikleri bir molada kendisinin de aynen öyle ağladığını, oradan geçen Hüsnü Bey’in görüp acıyarak onların elinden kurtardığını, sonra evlat edindiğini düşünmeye başladı. Gitgide bu düşüncesi aklına yattı, buna iyiden iyiye inandı. Evet, evet, öyle olmalıydı. Ama onu ya yine Çingenelere verirlerse diye korkusundan bu “gerçeği” kimseye anlatmadı.

* * *

Güzelliği, zekâyı, mantığı, mesafeyi, tuttuğunu koparmayı, ciddiyeti, hayatta kararlı ve dik duruşu, asaleti, çelik gibi iradeyi, sertliği, kaliteyi, iki dirhem bir çekirdek olmayı pek önemseyen Zülal Hanım, oğlu Cüneyt’le çok övünürdü. Gelgelelim Cevat başka türlüydü. Akıllıydı akıllı olmasına, başarılıydı da, ama kendine ait ve kimseyi içine almadığı, ala ala şu kenar mahalle kızı Mahinur’u aldığı, suskun bir dünyası vardı. İçine kapanık sayılmazdı, ama küçüklüğünden beri dışarıya da pek bulaşmazdı. Hülyalı ela gözleri, bembeyazlığı, hassasiyeti, alınganlığı, merhameti, şefkati Zülal Hanım’ın içinde anlayamadığı bir tiksinti uyandırırdı. Atak değildi, ölü toprağı serpilmışti sanki üstüne. Yabaniydi. İnsan arasına karışmak istemezdi. Onun

için planlanan her şeyi ille de altüst ederdi. Kaç özel hoca kaçmıştı evden, kaç kulüpten kaydı alınmıştı. Yalnızca kendi arzu ettiği şeyi yapmak isterdi. Terbiye edememişti, dilediğince yönlendirememişti bu çocuğu Zülal Hanım. Mayası başkaydı. Her el atmaya kalkıştığında yıvılıp eline koluna yapışmıştı. Evden çıkmak istemezdi. Duygusal bir çocuktuk Cevat. Duygusal. Bir şeye bağlanan ve kopamayan. Kız gibi. Hiç erkekçe değil. Üstelik avam. Zülal Hanım bütün bunlardan tiksiniyordu.

Cüneyt eve nadiren gelirdi. İlkokulu bitirdiğinden beri yurtdışında okuyordu. Yaz aylarındaki tatillerin dışında Zülal Hanım onun yanına giderdi. Kısacık yaz tatillerinde ise sabah-tan başlayan kamp hayatı, yüzmeydi, tenisti derken eve gelmesi akşamı bulur, sonra erkenden yatar uyurdu. Cevat, ağabeyinin yüzünü bile görmezdi doğru dürüst.

Mahinur ile Cevat, Cüneyt'in yurtdışından getirdiği bazı kitaplara bakarlardı. Şaşı bakıp şaşırılan resimlerle dolu kitaplara ne kadar bakarlarsa baksınlar, içindeki gizli resmi görmeyi bir türlü beceremezlerdi. Sonunda ikisinin de midesi bulanır, kaldırıp atarlardı kitapları. "Kuzum," derdi Mahinur, "boş ver, ne yapacaksın şaşılış da göreceğin şeylere bakıp... Mühim olan hilesiz hurdasız, oyuncaksız bakabilmek, hah işte böyle baktığında gördüğün kıymetlidir. Gözlerini doğrudan dikerek, iyice bakarak, şaşı maşı değil, dümdüz, anladın mı? Düzgün bak bakayım güzelce, hah oldu, şöyle net, bulanmadan, apaçık, oh be, neydi o öyle? İçim kalktı vallahi. Kusacaktım!"

* * *

Cevat, bir gün arka bahçedeki büyük çam ağacına Mahinur'un kurduğu salıncakta sallanırken, çalılıkların arasından bir inleme duydu. Hemen ayaklarını yere sürerek salıncağı durdurup yere atladı. Çalılıkların içinden kızıl bir köpeğin toprağa dayadığı uzun burnu, süzgün gözleri görünüyordu. Hemen Mahinur'u çağırdı. Mahinur hünkârbeğendi yapmak için közlediği patlıcanları tezgâhın üstünde bıraktığı gibi yetiştirdi. Köpek hamileydi ve doğurmak üzereydi. "Acil durum," diye bağırarak yanına aldığı Cevat'la eve koştular. Bir iki minder, birkaç parça temiz bez

kucaklayıp köpeğin yanına gittiler. Mahinur aceleyle hareket ederken bir elinde tuttuğu tabakta da, hünkârbeğendi için pişirdiği kuşbaşı doğranmış etler hopluyordu. Köpek açtı. Tabağa burnunu uzatarak onları izleyip az ilerideki fidelikte kendisi için hazırlanan yere gitti. Minderin üstüne kıvrıldı. “Loğusa yatağı olacak burası bu kıza, eh bir de loğusa şerbeti kaynattık mı şöyle güzelce tarçınlı, karanfilli, oooh,” dedi Mahinur kıkırdayarak, “değmeyin hanımın keyfine.” “O ne ki?” dedi Cevat gözlerini merakla açarak. “Kuzum yeni anne olanlara loğusa denir, bir de âdettir, şerbet kaynatılır sütü bol olsun diye, hoş şeker dokunur köpeklere, biz içeriz güzelce bunu bahane edip senle, hı?” “İçeriz,” dedi Cevat.

Çok merak etmesine ve bakmak istemesine karşın Cevat’a köpeğin doğurmasını seyrettirmede Mahinur. “Yalnız bırakalım hayvancağızı, varlığımızla rahatsızlık vermeyelim, zaten işi zor, ana olmak kolay mı? Hiç değil,” diyerek oradan uzaklaştırdı.

“Beş yavrumuz olmuş,” diyerek uyandırdı sabah Cevat’ı. Her gün köpeğin başında yavrularını nasıl emzirdiğini, yalayıp temizlediğini seyretti bıkıp usanmadan. Bir hafta böyle geçti. Bir sabah, ahşap basamaklardan yükselen gıcırta eşliğinde aşağı inerken: “Günah! Günah!” diye cınlayan sesini duydu Mahinur’un. Bir kapı çarpıldı. Annesinin, “Pire mi bassaydı her yeri?” dediğini işitti. Bahçıvan ile şoför, anne köpeği ve yavrularını dönemeyecekleri kadar uzak bir yere bırakmakla görevlendirilmişlerdi. Cevat, yanaklarından süzülen damlaların yüzünü alev gibi yaktığını hissetti.

* * *

Cevat liseye başladığı yıl, Mahinur evden kaçtı. Hem baba evinden hem de onların evinden. Kamyonculuk yapan kavruk bir delikanlıya sevdalanmıştı. “Affet beni kuzum,” demişti Cevat’a “hem zaten artık sen de büyüdü, koca adam oldun vallahi.”

Cevat liseyi yatılı okudu. Üniversiteye başladığı yıl, Mahinur üç çocuk annesi olmuştu bile; ortancası oğlan, diğerleri kız: Cahit, Feride ve Gönül. Cevat üniversiteyi bitirdiği yıl ise, Mahinur Emine’yi, sonra da Hüseyin’i doğurmuştu.

Bir gün ofiste çalışırken, sekreterin tiz sesini duydu Cevat. Jalu-
zilerin arasından iki siluetin belli belirsiz hareketleri seçiliyor-
du. Biri sekreterindi, diğeri kapkara bir bulut gibi dalgalanan bir
çuvaldı sanki. Birden kapıyı açınca iki kadın da ona döndü. “Ce-
vat Bey,” dedi sekreter, tedirgin ve çaresiz bir sesle, “Kuzum,”
dedi diğeri cıvı cıvı. Yalnızca gözleri görünüyordu. Bir de elle-
ri. Elinde tahtadan bir kuş kafesi tutuyordu. İçinde iki muhab-
betkuşu vardı. Kara çarşafa girmişti.

“Mahinur Ablâ,” dedi Cevat zar zor duyulan bir sesle. Sek-
reterin şaşkın bakışları altında eliyle odasına buyur etti onu.
Mahinur odaya girerken yüzünü açmıştı. Dudaklarını yayan
kocaman bir gülümsemeyle, “Güzelce geldim işte yanına!” dedi,
öndeki dört beş dişinin dışında ağzındaki bütün dişler dökül-
müştü, avurtları çökmüş, yüzü kaşık kadar kalmıştı.

Evlere gündeliğe gidiyordu. Çok çalışıyordu, ama bir kö-
şeye iki kuruş koyamıyordu, kocası alkolik olmuştu, elinde av-
cunda ne varsa alıyordu, üstelik bir de sopayı basıyordu. “Sen
mi dayak yiyorsun? Yahu sen döversin onu!” dedi şaşkınlıkla
Cevat. E insana el kalkmazdı, kocaya nasıl kalksındı? En büyük
kızı on yaşına gelmişti. Mahinur’un canına tak etmişti, ama
hem çocuklar küçüktü hem iyiydi yine de çok şükür, hâlâ şiir
yazabiliyordu. Derdini bile anlatırken gülüyordu. Bir ara eliyle
kafesi işaret etti, o an, yüzünden belli belirsiz bir keder geçti.
“Kuzum, duydum ki nişanlanmışsın, sana bir hediye getirdim,
bizim evimiz mutsuz bir ev olduğu için muhabbetkuşlarım
ötmez oldu, senin olsun bunlar, aşkla açılan bir evde yeniden
ötmeye başlarlar, yoksa ölecekler. Kabul et hediyemi kuzum,
kuşlar da mutlu bir evde güzelce ötsünler.”

“Ölümü gör, yemin verdim, vallahi olmaz, kuşlarım çoğul-
daşsın yeter,” diyerek, küçücük bir maddi desteği bile her za-
manki gibi kabul etmeden, hiçbir şeye cevap vermeden geldiği
gibi alelacele toparlanıp gitti Mahinur. Cevat’ın eline, avcunda
tuttuğu, terden yumuşamış, iç yüzündeki mürekkebin dışarıya
geçtiği bir kâğıt parçası sıkıştırdı giderken. Kargacık burgacık
yazısının çizgilerinde mavi gölgeler oluşmuştu.

Hiçbir varlık küs kalmasın dünyada
Küllenmesin gönüldeki sevda da
Kalpten temennilerle – Mahinur ablan

Cevat kafesi eve götürdükten birkaç hafta sonra, akşam eve döndüğünde iki kuşu da kafesin dibinde yatar buldu. Kapağı açtı, kuşlara dokundu, kaskatı kesilmişlerdi. O an, Cevat'ın içine bir sıkıntı çöktü, kuşların ölümünün bir felaketin habercisi olduğunu düşündü.

* * *

Mahinur sonunda boşanmıştı kocasını. Her şeye dayanmıştı da, adamın neredeyse kızı yaşında biriyle kırıştırdığını öğrenince o saat terk etmişti evi. Çocuklarını da. Onları yanına alamazdı. Önce bir hayat kurmalıydı. Evlerine temizliğe gittiği tarikat mensubu bir ailenin yardımıyla bir arsa aldı. Kendisi gibi dul bir arkadaşıyla ortak almışlardı arsayı. O bölgeye giden en son taşıttan indikten sonra bile yarım saat yürüme mesafesindeydi. Yağmur yağdığı zaman dizkapaklarına kadar çamura batıyordu insan. Tuğlasının üstüne sıva bile çekmeden, iki dul, çocuklarını kocalarından alıp evlerine taşındılar. Mahinur'un beş çocuğu da çok terbiyeli, dindar çocuklardı. Büyük kızı çarşafa girmiş, bir Kuran kursunda hocalık yapıyordu. Mahinur, "Allah," diyor, ağzından başka söz çıkmıyordu.

* * *

Cevat, patlamadan bir hafta sonra, üstünde yattığı gazetelerden birindeki fotoğrafa uzun uzun, boş boş bakmıştı. Manşetten giren haberin fotoğrafında, bir tabuta kapaklanmış kara çarşafli bir kadın görülüyordu. "Hizmetçilik yaparak büyüttü, oğlu canlı bomba oldu" diye yazıyordu büyük harflerle. Altta daha küçük bir fotoğrafta, çember sakallı, silik yüzlü bir oğlan. "Canlı bomba Hüseyin Tekin'in babası, yıllardır çocuklarıyla görüşmediğini, eski eşi Mahinur Tahtacı'nın çocuklarını aşırı dindar..."

DÜRBÜN

Bir Gün Doğuştan Uyk 

Güneş henüz y kselmemişti. Gökyüzünün mat mavisi içinde Haliç'e vuran kırık sarı tonlara, denizin üstünde battı batacak izlenimi veren gemiye, o paslı metal yığının, sarı demir direkli yalnızlığa baktı Cevat. Sabah r zg rının serinliğine verdi yüzünü. Durakta otobüsler duruyor, uykulu yüzlerle inen insanlar işlerine gidiyorlardı. Trafik ışıklarından karşıya geçti, yolun solundan ağır adımlarla tırmandı, tam sola doğru kıvrılan sokağa d necekken vazgeçti, sağ tarafa yöneldi, zemin katındaki kalın perdeler ile cam arasındaki her penceresinin önünde kuş kafesleri olan ürkütücü binanın yanına kıvrıldı, karşı duvarın dibine yapışarak devam etti. Belediyenin temizlik arabasının gürültüsü duyuldu. 26 numaralı olan. Ayağının dibinden geçti, ısısı bacağını yaladı, su buharına karışan deterjan kokusu yayıldı bir an.

Nereye gitse peşinden bir kumru geliyordu. Ardından eşi bitiveriyordu. Deterjanlı suyun kurumaya yüz tutup yol yol kalan izinde iki kumru yürüyordu. Başlarını seri hareketlerle yere eğip kaldırıyor, gagalarıyla kırıntıları topluyorlar, 26 numara yine geliyor, sokağın diğer yanını silip geçerken kumrular havalanıyordu. Kahvaltı vermek üzere hummalı bir sabah hazırlığı içindeki lokantadan dışarı çıkan garson  ocuk, Cevat'a dereotlu poğaça verdi. Tentelerin demirine konan kumrular kuğuruyor, Cevat da onları taklit ediyordu. Esnaf yavaş yavaş dükkânını açmaya başladı, gürültüyle yukarı kaçan kepengin sesi kum-

ruharın sesini boğuyordu. 26 numara üçüncü turunu yaparken döner fırçalarını havaya kaldırdığından daha az ses çıkarak geçti gitti. Bir kamyonet geldi. Yaşlı şoför, henüz açılmamış içkili lokantanın önüne marul, domates, kavun kasalarıyla, birer torba barbunya, yeşil soğan, roka bıraktı burnundan soluyarak, üç tane de karpuz. Kamyonetin arkasındaki boş kasaları düzgünce istifledi. Kapıyı açtı, kahverengi bir battaniyenin serili olduğu şoför koltuğuna oturdu, gri kamyonet gitti. Kahvaltı hazırlığı tamamlanmıştı, tezgâhta gül börekler, fındıklı, portakallı kurabiyeler, elmalı tartlar, kakaolu kekler, dilimlenmiş domatesler, salatalıklar, çeşit çeşit peynir, zeytin tabakları, haşlanmış yumurtalar sıra sıra dizilmiş, sepetlere ekmek dilimleri kule gibi dikilmişti. Anacaddeye çıktı Cevat. Köşedeki bankanın yola bakan granit basamağında bir kadın bağdaş kurmuş, kucağına koyduğu çantasına kapaklanmış uyukluyordu. Sarı saçları vardı, kırmızı ojelerinin uçları çıkmıştı. Sağ elinin iki parmağında kırmızı altından birer yüzük vardı, ayakları çıplaktı, tabanları simsiyah olmuştu.

Cevat geçide girdi, koridordaki rüzgâr insanın içine işliyordu, avluya çıktı. Kilisenin kapısına doğru ilerlerken yerdeki kumruyu gördü. Her yer kumrularla doluydu sanki. Kahvenin köşesindeki duvara yaslandı ve yerdeki kırıntıları yiyen kuşu seyretmeye başladı. Geçidin semirmiş kedilerinden biri, bir taburenin altında pusuya yatmış, saldırmak için tetikte bekliyordu. Bedeni olduğundan daha uzun görünüyordu, yattığı yerde yavaş yavaş sürünerek kumruya yanaşıyordu. Tepedeki elektrik telinin üstünden hızlı kanat çırpışlarıyla kumrunun eşi aşağı indi. Diklenerek kediye baktı. Hâlâ kırıntıları toplamaya devam eden eşinin dikkatini çekmeye, ona tehlikeyi haber vermeye çalışıyordu. Havalandı ve daha güçlü kanat çırpışlarıyla yine eşinin yanına kondu. Kedi biraz daha yaklaşmıştı. Yine havalandı. Bu kez eşinin tam tepesine indi, sanki onu kucaklar gibi kanatlarıyla sardı, birlikte uçup elektrik telinin üstüne kondular. Cevat kuşlara baktı, "Eşinden ayrılma eşinden," dedi, kediye uzaktan bir tekme salladı. Başını göğe kaldırdı, bir uçağın gökyüzüne çizdiği beyaz yolu izledi. Gökteki bu beyaz yol, bir süre sonra iki şerit oldu, yavaşça toz gibi dağıldı. Gök, eski maviliğine geri döndü.

Gün mavi bir berraklık içinde geçti. Cevat, gün dönene kadar dikildiği sokağın içinde, sokak lambasının direğine dayanıp esmer, kavruk adamların eşyaları kamyonu yüklemesini seyrederek bekledi.

Nakliye kamyonu gittikten sonra, kaldırıma park eden iki otomobilin arasında taşıyıcıların unuttuğu küçük bir koli buldu. Kucakladığı gibi yola düştü. Geçide gelip koridora girdiğinde kolinin içinde sert bir nesne kayarak iyice dibe düştü. Kahverengi, kenarları pirinç kaplamalı, meşin kayışlı bir avcı dürbünüydü bu. Üstünde eski harflerle bir isim kazılıydı: Melkon Mardinyan.

Dürbün dönmüş dolaşmış, yıllarca önce geçitte antikacılık yapan Mösyö Yanni'ye gelmişti. Şimdi antikacının yerinde kafe vardı. Mösyö Yanni, hem müşterisi hem ahababı olan Osman Kolgezer'e hediye etmişti dürbünü. Av malzemeleri koleksiyoncusu Osman Kolgezer'in ölümünden sonra, torunu tarihçi Ali Kolgezer'e kalmıştı. Onun müzayedeye çıkardığı dürbünü bir Ermeni gazeteci almıştı.

İlk sahibinden sonra elden ele dolaşan dürbünü arkadaşına hediye eden gazeteci, onun uzun yıllar önce ayrı düştüğü yuvasına kavuştuğunu düşünüyordu. Aldığı hediyenin şaşkınlığını uzun süre üstünden atamayan genç kadın, tehcirde ölen Melkon Mardinyan'ın oğlunun torunuydu: Sude.

Taşıyıcıların unuttuğu, Cevat'ın kucağındaki koli, genç kadının boşaltılan evinden çıkmıştı.

Cevat bir süredir, geçitteki binalardan birinde kalıyordu. Üçüncü katta, penceresinde lime lime perdelerin sallandığı camı kırık evde. Büyük odanın köşesinde, kim bilir en son ne zaman yakılmış mavi yeşil çinili bir soba vardı. Koliyi sobanın üstüne koydu. Gidip pencereden baktı. Gün daha tamamen dönmemişti. Bir süre dışarı baktıktan sonra sobanın önünde volta atmaya başladı. Aniden durdu. Koliyi yırtarak açtı. Kâğıtları, fotoğrafları, defterleri ve sahipleri artık var olmayan bir tomar mektubu, eline geldiği gibi yere attı, bazıları da kendiliğinden düşüp saçıldı. Kolinin dibinde dürbünü gördü. Eline aldı, evirip çevirdi, ka-

yışından tutup bir iki kez salladı, dürbün hafifçe sobaya çarptı. “Ah!” dedi Cevat, dürbüne sarıldı. Sonra ters tarafından gözüne yaklaştırdı. Yere saçılmış mektuplar kibrit kutusu kadar görünüyordu. Bir ayağıyla köşesine bastığı, dürbünün odaklandığı mektupta ve diğerlerinde Cevat’ın hiçbir zaman okumayacağı satırlar yer alıyordu.

Sude, meleğim

Bu aşk ikimizin. İçimizden başka gidecek yeri yok; ama benim içimi istila eden bozuk hücreler, tarifsiz cehennem, kıyasız denizler ne olacak? Ak rüyalarım yok benim. Senin de kararacak rüyaların.

Kendimle girdiğim her çarpışmadan daha çok kanatarak, öldürerek, parçalayarak çıktım içimden. Geriye dönüp baktığımda kendi atığımdan korktum. Peci bir ölümdü her seferinde yaşadığım. Hiçbirinde kaçacak zaman da bulamadım üstelik, lakin kaybolacağım ne çok yer vardı! Sövmek istedim, dilim dönmedi.

Seni ittiğimi, istemediğimi sanıyorsun. Oysa ben yalnızca kaybolmuştum. Üstüne bir de senin yokluğun eklenmişti. Savrulup durdum. Attığın nesnelerin bile kölesi oldum.

Bu uzaklığı ben seçmedim, anla biraz, uzaklık beni seçti. Aşkın bu bilmedik, bu biricik ve zor yüzü, bütün hayaletleri ve sırlarıyla üstüme çöktü.

Ben istemez miydim senin rüzgârlarını, kumullarını, ateşini, karmaşık ve telaşlı, tasalı, üzgün hallerin kadar dümdüz ve sıradan günlerini de...

Benim tek isteğim sendin. Hep seni diledim. Tam senin söylediğin gibi, evrene haykırdığım dilektin. Bedeli ağır oldu. Korkmuyorum. Ödüyorum, ödeyeceğim. Çok güzel söylemişsin: "Hayat öngörebileceğimiz bir şey değildir. Çünkü içinde yanardöner, avuca sığmaz istekler, korkular var. Maskeler, takıntılar, zaaflar, güçlü ve zayıf yanlar var."

Yenildim mi? Belki de hep yeniktim. Kim bilir? Belki de kendimi sıklıkla içine düşerken gördüğüm o kocaman, dişsiz, karanlık ağız tarafından acımasızca yutulup öğütülmüştüm.

Aştın ve kocaman bir gölge bulutuydun sen. Yüzüne baktığımda kendimi gördüm. Yılan gibi kıvrılıp yattım gölgene. Kendi içimden çıkışımı seyretmeye daldım. İçim bulandı. Belki de sen benim son tuzagımdın. İyi, öyleyse at beni bu geri dönüşü olmayan ve müptelası olduğum hiçliğe. Hem niye kötü bir tuzak olsun ki o zaman bu, değil mi?

Senin çıkıp geleceğini biliyordum. Zamanın tersyüz olacağını... Senin, geçmişim olacağını, şimdimi alacağını, geleceğe akacağını... Senden başka sığınacak yerim var mıydı?

Bunu anladın ve bana yenildin sen de, hücrelerinin efendisi olmam için ayna gibi parlayarak açtın kendini. Birbirimizi tattıktan sonra, artık hiçbir şeyle doyamazdık!

Denetleyemediğim hırılıtlar çıkıyordu gırtlığımdan, kuytu bir köşeye çekmek istiyordum seni ve orada sonsuza kadar benim olmanı... Var mıydı böyle bir kuytu, bir kuyu ya da bir kule? Dünyanın, kuralların, hiçbir şey ve hiç kimsenin karışmadığı bir izbe! Seni parçalara ayırıp doya doya yiyeceğim ücra bir köşe. Kaçık bencilin tekiyim ben, biliyorum. Kendim olan yabancından başka verecek neyim var sana?

İçinde kaybolduğum zamansızlıkta ve kötücül sessizlikte sızlanıp duruyordum. Üstüne sensizlik geldi, hem de varlığında bile... Yetmiyordun bana. Bütünlüğün dokunuyordu, zoruma gidiyordu belki. Seni de lime lime etmekten, binlerce göze ve akla dönüştürmekten başka bir isteğim var mıydı? Seni de imha etmezsem doyar mıydı açlığım? Parçalarını görmezsem, huzur bulabilir miydim? O huysuz, merhametsiz, dikenli huzura erebilir miydim?

Tanrın olamam senin, benzersiz kabarcıklarla açılıp kapanan zekândan korkuyorum. Bir daha aç-

mayacağım kutsal sandığını. Çekip gidiyorum. Söz. Bu kaçınca sözse!

Vicdan azabı mı bu çektiğim? Öyle bildik, bir o kadar da cahili olduğum bir duygu bu.

İçim çekiliyor. Yatıp uyuyacağım. "İki çeşit insan var," demiştin "doğuştan efsunlular ve sonradan olanlar."

Uykunun da iki türü var. Benim uykum da şimdi doğuştan uyku.

O Günüñ Gecesi Şiirsel Bir Katliam

O gece, Ayperi'nin içine bir acı çöreklandı. Birdenbire. Sebepsiz. Yıllardır, boğulma korkusunu yendiğinden beri, bir boşluk denizinde yüzer gibiydi. Duyguları dikine ya da derinine değil, yayarak yaşamayı öğreneli çok olmuştu. Kendi içindeki boşluğa bakabildiğinden, kaybettiklerinin arkasından duyduğu acıyla bütünleşip o acının neredeyse kendisi olarak hayatını soyut bir kavrama dönüştürmekten kurtulduğundan beri hiç rüya görmüyordu ya da gördüklerini hatırlamıyordu.

O gece içine bir acı çöreklandı. Sebepsiz. Geçmişe gitti, yıllar öncesine, Reyhan'la Cevat'ın yaşadığı eve... Onların hayatına nasıl da gönülsüzce seyirci olarak dahil olduğunu düşündü. Görünür yüzlerinde keskin, içlerindeyse besili, kocaman, iki kişilik bir yalnızlığı besleyip bileyerek parlatıyorlardı. İki kişilik bir bencilliği. Yeryüzünde ikisinden başka hiç kimse yokmuş gibi. Dünya yalnızca ikisi için dönüyormuş, suların çağıldamasından bir yavru kırlangıcın gergin beyaz karnıyla telaşlı uçuşuna, rüzgârın sırtına binen bitki tozlarından bir yanardağın diplerinde kaynayan lavlara kadar o güne dek yeryüzünde olmuş, olan, olacak her şey onların senaryosuna bir dekormuş gibi, pervasızca. Aslında dışarıda olup biten hiçbir şey umurlarında bile değildi. Mecbur kaldıkça ya da nadiren akıllarına estiğinde evden çıkıyorlardı. Sürekli birbirlerini geriyorlar, koptu kopacak noktaya geldiklerinde de sevişiyorlardı. Aralarında garip bir soğuk

savaş vardı. Bazen iyice sessizleşiyorlar ve havada neredeyse buz sarkıtları oluşup elle tutulur hale geliyordu. Buz keskilerin arasında ölür gibiydiler. Açık duran gözleri sabit, kıpırtısız, etrafı görmezce bakıyordu. Öyle ifadesiz, öyle donuk. Az sonra ölecekmiş gibi. Hatta birkaç kez Ayperi, Reyhan'a baktığında, "Ölmüş, ama haberi yok," diye düşündüğünü hatırladı. Bazen bir ölü evinin ağırlığı çökerdi içine, hemen yanlarından ayrılmak ister, ama basireti bağlanır, hareket edemez, bir türlü yerinden kalkamaz, kapıyı açamaz, dışarı atamazdı kendini. Nihayet üstündeki ölü toprağını atıp o mezar evden çıktığında bir süre nefes almakta güçlük çekerti. Bazen de birbirlerine öyle bakarlardı ki, Ayperi'nin içi kıskançlıkla katmanlara ayrılır, yanlarında durmak istemezdi, "Kimse birbirini böyle sevmemiştir," derdi içinden. Varlıkları birbirinin içinde erir, kaybolur, ikisi de kimsenin dokunamadığı, ele gelmez bilinmedik bir maddeye dönüşürdü. Bir uçtan diğerine savrulan eziyetli bir oluş içindeydiler. Birlikte olmalarıyla olmamaları arasındaki farkı ikisinden başka kim bilebilirdi ki? Ayperi bu farkı anlayamaz, yalnızca zamanın geçtiğini bilirdi. Her yanlarından ayrılışında, "Bu son olsun," diye yeminler ederdi kendi kendine, ama pişmanlığını, bıkkınlığını iki gün içinde unuttur, karşı koyulmaz bir büyüye kapılmış gibi yine evlerine giderdi. Cevat'a duyduğu gizli aşk, bu ilişkinin doğal bir parçası ve seyircisi haline getirmişti onu.

Reyhan, onu terk edip gittikten sonra Cevat ile Ayperi o çok sevdikleri şehirde baş başa kalmışlardı, bu sancılı zaman aralığında yeni bir iletişim dili kuruldu aralarında: Susmak, susarak anlamak... Cevat, suskunluğun içinde bir yeraltı mağarasında, girişin tam karşısındaki bir kayalığa çıkmış, taşın üstünde kollarıyla sardığı bacaklarını karnına çekmiş, suyun karanlığına bakıp duruyordu sanki. Her kımıldanışında sular yükseliyordu. Dudaklarının arasından bir mırıltı çıkacak olsa mağaranın tavanına öbekenlen yarasalar uçuşmaya başlıyordu.

İflah olmaz bir yara almıştı Cevat; Reyhan onu en zayıf yerinden, inançlarından, çocukça ve insanca inançlarından vurmuştu. "Beni pamuklara sarıp sarmalayarak sevecek, geçmişimden çıkıp, geleceğim olacak biricik varlık o," diye düşünürken

dikenden başkası olmamıştı ellerine batan. Onun, bir yuva sayarak yattığı kucağından düşmüştü.

Babası, Ayperi'ye, "Annen hasta, hemen gel," demişti telefon-da. Cevat ile Ayperi lisansüstü tezlerini vermişler, bir ay sonra kesin dönüş yapmayı düşünürlerken apar topar yola koyulmak zorunda kalmışlardı. Ayperi, annesinin birkaç ay önce yaşadığı boşanmanın etkisinden kurtulamadığını söyledi Cevat'a. "Herhalde yanında olmam gerekiyor, sanırım ruhsal bir çöküntü içinde ve bu ayrılıkla nasıl baş edebileceğini bilmiyor," dedi.

Bildiği tek şey annesi ve babasının boşandığıydı, ama evine varır varmaz her şeyi birdenbire, soluksuz kalarak öğren-di. Babasının yanında Gaye vardı, ortaokuldan beri Ayperi'nin arkadaşıydı. Yaşadığı şoktan çıkıp parçaları birleştirmesi kolay olmadı. Neredeyse evlerinde büyüyen Gaye ile babası arasında birkaç yıl önce bir gönül ilişkisi başlamıştı. Gaye hamile kalınca, gizlisi saklısı kalmamıştı işin. Babası, annesine boşanmak istediğini, hayatında bir başkası olduğunu söylemişti. Bu bir başkasının Gaye olduğunu, babası evlendikten sonra öğrenmişti annesi. Üstelik kız hamileydi. Burnunun dibinde olan bitenden haberi olmamıştı, en çok da bu dokunmuştu; terk edilmek değil, aldatılmak, hem de kızının hasretini giderdiği, çocukluğundan beri tanıdığı, evlerine kendi eviymiş gibi girip çıkan biriyle... Düşündükçe nefreti bileniyordu, Gaye'den mi yoksa kocasından mı daha çok nefret ediyordu, bunu bilemiyordu. Kocasını kendisiyle yatarken Gaye'yle de yatmaya başlamıştı demek ki! Onun genç bedenini, uzun, diri bacaklarını, beline kadar inen sarı saçlarını, ah o saçlarını atışını hatırladıkça, gelip kendi boynuna dolanıyordu sanki tutamlar; yumuşamış, gevşemiş etine dokunuyordu, boynunda çıkan et benlerine, teninde açmaya başlayan sarı yaşlılık çiçeklerine, diriliği sönmüş göğüslerine, ölmek istiyordu, ölmek, parçalara ayrılıp yok olmak... Bu isteğin içinden Gaye'nin cilveli gözleri kalıyordu geriye, sanki her yerden ona bakıyordu, sonra şen kahkahalar atmaya başlıyordu, kahkahalar çınlıyordu, yemek masasında bir kaçamak bakış, "Ben Gaye'yi bırakıp geleyim"ler, kapı eşiğinde masum bir saç

okşayış, kim bilir kendisi kafasını çevirdiğinde neler fısıldaşıyorlardı, bitmeyen iş toplantıları ve yemekleri, yazları ailecek tatile giderlerken Gaye'yi de yanlarına katmalar, ne zaman, ne zaman başlamıştı peki, nasıl olmuştu da fark etmemişti, her görünü başka bir boyuttan yeniden dikiliyordu karşısına, yeniden anlamlanıyordu, bunlar nerede buluşuyorlardı, nasıl, çıldıracak gibi oluyordu.

Annesi, yeni taşındığı altıncı kattaki evin penceresinden kendini atmıştı. Ayperi annesini gömmeye gelmişti, bunun için çağrılmıştı, ama kendi dağılan parçalarını bir araya getirmesi mümkün olmayan genç kadın, değil annesini gömmek, cenazesini bile göremeyecekti, aylarca aynada kendi yüzünü de...

Hastaneden çıktıktan bir süre sonra, bir hafta sonu Cevat'la İzmir'e gittiler. Ayperi, "Paraşütle atlayacağım!" diye tutturmuştu. Tulumları dağıttılar. Ayperi'nin giydiği tulumun fermuarı bozuktu, bedenine uygun bir başka tulum çıkmadı. Bir beden küçük gelen tulumun içine zorla girdi. "Pekâlâ, duruma gayet güzel uyuyor," diye düşündü içinden. Sucuk gibi olmuştu ve kıpırdamakta güçlük çekiyordu, bir tür hava kefenine bürünmüştü sanki. Hocalar, önceden neler yapılacağını anlatmışlardı. Ayperi, hocaya mandallanıp uçacaktı, çünkü ilk kez paraşütle atlayacaktı. İlkokulda teneffüs sonunda sıraya girer gibi doluştular uçağa. Her biri bacaklarını açmış, bir sonra geleni neredeyse kucağına oturtuyordu. Ayperi, tulumun darlığından bacaklarını bile bükemiyordu. Bu darlık içinde havalandılar ve atlama noktasına geldiler. "Koluna vurunca açacağız paraşütü," demişti hocası, o da içinden, niye söylemeyip koluna vuracağını düşünmüştü. Rüzgâr döver gibi üstlerine vuruyordu, hiçbir şey işitilmiyordu, Ayperi hocasının önüne mandallanmıştı. Hocası onu zaten kucaklamış haldeydi, atladılar. Tek başına bunu asla yapamayacağını düşündü.

Ayperi, düşme duygusunu merak ediyor, düşerken parçalanma duygusunu da anlayacağını sanıyordu. Bunu anlamanın ona ne kazandıracağını bilmiyordu, belki de kazanmak değil, kaybetmek, daha da kaybetmek, azalmak, küçülme, parçalara bölünmek ve yok olmaktı onun da istediği.

“Bir saniyede hayatım gözlerimin önünden geçti,” diyenler doğru söylüyorlardı. Daracık, incecik, bıçak gibi keskin bu zaman diliminde aklın yüzlerce görüntüyü böyle çabucak nasıl akıtabildiğine çok şaşırdı. Bu arada yüzleştiği duygulara da.

Aşağıda, yamalı bohça gibi görünen boz parçalardan oluşan kara parçası ve az ilerisinde lacivert deniz uzanıyordu göz alabildiğine. Açıkta beyaz, büyük bir gemi vardı. Hızla düşükleri saniyeler içinde, o büyük su kütlesini fark edince, düşme duygusundan uzaklaştı. Nefes alamıyordu, çırpınıp duruyordu, beklemediği bir duygu aklını başından almış, boğulma korkusu onu ele geçirmişti. Rüzgâr ve düşmenin hızıyla oluşan uğultu, sanki onu başka bir evrene taşımıştı. Denizin dibindeki sağır uğultu, boşluğun çınlaması doluyordu kulaklarına, ağzını açıp kapatıyor, ama bir türlü nefes alamıyordu, çırpınıp duruyordu. Ciğerlerine hava değil, sanki su doluyordu. Bir taşla iki kuş vurmamıştı, o kuş olmuş uçarken iki taş birden gelip onu vurmuştu.

Annesi yüzmeyi çok severdi. Bir gün plaja gitmişlerdi. Ayperi dört yaşındaydı. Annesi onu sahilde bırakmış, açılmıştı. Ayperi’nin tek hatırladığı “Anne! Anne!” diyerek suyun içinde yü-rüdüyüydü. Gözlerini açtığında önce gökyüzünü görmüştü, sırtüstü yatıyordu, tepesinde çember oluşturmuş kalabalığın ortasından gökyüzünü mavi bir daire olarak görüyordu, tanımadığı bir kadın karnına bastırıyor, o bastırdıkça ağzından sular çıkıyordu. Sonra, üstüne eğilen kalabalığın tepesinde annesinin yüzü belirdi, saçlarından sular akıyordu, morarmış dudakları titriyordu, kahverengi gözleri yuvalarından fırlamıştı.

Ayperi, bir gün Cevat’a, “İyi ki doğduğumuz ârı hatırlamıyoruz, düşünsene ne alt edilmez bir travma olurdu,” demişti. O an, düşerken bu söz de geldi aklına, “İyi ki boğulduğum ârı da hatırlamıyorum,” diye düşündü. Su yuttuğu ârı hatırlamıyordu, ama o hatırlamadığı an, unutulmaz bir korku olup hep onunla yaşamıştı, korku, onu nefes alamadığını hissettiği yerlerde, denize daldığında, asansörde, uçakta, bütün kapalı mekânlarda ve aşırı kalabalıkta yakalıyordu.

Paraşüt açılır açılmaz sert bir hareketle yukarı çekildiler, sonra süzülerek aşağı inmeye başladılar. Yaz sonuydu, aşağıda otlar, ağaçlar, tarlalar sararmıştı.

Ayperî annesine iniyordu. Annesinin parçalanmasına değil, annesinin kucağına düşüyordu.

* * *

Cevat'ı elinden alan hayat Ayperi'ye kendisini seven yumuşak başlı bir eş, bir de kızını hediye etmişti. "Ya annemle aynı yazgıya sahipsem" endişesini kızı küçükken yaşadıysa da, bu duygunun içinde kapladığı yer, kızı büyüdükçe azalmıştı. Kızı büyüdükçe kocasını da tanımaya başlamıştı. Feridun'a güveniyordu, onu bu hayatta yalnız bırakmayacağını, ona arkasını dönmeyeceğini, yalan söylemeyeceğini biliyordu. Hatta Feridun'un kendisinden önce ölmeyeceğine bile inandırmıştı kendini. Kocasına olan bu inancının neden kaynaklandığını tam olarak kestiremiyordu, ama bunda kuşkusuz bir evlilik yıldönümünde yaşadıklarının büyük payı vardı. Yedinci evlilik yıldönümleriydi. Feridun her zamanki gibi bir sürpriz hazırlamıştı. Kızları Rüya'yı annesine bırakmış, eve erken gidip yemekler hazırlamış, sofrayı kurmuş, her köşeye mumlar yerleştirmişti. Feridun'un romantikliğinde Ayperi'nin içini şefkatle burkan bir yan vardı. "Bugün sana bir anımı hediye edeceğim," demişti.

Feridun, Ayperi'nin anneannesinin arkadaşlarından birinin torunuydu, ama birbirleriyle yetişkin yaşlarında tanışmışlardı. "Ben yedi yaşında sünnet oldum. Sünnet yorganımı hiç unutmam, çok güzeldi. Anneannen hediye göndermişti. Seninle evlendiğimiz gün, evimizde yorganımızı kaldırıp altına girerken ne düşündüm biliyor musun? Hani sünnet olurken bizi öyle kandırırlar ya, erkek olacaksın artık diye, işte erkekliğe ilk adım attığımda, üstüme örtülen yorgan sizin aileden gelmişti... Kadere bak dedim, demek üstüme örtülen son yorgan da sizin aileden gelecekmiş..." Onun bu naif duygusallığı karşısında Ayperi'nin birden gözleri dolmuştu.

Ama o gece bir acı çörekledi içine, ne aklı ne ruhu ne de bedeni uyudu. Gördükleri rüya mıydı? Kendi varlığını bu kadar çok hissettiğine göre değildi, uykunun derinine inememiş, düşünüp durmuştu. Gözlerini odanın loşluğuna açtığında, yatağın içinde kıvranan bedenini fark etti. Kocasının soluğunu dinledi, derin bir uykunun içindeydi. Feridun, gece, "Azgın seni," diyerek gülümsemiş ve hemen uyuyuvermişti. Üst üste kaç kez, nasıl da doymak bilmezdi Ayperi, iyi de hâlâ bu açlık neyin nesiydi? Elini kocasının göğsüne koydu, Feridun hafifçe kımıldadı, o kasıklarına doğru uzandı, "Ayperi," dedi sayıklar gibi, "beni öldürmek mi istiyorsun, ne olur bırak uyuyayım..." Bıraktı. Bacaklarının arasında bir burulmayla yataktan sıyrıldı, salona gitti, perdeyi açtı, sabahyıldızına baktı uzun uzun. Işığı açmadan, yalınayak koridordan mutfağa doğru giderken dalgalı görüntüler yokladı içinden. Cevat, dalıp dalıp çıkıyordu içine, sıçrayarak denize dalıp çıkan bir balık gibi, Ayperi, "Yine, yine," diye inliyordu, yine bedeninde yakan dalgalar, sesi öyle çok yükseliyordu ki, Cevat ağzını kapatıyordu, Cevat içinde, Ayperi dalgaların sesini işitiyordu yalnızca, sanki firar ediyordu bedeninden, sudan ibaret bir varlık oluyordu...

Mutfağa gitti, fırının üstündeki ışığı açtı, içinde bir sıkıntı, ısıtıcıya su koydu, düğmesine bastı, bir acı, bir şehvet, Rüya'nın zürafa resimli büyük kupasını aldı raftan, tezgâha yavaşça koydu, yavaşça koyduğunu sanıyordu, birden sessizliğin durağan sesini bozan bir çınlama yükseldi, yüzünü buruşturdu, kahve koydu, nasıl baş edilmez bir arzu, su kaynadı, içinde rüzgârlar eserek kahvesini alıp salona yöneldi, elindeki kupadan yükselen sıcak buharla kahvenin mis gibi kokusu doldu genzine, şu kahve denen meretin kokusunu kendisinden çok sevdiğini düşündü, pencerenin önünde dikilmiş, öylece durdu. Yine sabahyıldızına baktı. Kırangıçlar ıslık çalmaya başlayınca, gece, evinin camına taş atılan biri gibi gözlerini açıyor, gün uyanmaya başlıyordu. Tan atıyordu. Bu vakit, yer-yüzünün en güzel rengi akmaya başlıyordu gökyüzünün tualine. Mavi-sarıya dönen koyu bir yeşermeye gecenin rengi çekiliyordu.

Abajuru yaktı, dolabın rafından bir paket sigara aldı. Dolabın üstünde duran, arasına ayrıç konmuş, üst üste duran birkaç kitaba baktı. Başladığı hiçbir kitabı bitiremiyordu. Kapağı tam kapatacakken dosyaların altından, kenarı görünen defteri çekti. Bu defter evin içinde sürekli gezerdi. Kâh gardıropta kazakların altına, çekmecedeki çamaşırların altına, banyo dolabında havluların altına, kâh bir başka çekmecedeki masa örtülerinin altına, mutfakta çatal bıçak kutusunun altına... Aslında çöp kovasının içine yeni bir torba yerleştirdiğinde ilk onu atması gerekirdi, sonra üstüne çeşit çeşit çöp binmeliydi: sigara izmaritleri, soğan ve meyve kabukları, çay suları... Defter usulca atıkların suyuyla, kokusuyla dolmalıydı, dolmakalemin mürekkebi dağılıp okunmaz olmalıydı, bilincinin dibinde kıyısında köşesinde, belleğinin kenarında içinde arasında duran ne varsa hepsi birbirine bulanmalıydı, ama bunu bir türlü yapamıyordu, eli varıp da bu defteri ne atabiliyor ne yırtabiliyor ne yakabiliyordu... Bu yüzden defteri, hiç kapatmadığı kocaman gözlerini kendisine dikmiş sızlayan bir vicdan gibi evin içinde dolaştırıp duruyordu.

Defterin rastgele bir sayfasını açtı. Kendi yazısının gençliği-ne baktı. “Yazı bile yaşlanırmış demek,” diye geçirdi içinden.

Sen onu özlerken, ben uykuya dalıyorum. Hiç uyanmak istemediğim uykulara.

Senin, onu özlemenin, benim sığındığım uykudan hiçbir farkı yok. Uyku: Dünyadan kaçabildiğin ve dilediğince sığabildiğin, kendi yükün dışında hiç kimsenin yüküyle sınanmadığın, zamandışılıktan oluşan sonsuz bir yitiş çünkü. Ve uykunun, çağırmadan gelen, kendiliğinden kapanan kat kat perdeleri var: rüyalar. Kim suçlanabilir ki rüyaları yüzünden?

Onu özlemek senin kalkanın.

Özlemek, üretilmiş bir duygu durumu, sevgi gibi, benim sana olan sevgim gibi.

Anlaştık. Beni sev, onu özele.

Cevat'la sevgili olmadan önce yazmıştı bunları. Reyhan, Cevat'ı terk ettikten sonra.

Ayperî, Cevat'ın söylediklerini hatırlıyordu. Birden, Cevat'ın söylediği pek çok şeyi hatırladığını, ama sesini hatırlamadığını fark etti. Bu, ona çok dokundu. Gözleri doldu. Cevat'ın sesini unutmuştu. Kelimeler geliyordu, söz olarak geliyordu, okur gibi algılıyordu onları, ama kesinlikle işitmiyordu. Onulmaz bir sağır ıktı bu. Sokaktan sesler geliyordu, evrenden sesler geliyordu, beyninden ve bedeninden sesler geliyordu, aralarında Cevat'ın sesi yoktu. Bir yanı sağır olmuştu Ayperi'nin. Bu sağırlığın ne demek olduğunu, ondan başka kimse bilemezdi.

Reyhan hayatlarına geldikten sonra Cevat'ın gözü dünyayı görmez olmuştu. Reyhan çıkıp gittiğinde de durum değişmemişti. Ta ki Ayperi hastaneden çıktıktan kısa bir süre sonraya kadar.

İkisi bütün gün birlikteydiler, Hüsnü Bey'in şirketinde çalışıyorlardı. Cevat ve Ayperi sinemaya, tiyatroya, konsere gidiyor, uzun yürüyüşlere çıkıyorlar, otomobile atladıkları gibi yollara düşüyorlar, müziği sonuna kadar açıp Karadeniz tarafındaki sahillere gidiyorlardı, Ayperi'nin açık camlardan esen rüzgârla savrulan saçları kendi yüzüne kırbaç gibi vuruyordu. Deniz kıyısında, in cin top oynayan yerlerde geziyorlardı. Dalgaların sesi bütün sesleri bastırıyordu. Suyun yalayıp çekildiği kumsalda koşuyor, avazları çıktığı kadar bağırıyor, kendi seslerini bile işitemiyorlardı. Bu yaralı dönemi, neredeyse hiç konuşmayarak, birlikte atlattılar. Cevat, Ayperi'nin aklına da ruhuna da sızmaya çalışmadı. Onun acısının kenarında durdu, tıpkı Reyhan gittiğinde Ayperi'nin ona yaptığı gibi... Konuşmadıkları şeyler sayesinde birbirlerinin durgunluğuna demir attılar.

Bir gün Cevat, Ayperi'ye bir ev bulunduğunu söyledi. Birlikte bakmaya gittiler. Ev Hisar'daydı. Üstünden geçen zaman, vaktiyle beyaza boyanmış ahşap yüzeyini gövertmişti. Kapıyı açınca yüksek tavanlı geniş bir hol karşılıyordu insanı, dipte boydan boya büyük bir gömme dolap, solda yine geniş bir oda, büyük bir şömine, o odanın yanında banyo vardı. Sağdan beş altı basamakla yukarı çıkılıyordu, orada bir oda daha vardı. O merdive-

nin yanından başka bir merdivenden sekiz on basamakla aşağıdaki mutfığa iniliyordu. Ev dökülüyordu, her adım atışta yerler gıcırıyordu. Görür görmez eve âşık olmuşlardı. Bahçesindeki yeşil tulumbaya, şeftali ve erik ağaçlarının arasından geçip biraz ilerleyince denize açılan bahçe terasına vurulmuşlardı. Denizi görünce farkında olmadan birbirlerine sarıldılar. Sözsüz bir anlaşıma uyarınca, o an aralarında bir kapı açıldı.

O ev saklandıkları, saatlerce sustukları, seviştikleri gizli bir barınak oldu ikisine de. Bütün ömürlerini bu sessiz hikâyeler fısıldayan eski evde geçirebileceklerini düşündüler.

Ayperî'den Reyhan'ın acısını çıkarmaya kalkışmadı Cevat, onu kendi içindeki hayaletle yaşamaya da zorlamadı, o hayaletin yüzünü bile göstermedi. Yalnızca bir kez, "Reyhan'la baş başayken bile çok yalnız kaldım ben. O kadar çok yalnız bırakırdı ki beni... O kadar... Ama, kendi içinden çıkıp da yüzünü bana döndüğü zamanlar... Kimse öyle gelemes hayatıma..." dedi.

O gün, Cevat'ın hayatının makas değiştireceği o gün, evden çıkarken Ayperi'nin içine bir garip duygu çörekledi. Sanki evin kapısı dünyaya değil de yayvan bir yalnızlığa açıldı. Sarmaşıkların bahçede dönüp duran sarı yapraklarına baktı, içine savruldu yapraklar, rüzgâr yüzüne çarptı, sıcak bir yazdan sonra insanı tatlı tatlı ürperten güz rüzgârı, sabahın insanı kendine çeken soğuğu dokundu tenine. Başını göğe kaldırdı, gri bulutlarla doluydu. Sola baktı, Boğaz'dan uzun, kıpkırmızı bir yük gemisi geçiyordu. Kafasını çevirip içeriye baktı. Bütün eşyalara ağır bir sessizlik, derin bir keder çökmüştü. Şöminedeki yanık odunlardan eve sinen kokuya, sandal ağacı tütsüsü ve Cevat'ın kokusu karışıyordu. Sanki son kez bakıyordu eve. Ayakkabılarını bağlamak için yere eğilen Cevat'ın elinde tuttuğu anahtarlıktan birbirine çarpan anahtarların şingirtisi yükseliyordu.

Yokuştan el ele indiler. Yol boyunca bahçelerden sokağa taşan ceviz, atkestanesi, akasya ağaçlarından kimine tırmanan bazı sarmaşıkların yaprakları hâlâ lal renginden nar kırmızısına kadar al renklerde ateşe kesmiş olarak duruyordu. Arnavutkaldırımın yokuştaki cam bir fanusmuş gibi duran bir zaman

tünelinin içinden akarak hayata geçtiler. Hareket eden zamanın içine doğru. Ayperi dönüp yokuşa baktı, kalbi buruldu. Yağmur çiselemeye başladı. Hızla gelen duman rengi bulutlara baktılar. “Fena bastırarak, kaçalım,” dedi Ayperi. Cevat’ın yüzünde çocuksu bir ifade belirdi, eğilip dudaklarından öptü ve o gün ilk kez onu sevdiğini söyledi. Bedenlerinde sevişmenin yorgunluğu, ruhlarında bulutlu bir sevinç, yürüdüler. Çisenti iri damlalara bıraktı yerini.

* * *

Ayperi alnını cama dayadı. Alnı buz gibi oldu. Ürperdi. “Ah Cevat,” dedi, “sen ölmesen üşümem ben.”

Cevat’ın ayağının altında bir mektup daha kırıştı.

Sude,

Sana sevdalanmadan önce mimardım. Tıpkı Hiroşima Sevgilim'deki o çekik gözlü mimar gibi. O, saatlerin içinde tik taklayan yerçekimli zamanlarda betondan binalar yaratabiliyordum. Kumun, çakılın, suyun, demirin ellerimden geçip canlı, nefes alan bir organizmaya dönüşmesini izliyordum hayranlıkla. Büyük Mimar'inkine benzer bir iş değil mi? Onun böyle hayranlıkla seyredebildiğini sanmıyorum ama sefil demirlerini, birbirinden kaçan kumlarını...

Sonra sana âşık oldum. İkimiz de azalmaya başladık. Kaçmaya da, saklanacak yer aramaya da gerek kalmamıştı. Öyle azdık. İpincecik. Dönüp dönüp kaybettikçe anladım ki, seninle birlikte olmak için başka bir yol bulmalıyım. Seninle bile olamıyorsam, kiminle olabilirdim ki? Kelimelerin dünyasından başka gidecek yerim kalmamıştı.

Biz incelip azaldıkça dünya kalabalıklaşmaya başladı. İri, ağır, ezici sesleri ve görüntüleriyle yıkıldı üstümüze. Derinliklerimizdeki simli tozlara saçılacak yer kalmamıştı, onların parıltılarına da. Işık, bu gümüş tozların yanında donuk kalırdı. Onların, başkalarının anlamadığı farklılıkları, nesnelerin hoyrat sabitlikleriyle alay ediyordu, birden vahşileşiyordu gerçek.

Senin duyguların yetiyor mu sana? Hiç karışmıyor mu aklın, hiç karıncalanmıyor mu için? Duyularına yetiyor mu bu dünya? Özgürlüğün çetrefil bir dili var. Onun içsel saltanatına izin ver. Gerçeğin kanlı karnavalına yüz verme. Şiirsel bir katliam olacak bu. İnan. Gerçek, ölmedikçe azıp taşan öcünden vazgeçmez çünkü.

Bir gün, uğultulu fıslıdaşmalara dönüşen kelimelerin de vakti gelecek. Tek tek, tane tane hem de... Delilik, ben deliyim diyen herkesin olabi-

lecek kadar geniş bir hazinedir. Onun sınırlarını çizen kim? Hayatın nesneleşmesini anlamak mıdır akıl? Ben hiç anlamadan seyrediyorum o zaman.

Üstelik sen her şeye rağmen gülümsemeyi bilen neşenle, çevrene baktığında insanlar görüyorsun. Ben ise içi geçmiş hayaletler, kokuşmuş, kurtlu cesetler... Benim bile gerçek olduğumu ısrarla yüzüme haykıran hayatın dayatmacı gerçeklik yasasından bıktım usandım. Anla.

Gerçeğin kanlı zafer kutlamalarına gelmeyeceğim, bekleme. Gözlerimi tavana dikmiş, kirli yüzeylere, lekeli kireçlere, leşlere, düşman ordularına hiç ama hiç bakmadan, meleklerin çanlarını dinliyor olacağım. Sonra her şey yavaş yavaş çözülecek. Her şey köksüzleşecek ve bu senin bana gelme özgürlüğün olacak.

Uyumaya çekiliyorum, uykuma gel.

Aynı Gece Hunhar Darbe

O gece Hüsni Bey bir rüya gördü.

Uzun bir koridorda yürüyordu. Koridorun sonunda el kadar bir aydınlık görünüyor, oradan vuran keskin, ince bir ışık Hüsni Bey'in bulunduğu yere kadar ulaşıyordu. Koridorda birkaç metre aralıkla sağlı sollu kapılar vardı. Kapıların girişinde yeşil, kalın, ağır örtüler asılıydı. Hüsni Bey, kenarından açıp baktığında, içerde zifiri bir karanlık olduğunu görüyordu. Bütün örtüleri, başka bir şey görme umuduyla tek tek kaldırıp başını içeri uzatıyordu. Kim bilir kaç kapıyı geçmişti, ama koridorun sonundaki ışığa yaklaşacağı yerde sanki uzaklaşıyordu. O yürüdükçe kapılara yeni kapılar eklendiğini fark ediyordu. Başı dönüyordu. Başı döndükçe, içinde bulunduğu mekânın görüntüsü silikleşmeye, kapılar hatlarını yitirmeye, örtüler uçuşmaya başlıyordu. Kapıların ardındaki karanlık sanki cisimleşiyor, başına güçlü darbeler indirerek, bütün ağırlığıyla her yeri kaplıyordu. Hüsni Bey hiçbir şey görmemeye başlıyordu. Görme duygusunu kaybetse de kendi varlığının hâlâ orada, o kör karanlığın içinde yer kapladığını, bedeninin onun içinde devindiğinin bilincindeydi. Yokluğun, hiçliğin, belki de hiç başlamamış olmanın arifesinde devinip duruyordu.

Hayat, geriye sarılamayacak tek film di.

* * *

Cevat, dürbüne sıkı sıkı sarılmış, duvarın dibine çöktü. Bacağının altında bir mektup kıvrılıp katlandı.

Sude,

Ben beyaza bakamıyorum, aydınlığına, yayılmasına, boşluğuna, hunhar bir darbe o, gözlerimi kamaştıran.

Beyaz bir odadayım oysa. Bütün o az sayıdaki eşyanın son hallerini almış, kısırtısız durduğu bir oda.

Yorgunum. Bütün gücüm, kemiklerime varıncaya kadar söğürülüp alınmış sanki içimden. Ben de az sonra dağılabiliyim.

Sessiz ziyaretçim düşüyor önüme bir ışık demetine bürünmüş. Titreyen ellerimle gözlerimi kapatıyorum. Eteklerinin ucundan renkli boncuklar sallanıyor. Ellerinin arasında, bir davul tutuyor, sanki benim derim yüzülüp gerilmiş üstüne. Elliyorum kendimi. Hayır, kendimdeyim. Varım. Ziyaretçim, ışığından soyunmuş, dönüp duruyor çevremde, çaldığı davulda etim seğiriyor. O, bir çemberi kapatır gibi dönüp duruyor. Nerede kapandığını sadece kendisi biliyor. Bu sesler, benim sarmalımı derinleştiriyor sadece. Kendi içimde döne döne düşüyorum. Baş aşağı, bir sürü yüzüm bakıp sırtlıyor içimden bana.

Bu kıvıl kıvıl akmaya devam eden ne? Sen misin, ben miyim, aşk mı bu?

Sensin o ziyaretçi. Genç ve yaşlı, masum ve günahkâr, çocuk ve kadın, güzel ve çirkin, çekingен ve edepsiz. Sen bana dokunur dokunmaz, ağızlarımız birbirine kapanır kapanmaz dünyanın bütün kötücül taşkınlara kuruyor sanki. Bütün kapılar kapanıyor. Kusur, günah, ayıp, suç, yalan, yük diye bir şey kalmıyor.

Meleğim, seviyorum seni, hayalin bile beni benden alıyor.

Bir Başkası O Gece O Kısacık Bakışta

O gece Mahinur bir rüya gördü.

Deniz kıyısındaydı. Geceydi. Denizin biraz üstünde ince bir sis tabakası vardı. Kıyıda, suyun içinde yürümeye başladı. Yürürken suya baktı. Baktığı suyun artık yaşamadığını, içinde hiçbir canlı varlığın olmadığını, olamayacağını anladı. Ölmekte olan birinin elleri gibi bile değildi, son bir hamle dahi yapamazdı. Ayakları sanki ölümün içinde yürüyordu. Boşluğun içinde. Su şekline girmiş boşluk, o adım attıkça lıkır lıkır sesler çıkarıyordu. Boşluk ancak kendini doldurabilirdi. Kendinden başka hiçbir şeyi dolduramazdı, hiçbir şeye akamazdı.

Birden yer sarsıldı sanki. Denizin bittiği yere ay düşmüştü. Düşmenin yarattığı etkiyle havalanan kumlar, biraz yüksekteki sis tabakasına karışmıştı. Bir gecekondun ay. Üstüne ahşap parçaları çakılıydı, çiviler paslanmıştı. Boyaları sıyrılmış teneke parçaları vardı yer yer.

Mahinur başını kaldırıp göğe baktı. Ay yerinde yoktu.

Mahinur ter içinde uyandı. Yatağında oturdu. Bir anda sırtındaki ter buz kesti. İçi ürperdi. Yatağının yanındaki sandalyeden hırkasını alıp sırtına geçirdi. “Ya Rabbim, başka çile hırkaları takma sırtımıza,” dedi. Yastığının altından tespihini çıkardı. Sırtını duvara dayadı, mevsim dönmüştü, ev iyice soğuktu, yastığını kaldırıp duvara koydu, sırtına battaniyeyi de attı. Hüseyin geçti gözlerinin önünden. “Allahım affet evladımı, Allahım sana

inandım, sana sığındım, ey güzel Rabbim, affet evladımı, günahlarını bağışla. Onca cana kıydın yavrum, onca cana kıydın!” diyerek, gecenin karanlığı içinde dudakları kıpır kıpır, elmas gibi parlayan gözlerinden yaşlar süzülerek dua etmeye koyuldu.

* * *

Cevat, oturduğu yerden kalkmak istedi, ama kalkamadı. Lime lime olmuş perdenin ucundan tuttu, asılmasına bile gerek kalmadan kumaştan bir parça elinde kaldı. Perdenin birkaç düğmesi yere düşerek zıpladı, biri yuvarlanıp duvarın dibinde durdu, diğerlerini gözden kaybetti. İçi çekildi, göğsünde bir sıkışma oldu.

Ahşap döşemenin arasından bir böcek çıktı, hızlı hızlı yürüyerek gözden kayboldu.

Yağmur yağıyordu. Bir köpek havlaması işitildi önce. Sonra köpek uzun uzun ulumaya başladı.

Birbirine yaslanan binalardan çıtırtılar, hafif iniltiler geliyordu. Güçlenen rüzgârla birlikte şiddetlenen yağmur, her yeri aynı ölçüsüzlükle dövmeye başladı. Oluklardan bir parça kopup geçidin yumurta şeklindeki taşlarına çarpıp tıngırdayarak yuvarlandı. Gökyüzü vınlayarak bir girdaba dönüşmüş, –kim bilir bir daha ne zaman kayıtsızca yere tüküreceği– yeryüzündeki nesneleri kızgın bir edayla soğuruyordu sanki.

Kapının kenarından hızla odaya giren bir fındıkfaresi, Cevat’ı yerde görünce birden durdu. Sonra usulca yaklaşıp gözlerini Cevat’a dikti.

Cevat’ın bedenindeki inat çözüldü, oturduğu yerde iyice kaykıldı. Fare geriye kaçtı. İkiye katlanan mektubun altındaki mektup buruştu.

Sude,

Sabahın loş ışıklarıyla uyandım. Gittiğim her yere benimle gelecek misin, diye düşündüm, ben seni yanıma almasam bile. Siste de olsam. Bazen kendimi sisin kendisi sansam. Sis olmadığımı hatırlatmak için, tenime bir çizik atıp kanatacağımı düşündüm sonra.

Yazmaktan vazgeçenlerin suskunluğu bu.

Biliyorum ben sis değilim, ama gittiğim her yere gelecek o, anlıyorum, geveze bir masal kahramanı gibi.

Geçtiğimiz ve ayak basmadığımız bütün yollar bir oldu artık. Geçmiş, şimdi ve gelecek, gerçekten mahrum kaldığımız bu sisin içinde birleşti. O sisin içinde her şey söylendi ve bilindi. Bütün canlılar, ölümler, hayaller, umutlar, nesneler ve düşünceler. Bir fotoğrafa bakar gibi bakabilir miyiz ona? Ben o gözden yoksunum. O duygudan. O akıldan. Bir yüzeyde donup kalan her şeyin düşmanca duruşu çok acıklı. O bölücü rekabete bakmamı sağlayacak büyük bir şefkat gerek bana. O durağan yüzeyi elime alsam, sanki bir bomba patlayacak elimde. Kendi dünyamda içine yerleştiğim her şey hızla dağılacak. Duyularım körelecek.

Bu vahşi oyunda yokum ben!

Bana bir nar ağacı olduğumu hatırlatan, kör çakısıyla kabuğumu soyan, hoyrat parmaklarıyla içimi dışarı çıkaran gerçeklikte durmak istemiyorum, ne olur anla. Yalnızca böyle bir akıldan yoksun olduğum için değil, böyle bir yüreктen de yoksun olduğum için.

O Gece İhanetsiz Sonsuzluk

O gün Reyhan uzun bir gün geçirdi. Sabah işe giderken anacadeye çıkmadan, arka sokaklardan dolana dolana yürüdü, yolu uzattı. Sokaklardan geçerken yaşlı binaların yüzlerine baktı. Yıkıldı yıkılacak evlere, onların gövdelerinden fışkıran ağaççıklara gözleri takıldı. Meydana da çıkmadan parke taşlı yola saptı. Önünde, el ele tutuşmuş, orta yaşlı bir çift gidiyordu. Kadın ikide bir uzanıp adamı yanağından öpüyordu. Rüzgâr saçını adamın yüzüne savuruyordu. “Yolumuzu uzattık buradan giderek!” dedi adam. “Olsun,” dedi kadın, “bu yolu çok seviyorum, her geçişimde ömrüme ömür ekleniyor! Eh, dolayısıyla yolumuzu uzatmış olsak da bir şey fark etmiyor, aynı hesaba geliyor,” dedi, gülüştiler. Adam, kadını dudaklarından öptü.

Bütün gün, adamla kadının o görüntüsü gözlerinin önünden gitmedi Reyhan’ın. Gün uzadı, genişledi, sarktı, gevşedi, toplantılar bitmek bilmedi. Yapışkanlı tuzağa yakalanmış bir fare gibi hissetti kendini; kulaklarında sinir bozucu, ince, kesik bir ses yükseliyordu; çaresizce çırpınan, boz tüylü bir hayvancık debeleniyordu sanki içinde.

O gece Reyhan bir rüya gördü. Uykuya dalmakta güçlük çekmişti. Yeni bir evin, yeni seslerine alışmaya çalışıyordu. Alt katta yaşlı bir adam ile ondan hayli genç karısı oturuyordu. Adam panik atak hastasıydı, özellikle karanlık çöktükten sonra balkonun kapısını açması için sık sık bağıırıyordu karısına. Balkon

demirine abanıp uzun uzun soluklanıyordu. Kadın da gelip arkasında duruyor, bir eliyle usulca adamın kolundan tutuyor, adamın halini hiç umursamamış, sanki başka bir iş yapmak için balkona çıkmış gibi şarkı mırıldanarak bir eliyle de balkon demirine asılı çiçeklikteki solmuş yaprakları koparıp bahçeye atıyordu. Balkondaki çamaşır ipinde asılı çeşit çeşit leopar desenli bluzlar, bir de yaşlı işi erkek giysileri, kahverengi, lacivert eski pantolonlar, daha açık renk gömlekler sallanıyordu. Üst katta yaşlı bir Ermeni çift oturuyordu. Kadın ileri yaşına rağmen hâlâ çok güzeldi. Bembeyaz teni, sevecen ışıltıların parladığı mavi gözleriyle bir peri. Adam esmerdi, ilk bakışta Arap kökenli olduğu sanılabiliirdi. Felç geçirmişti ve bir ayağını sürüyerek yürüyordu. Geceleri, sessizlikte bastonunun sesi daha çok duyuluyordu. Geç saate kadar yatmıyorlar, kulakları ağır işittiği için televizyonun sesini sonuna kadar açıyorlar, birbirlerinin ne dediğini anlamak için de yüksek sesle konuşuyorlardı. Reyhan'ın odasının camına, aşağıdaki mahalleden yankılanan köpek havlamaları, silah sesleri çarpıyordu. En alt kattaki komşunun kullandığı küçük avlu-bahçeden kavga eden kedilerin sesleri geliyordu.

Rüyasında Sinan ve Cevat'la birlikte tahta bir kutunun içinde uçuyorlar ve bir şehrin üstünde süzülerek aşağıya iniyorlardı. Camiler, hamamlar, kiliseler, eski evler görünüyordu. Reyhan şaşkınlıkla, caminin ve yanındaki iki yapının yan yatmış olduğunu gördü. Caminin mermer işçiliği göz alıcıydı. "Ama bu çok önemli bir mimarın yaptığı bir cami. Düzelteceklermiş, öyle işittim," dedi. Eski bir çarşının kenarına indi kutuları. Üçü sokağa karışıp çarşının kalabalık, daracık yollarında yürümeye başladılar. Reyhan sağına soluna bakındı, yanında Sinan'ın da Cevat'ın da olmadığını fark etti. Telaş içinde, eski uzun çarşının içinde koşarak ilerlerken bir vitrinin önünde kalakaldı. Balıkçı tezgâhı gibi hafif eğimli duran, ahşap, uzun bir vitrin zemini vardı. Üstü sarımsı, ince bir kumla kaplıydı. Vitrinin sağ kenarında kalan, ahşap bir parçanın kapattığı, dar taraftan uzanmış bir ayağın cama dayandığını gördü. Biraz ilerledi. Ufak tefek, esmer, kaba saba elleri olan genç bir kadın gördü. Sırtüstü yatı-

yordu. Eğimli tezgâha yayılmış ve sürekli akan kumlar yüzünden olduğu yerde duramıyor, ayağıyla vitrinin camından güç alıp kendini geri itiyordu. Yüzünde endişeli, ürkmüş bir ifadeyle, kucağındaki bebeğe sıkı sıkı sarılmıştı. Reyhan bebeğin yüzüne bakakaldı ve onun yüzünde Cevat'ı görür görmez, –sanki sayfası çevrilen bir defterin içindeymiş gibi– çarşının çıkışında buldu kendini. Cevat ile Sinan yanındaydı. Bir turist kafilesinin içindeydiler. Çarşıdan uzanan, kenarlarında yolların olduğu kısa bir yoldan kubbe şeklinde bir yapıya giriliyordu. Büyük bir giriş kapısı, tam karşısında da bir çıkış kapısı vardı. İçeri girer girmez hayranlıkla çevrelere bakmaya başladılar. Sanki büyülenmişlerdi. Yerden, kubbenin yuvarlanmaya başladığı tavana kadar bütün iç duvarlar binlerce küçük, farklı boyutta gözle kaplıydı. Her bir gözde renkli mumlar yanıyordu. Başlarını yukarı kaldırmış, kendi eksenleri etrafında dönerek çıkış kapısına geldiler. Kapının yanındaki yüksek, dar sehpanın üstünde duran bir nesneyi aldı Cevat. Avcunun içine sakladı, dışarı çıktılar.

Reyhan hayret ve telaşla sesini iyice alçaltıp, “Ne aldın oradan, hırsız mısın sen?” dedi. Cevat avcunu açtı, içinde sarı, büyük bir anahtar vardı, ucunda sarışın, tombul bir melek sallanıyordu.

Melek ıslıl ıslıl parlarken Reyhan gözlerini açtı. Açmış olmalıydı. Açtığını sanıyordu. Peki neden gözleri zifiri bir karanlığa açılmıştı. Gözkapaklarının oynamasından gözlerinin açık olduğunu anlıyordu, ama hiç, hiçbir şey göremiyordu. Yine kapattı gözlerini, bir daha açtı, karanlıkta ve sessizlikte gözkapaklarını hızlı hızlı açıp kapatıyor, açarken çıkan şırıltılı sesi işitiyordu. O şırıltılı ses, bir devin adımları gibi odada yankılanıyor, içinde zonkluyordu. Kalbi güm güm çarpmaya başladı, sanki olduğu yerden yukarı, ağzına doğru tırmanmış dilini zorluyordu. Ağzı sıkıca kapalıydı, dudaklarını biraz aralasa kalbi fırlayıp duvara çarpacak, orada binlerce kanlı parçaya bölünerek kendi üstüne sıçrayacaktı. Reyhan, sırtı oda kapısına dönük, yan yatıyordu, göğsünü sıkıştıran korku yüzünden yerinden kıpırdamıyor, yalnızca gözlerini kırptırıyordu. Nefes alamıyordu. “Kör oldum,” diye düşündü. Ani bir hareketle yatakta doğruldu, oda

kapısını gördü, banyonun kapısını gördü, banyonun kapısında asılı, içeriden vuran loş ışıkta parıldayan gümüşi boncukları gördü. Yine de kelimelere dökemediği bir duygu içini oyuyordu. Yerinden kalktı, Sinan'ın odasından içeri uzattı başını, nefes alışını dinledi.

Sinan'ın, Siyasal Bilgiler'de aynı bölümde okuduğu, kendisinden birkaç yaş büyük bir sevgilisi olmuştu. Pelin akıllı, duyarlı, hoş bir kızdı, okul arkadaşlarıyla kurdukları bir müzik grubunda gitar çalıyordu, besteleri vardı. Sinan hem bedenlen yaşından büyük gösteren iri bir çocuktu hem de olgun bir delikanlıydı. Reyhan, birlikte yaşama kararlarına karşı çıkmadı. Ama Sinan, bir hafta önce eve dönmüş, annesine de hiçbir şey anlatmamıştı. O da soru sormadı, konuşmak istediğinde anlacasını biliyordu.

Karşıdaki, yüksekten geçen yoldaki sokak lambasının aydınlattığı salona doğru yürüdü, odanın tam ortasında durdu, asansör çalıştı. Gecenin içinde asansörün uğultulu gürültüsünü duyar duymaz yine nefes alamaz oldu. Kelimelere dökemediği duygu sanki cisimleşmiş, kulağının arkasında duruyordu, varlığını hissediyordu. Birinin ona zarar vereceği, bedeninin bütünlüğünü bozacağı, canını yakacağı duygusu. Düşünceyle birlikte eylem de gelmişti sanki. Birden kolu buruldu, sağına soluna baktı, kimse yoktu. Saçı avuçlandı, boynu kırılır gibi çevrilip başı duvara çarpıldı, oysa yerinden kıpırdamamıştı bile, ama betona çarpan kafasından yükselen tok gürültüyü işitmişti. Sanki alnından sızan bir sıcaklık vardı, ağzını bile açmadan yanağından akan sıvıyı yaladı, diline kan tadı geldi. Ayağa kalktı ve kalkar kalkmaz beline güçlü bir darbe aldı, ayaktaydı, ama yere yıkılan kendini seyretti. Yerde tortop olmuş, çıplak yatıyordu. Uzun uzun kendine baktı, yanaklarından bir şeyler süzülmeye başladı, dudağının kenarına gelen sıcak damladan ağzına tuz tadı geldi.

Sokak kapısının yanına dikilmiş duruyordu, ayaklarını yere her zaman olduğuından daha sıkı basıyordu, bedeninin ağırlığını artırdığını bile söyleyebilirdi; biraz daha gayret etse ayakları zemini delip geçecek, bütün çabasına karşın titreme-

sini durduramadığı gövdesi demir çubukları, betonu yarıp kahverengi, beyaz zerreciklere dönüşen toz dumanın içinden hızla karanlık bir boşluğa düşmeye başlayacaktı. O an ev, dev bir istiridyenin açık kabukları gibi üstüne doğru kapanmaya başladı. Hemen çıkmalıydı evden, derhal, çabucak, hiç zaman kaybetmeden... Aceleyle kapıyı açıp merdivenlere attı kendini. Binanın sokak kapısının önüne geldiğini sanıyordu. Oysa başka bir çıkışa inmiş olduğunu gördü. Eski oturduğu evin asansör kapısının çıkışında buldu kendini. Basamaklar bodrum kata iniyordu. Orada hep yanan bir lamba olurdu. Ölgün bir ışık. Reyhan her defasında oraya bakmamaya çalışırdı. O çıplak beton, o izbe boşluk, onu alaşağı eder, sol taraftan yavaş yavaş çıplak, narin bir ayak uzanmaya başladır. Yerde yatan bir kızın ayağı, Reyhan'ın kendi ayağı... İnsanın kendi aklının içinde kaybolması buydu demek ki... Gözlerini kapattı, açtı, karşısında demir kapı duruyordu. Açtı ve sokağa attı kendini. Karşıdaki otoparkın gece bekçisi Ragıp Efendi, onu görünce hemen ayağa kalktı, "Hayırdır abla, gecenin bu vakti, hayalet görmüş gibi niye fırladın ki öyle?" dedi.

Reyhan kendisine çok uzun gelen bir süre boş boş baktı adama, "Hiç, hiç, yok bir şey," dedi ve o an kendine geldi. Geri döndü, merdivenleri ağır ağır tırmanmaya başladı. Evin kapısını açık bırakmıştı. İçeri girdi. Holde loş bir ışık yanıyordu. Aceleyle kendini dışarı atarken yere düşürdüğü Sinan'ın montunu aldı, astı. O sırada yere düşmüş bir kâğıt gördü, bir mektuptu. Çömelip duvara dayandı, okumaya başladı.

Kapıyı araladım. Odaya girdim. Karanlıktı. Klik. Işığı açtım. Yorganın kabartısına baktım. Hafifçe kıpırdadın. Duyulur duyulmaz bir sesle, belki de içimden, "Seni terk ediyorum," dedim. Duymadın. Ya da duydun, ama duymazdan geldin. Dolabın kapağını araladım. Küt. Kapattım. Burnumu çektim. Vijjt fermuarı çektim. Diğer dolabın kapağını açtım. Eşyaları doldurmaya başladım. Tık. Kapağı kapattım. Hafifçe öksürdüm. Öteki tarafa döndün. Seni terk ediyorum. Tut beni. Gidiyorum. Kalk yerinden.

Uyan. Yakala elimden. "Nereye gidiyorsun?" de. Gitme de. Şu kapıdan gitmek için çıkarsam, senin olmam bir daha. Gönderme beni.

Yorganı başına çektin. Uyumaya devam ettin. Varlığın da yokluğun da bir olmuştu, bundan içim ezildi.

Hani sana en derin, en saklı yaralarımı gösterirsem, bana karşı daha dikkatli olurdun! Hani beni daha çok severdin! Hani sana güvenmeliydim! Hani sana ne kadar çok güvenirsem, o kadar teslim olurdun!

Beni sen seçtin. Sen istedin. Ama hemen terk ettin. Beni en zayıf halkamdan yakaladın, en sakat yerimden vurdun. Rüyanda başkasının adını sayıkladın. Tamam. İnsan gördüğü rüyalardan dola-yı suçlu olamaz. Biliyorum. Seni suçlamıyorum da. Sonra uykumun arasında sana sarıldım, uykunun arasında elimi tuttun ve attın! Beni istemedin! Ne oldu da böyle çabucak roller değişti, hiç anlamıyorum. Öyle yumuşak, öyle hassastın ki, beni hiç incitmezsin sanmıştım. Aldandım. Şu genç yüreklerimize karşın birbirimizi yüz yıldır tanıyor gibiydik, öyle bildik, o kadar yakın; ağzımızı her açışımızda dökülen kelimeler birbirinin aynıydı. Yazık oldu.

Günlerce uyumadım ve yanında kırık bir taş bebek gibi yattım.

Evet, içimdeki bebek dışarı çıkmıştı. Çelikten duvarları olan bir odada uyuyor şimdi ve çelikten kapa-sını örtersem kimse duymaz sesini. Söylemiştim sana. Dinlemedin. O bebeği gördün ve kucağına aldın diye, sonsuza kadar kollarının arasında kalacağını sandın değil mi? Uzak, donuk bir ifadeyle karşında duran, üfürüğüyle dünyayı yıkacakmış gibi duran bu kadını tanımıyorsun şimdi. O bebe-ği istiyorsun kucağına, örselenmeye açık o masum bebeği. Sen beni sevmiyorsun, yalnızca acı çekmeyi seviyorsun.

Kırk kilitli çelik bir kapının örttüğü çelik duvarlı bir odada uyuyor o bebek. Ya da uyanık ve ağlıyor. Kim bilir? Ne sesi ulaşır artık sana ne sıcacık nefesi. Bitti. Kapıyı örttüm. Hiç şaşma buna. Söylemişim. Dinlemedin. Çünkü sana geldiğim ilk gün ayrılmaya başladın benden. Oysa sana bakan bütün gözlerden farklıydı benimkiler.

İstemem. Acımdan beslenme benim. Sınama sabrımı da, insanlığımı da... Gidemem sandım, ama gitim işte ben...

“Allahım,” diye inledi Reyhan, gözlerinden yaşlar süzölmeye başladı, “tarih bu kadar mı tekerrürden ibaret!” Umutsuzluk çelik halatlarıyla kozasını örüyordu hepsinin çevresinde. Reyhan ellerinin tersiyle gözlerini sildi, o an aklına annesi geldi. Yorgun, çökkün, bir döküntüye dönüşmüş bedeniyle. Sürekli çalışıyordu, sürekli. Yerleri süpürüyordu. O süpürdükçe, sanki dünya pislik olmuş, tavandan yer karolarının, halıların, korku filmi gibi her yere sıra sıra dizilmiş bibloların, etajerlerin, sehpa-ların, büfelerin, gardirop-ların, koltuk-ların, pufların, saksılarca çiçeğin, yatakların, battaniyelerin üstüne; parkelerin ipincecik birleşme yerlerine, kalorifer peteklerinin arasına durmaksızın binlerce parçaya u-falanmış halde yağıyordu. Çocukluğunda sallayıp durduğu küre oyuncaktaki gibi... Şirin bir dağ evi ve üstüne ıpıl ıpıl dökölen kar. Çöpten bir kar ama. Annesi yalınayak, banyoya kovalarca su döküyor. Lavabo, küvet, klozet bile yerinden sökülmüş, banyo kapısının önüne yığılmış. Karoların arasından su fışkırıyor san-ki. Annesi süpürüyor, siliyor. Kovaladığı su, onu delirtmek istercesine kaynıyor yerden. Annesi, Çingeneler gibi, sırtına üç dört yaşlarında bir çocuk bağlamış. Çocuk durmadan ağlıyor. Sinan bu. Annesi söyleniyor, dudakları kıpırdıyor. Bokunu temizledim, bokunu temizledim, bokunu temizledim, bokunu temizledim, bokunu temizledim, bokunu temizledim, bokunu temizledim, bokunu temizledim. Sesi inceliyor, cınlıyor, kırılıyor, boğuluyor ve kaybolmamakta direnen suya inat; mekânın içine sızıp kayboluyor. Geriye annesinin kımıldayan dudak-ları, kesif bir çamaşır suyu kokusu kalıyor. Annesi, “teknik bir

arıza"yla sesi kesilen bir film gibi yalnızca görüntüden ibaret, ellerini uzatıyor, tırnaklarının içi bok dolmuş. Kimse ıslık çalmıyor ama, ne de "makinist" diye bağıyor. Annesi sessizce yakınıyor, yakınıyor, söyleniyor. Sonra yine temizliğe giriyor. Oflayarak, inleyerek temizlik yaparken annesinin parmakları şişmeye, büküm yerlerinden yarılmaya başlıyor, yarılan yerlerden kan fışkırıyor. Her yer akışkan, ince, kıpkırmızı bir örtüyle kaplanıyor. Annesi, "Ölüyorum, ölüyorum," diye ağlamaya başlıyor. Reyhan'ın içi daralıyor, daralıyor, yassılıyor, inceliyor, keskin bir bıçak sırtı gibi parıldamaya başlıyor. Her şeyin kendi karmakarışık içi yüzünden bu hale geldiğini, kendisinin her şeyin sorumlusu olduğunu düşünüyor. Müthiş bir suçluluk duygusuyla içi eziliyor. Annesini öldürmek istiyor. Kendini de.

Köşede bir varil duruyor. Reyhan kapağını açıyor. Bu kez Sinan'ı varilin içinde görüyor. Sinan ağlıyor. Reyhan'ın elinde eski tip bir telefon ahizesi var. Ağır, siyah. Kordonu kıvrılıp uzuyor ve nereye gittiği görünmüyor. Sinan ağlıyor. Reyhan ahizenin ucuyla Sinan'ın omzuna vurmaya başlıyor. O vurdukça çocuk daha çok ağlıyor. O ağladıkça Reyhan daha sık vuruyor. "Ağlama," diyor, "ağlama dedim sana, ağlama! Altına dolduracak mısın bir daha, ha? Dolduracak mısın?" Reyhan'ın arkasında iki adam bitiyor. Kollarından tutuyorlar. "Misafirimiz olacaksın bir süre," diyorlar.

Reyhan kendi ellerine bakıyor, tırnaklarına, hiçbir şey göremiyor. Susuyor ve o ölümcül sessizlikle ellerini cebine sokuyor. Ne temizlik yapmak geliyor içinden ne de başka şey. Hayatı denetim altına almak, ona tarif edilmez bir zulüm gibi geliyor. Evde itmek, kakmak, çekmek, altına bakmak, üstünü düzeltmek gereken hiçbir eşya olmasın istiyor. Yanında bir tek insan olmasın istiyor. Kimsenin içine bakmak istemiyor. Kimseyi anlamak, dinlemek istemiyor. Kimseye karşı anlayışlı olmak istemiyor. Oğluna bile.

Loş ışıktaki Sinan'ın silüetini gördü, "Anne, yapamadım, elime yüzüme bulaştırdım," dedi, "yapamadım, çok ağır geldi." Yerinden kaldırmak için elini uzattı Reyhan'a.

Ana oğul koridorda ayakta duruyor, birbirlerinin yüzüne bakıyorlardı. Annesinin yüzündeki kırılgan ifadeyi kendine yo-

ran Sinan, hâlâ bir açıklama yapmak zorunda hissediyordu kendini: “Anne, Pelin kendinden sıyrılamadı, anlıyor musun?”

Reyhan oğluna bakmayı sürdürdü. “Ah oğlum,” dedi içinden, “insan kendinden sıyrılabılır mi, varlık dediğin bir elbise mi?”

Sinan, onun içinden geçenleri duymuş gibi, “Doğru olmadı belki böyle ifade etmem, ama yükü çoktu, arızalarından kurtulamadı ve bana çok geldi, çok, yorulдум. Ben kendime ağır geliyorum zaten...”

Kime kırgındı Reyhan? Kendine mi, Cevat’a mı, hayata mı?

“Yavrum, arıza dediğin şey gökten zembille mi iniyor? İnsan bile isteye sakatlar mı kendini? Hem, bir kez arızalandıktan sonra, bundan kurtulmak kolay mı sanıyorsun?” Sesi titredi, Sinan’ın sırtının üstünden perdeye, evin sakinliğe bürünüşüne baktı hayretle. Sinan’ın, aslında hayatla baş edemediği yerlerde kaçışının, nasıl da kendine benzediğini düşündü. Uzak hayaletlerin iç çekişlerini duydu, sanki az önce aklının kıyısına gidip gelen kendisi değilmiş gibi, orada öylece durabilmesine şaşıtı. Sinan iç geçirdi. Koltuğa oturup kaykıldı. Televizyonu açtı, bir süre bir o kanala bir bu kanala geçti. Bir müzik kanalında durdu. Gülümsedi, annesiyle eskiden çok sık yaptıkları “şarkı tutmaca” oyunu geldi aklına. “Hadi, bundan sonraki şarkı senin olsun anne...” dedi.

Denizin kıyısına gittim
Suyu aldım içime
Kendimin dışına çıktım

Uçurumun kenarına gittim
Yüksekliği aldım içime
Kendimin dışına düştüm

Döndüm sözümünden de
Özümünden de

Sen beni alma
Beni sen alma
Hiçliğime dalma
İstemem...

Sinan televizyonu kapattı. “Gördüğüm rüyaya uyandım,” dedi. Reyhan, gözlerinde sorar bir ifadeyle oğluna baktı.

“Bir havuza düşüyorum. Suyun dibine çöküyorum. Kulaklarımda bir uğultu başlıyor, hani denize daldığında olur ya? Öyle. Suyun dibinde senin sesini duyuyorum. Kenara çık oğlum, çık, diye bağıırıyorsun. Birden havuzun kenarına çıkmış buluyorum kendimi. Orada uyandım. Anne, iyi de, bazen kenar neresi bilemiyorum.”

“Kenar, senin durabildiğin her yerdir oğlum...”

Reyhan birden o odadan çıkmak, kendi odasına gitmek, çalışma masasının çekmecesini açmak, eprimiş karton bir kutu, o kutunun içinde sararmış, bazıları da sararmaya yüz tutmuş koca bir tomar mektup bulmak istedi. Saatlerce okumak, dünyadan uzaklaşmak, yalnızca kelimelerden oluşan başka bir gerçekliğe, o ele avuca sığmaz yabancı dünyaya akmak istedi.

Zihne dolan çağrışımlarla değişen, dönüşen gerçeklik zemini. Dört duvar arasında otururken pencereyi açınca rüzgârın odaya doluşu. Reyhan neredeyse yirmi beş yıl önceye düştü. Rüzgârla birlikte odanın, bir tren vagonuymuşçasına beşik gibi sallamaya başlaması. Gece. Koridor tarafındaki açık tren penceresinin önünde uzun saçları dalgalanan üç kız var. Gecenin sesi, rüzgârın sesi, trenin sesi, kara saçların sesi, uzakların sesi, kokuların sesi, bozkırın sesi, kalplerin sesi, kızın sesi: “Kırmızı gül demet demet / Sevda değil bir alamet.”

Gözleri Sinan’a dikiliydi, koltukta oturuyordu, Reyhan’ın ince parmaklarının arasında tüten sigaranın dumanı gözüne kaçırıyordu, bacak bacak üstüne atmıştı, yere basan sağ ayağının topuğunu hızlı ve küçük hareketlerle yere vuruyordu. Dışı orada oturup ayağını yere vururken, içi kalkıp odaya gitti. Çekmeceyi açtı, gerçeklikte olmayan, ama içindeki Reyhan’ın istediği kutu orada duruyordu. Olmayan, olmuştu. Kutuyu açtı, en üstte duran, Cevat’ın ağzından kendine yazdığı sararmış, hayalî mektubu okumaya başladı.

Bize olanları kimsenin anlaması gerekmiyor. Çek kendini arka odalardan birine yine, kapan. Şarkımızı dinle. Büyülü notaların içinde dur, soluklan. İzin ver, orada saklanalım biraz. Keşke huzurlu olabilseydin. Sıcak, sakın, anaç, güvencede ve huzurlu. Ne yaparsan yap, ne yaparsak yapalım Sinan'ı ihmal etmeye hakkın yok. Acıdan ölüyor olsan dahi, ona, senden görmeye alıştığı sevgiyi ver. Biliyorsun ki, senden başka kimseden alamayacağı ve alamazsa ayakta kalamayacağı tek bağıdır bu. Tıpkı, rahmine düştüğü ilk günden beri, senin kendi kanından, hayatından, ince bir kordon vasıtasıyla beslenen ve ömrünün sonuna kadar da beslenecek olan yavrunun, bizim geçirdiğimiz, ama onun dışında kalması, etkilenmemesi gereken fırtınalar yüzünden sararıp kurummasına izin verme.

Her ikimiz de, zihinlerimize dışarıdan hücum edebilecek ve yalnızlıklarımıza nüfuz etmeye hazır, binlerce düşman düşünce tarafından çevriliyiz. Ruhen birleşmiş, ama fiziksel olarak ayrı düşmüş olmamızın getirdiği yükür bu.

Sen, belki de gerçekten, hayatında ilk kez bana inandın.

Yaşadığımız her şey, heykel gibi, ömrümüzün mihenk taşlarına dikildi.

Sinan... Gerçekten de derin gözleri olan, bilge bakışlı bir delikanlı. Ruha açılan pencereyse gözler, onun da yaşadıkları, yaşadıklarıyla aynı değildir. Onun bakışlarında, pille veya elektrikle çalışan vizörlere benzeyen gözlerin, belki aktarıp yansıatacağı, ama asla yorumlayamayacağı kadar büyük güçler var. Kendinden farklı, ruhsuz ve etten kameralarla karşılaşacaktır elbette. Fakat, gerçek o ki, bu antika makinelerle duygusal ilişkiye girmeyecektir.

Tıpkı anası gibi.

Ne kadar uzun zamandır dokunmuyoruz birbirimize! Yorgun ve yalnız bulduğum bedeninin bütün kilitlerini birer birer çöz. Çıplak, ilkel, ateş gibi yanan bir arzuyla uzan. Buruşan, kırışan, çöküp sönen etinle doymak istiyorum sana.

Etin çözülüşü ne korkutucudur değil mi? Sanki bir panoya öylesine iştirilmiş bir kâğıt gibi düşmek var mı hayattan? İnsan ruhunun, hayatının, hatta etinin bundan fazla anlamı olmalı. Gündemden düşmüş bir not gibi, sistemin durmadan yenilenen moda işlerinin arasında eskiyip unutulmak ve geçerli değeri hep yeni, hep taze, hep güçlü, hep zeki, hep zengin, hep ama hep saymak!

Senin kapını açtığımda gördüğüm manzaradan aklımı yitirdim. Sana durmadan insanüstü, öte dünya dediğim bu çılgınlığı nasıl bildireceğim? Artık yüce gönüllü olacak halim yok benim. İnsanca ve erkekçe bile değilim. Huzur, diyorum sana meleğim. Ama ne yazık ki, bu gece senden isteyeceğim son şey o.

Ben, ölmeyi istiyorum senden. Koynunda, altın çemberine gömülüp emmeyi istiyorum özünü ilginden.

Reyhan, kendi hayatından çıkmak istedi. Kalacağını bile bile. Yırtılıp fırlamak istedi kendisinden. “Hadi oğlum, kalk yatıp uyuyalım artık, birkaç saat sonra gün ışıyacak, sabah bana iş, sana okul var,” dedi.

Gözünden uyku aktığı zamanlarda bile, başını yastığa koyar koymaz, nasıl olsa sabah uyanacağını bildiğinden uyku tutmuyordu. Dünya, yüzü yastığa değdiği anda, ötmeye başlıyordu. Çok uzaklarda bir patlama oluyordu, bir karınca yürüyordu belki çok yakınında, bir perde çekiliyor, ay hafif iniltilerle usulca küçülüyordu. Hiçbir şey umurunda değildi, belki de hiçbir şeyin farkında değildi zaten ya da her şeyin o kadar çok farkın-

daydı ki, yalnızca algıdan ibaret incecik bir varlığa dönüşmüştü, tül gibi bir duyargaya. Düştü düşecek, dağıldı dağılacak, yıkıldı yıkılacak zardan bir kap. Kendi kendine ötüp duruyordu, çınlayıp duruyordu.

Her şeyin bir ömrü vardı. İnsanların, eşyaların, ilişkilerin. Peki ya kendi ömrü, o ne zaman bitecekti?

Hayat birbirinin içine açılan aynalar gibiydi, herkesin hayatı bir diğerininkine açılıyordu, açıldıkça hem birbirinden farklılığı hem birbirine benzerliği ortaya çıkıyordu, hem kaynaşarak çoğalıyor hem de bölünerek azalıyordu.

* * *

Cevat kasıldı. Kaykıldığı yerden zemine doğru kaydı. Duvar tarafında, boynu kırık bir bebek gibi, başı yana düşmüş halde kaldı. Altına doldurdu. Pantolonundan süzülen sıvılar, üstüne uzandığı mektuplardaki mürekkebi yavaş yavaş ıslattı, bozmayla başladı.

Sude,

Demek rüya gördün.

Gördüğünün ne olduğunu bilmiyorum.

Kendi içimi dışarı çıkaramadığım için, çıkarsa bile çıkana dönüp bakacak cesaretim olmadığı için hiç rüya görmüyorum ben. Bir tek hislerim var benim. Onları da tarif edemem. Bu sığınıp güvendiğim, bu dalgalarına teslim olduğum hisler de bize öğretilen hiçbir bilginin kalıbına sığmıyor.

Bilmiyorum.

Gördüğünün ne olduğunu bilmiyorum.

Belki de bendim.

Ve hâlâ bana geri dönmedim.

Eğer bensem, gönder oradan, yanı başından, yapışıp kaldığım ruhundan, gönder onu bana geri.

Biraz kendime döneyim. O çok iyi bildiğim içime değil, ama içe çekiliş haline geri döneyim. Bildik hayatın bütün alışkanlıklarından vazgeçerek. Böylece, aşına olunan gerçeğin sınırlarını silikleştirerek.

İnsan bazen bencil olabilmeli.

Gel gör ki gerçek öyle değil.

Demek ki gerçeğin en azından ne olmadığını biliyoruz.

İşte o noktada değil mi zaten insanın bir yerlerden gelip, -nereden geldiğinin önemi yok-kendini dayatan "olmaz"ı iyice kavradığı ve kendi olmazıyla yüzleştiği o şok ânı?

Sanırım böyle bir yüzleşmeden sonra başlıyor herkesin kendi kurtuluş hikâyesi.

Ve sanırım yine yolun sonuna doğru yürüyen herkesin ondan sonraki adı deli... Hem de ne kadar yürürse o kadar deli. Bütün çabalara, engellere, açlığa, susuzluğa rağmen yürümeye devam ediyorsa hâlâ, ah, zavallı bir zirdeli o. Başka ne olabilir ki?

Ne geriye yaslanıp seyredebiliriz artık hayatı ne de ileriye uzanabiliriz. Onun bağımsız ve tarifi olmayan yasalarına teslim olmak en iyisi.

Bir nar ağacının anıları olur mu? Kendini ayırıp yıkar mı tam ortasından? Kendi özsularını boşu boşuna harcar mı? Zıyan eder mi kendini hiç durmadan? Tırtıklı gövdesine kulağını dayayıp da hayret eden olur mu şişman yalnızlığına?

Ben senden, benim içime kilitlenmeni isteyebilir miyim? Senin hiçleşmeni seyredebilir miyim?

Denizin ortasında, sınırsızlığı işaret etmek istercesine dalgalanan sulara konmuş, bir yağmurkuşu gibi duruşuna kıyabilir miyim? Belki de çoktan kıydım. Neden böyle zalimiz biz, bu nasıl bir eziyet?

Çıkalım bu gerçeklikten...

Kaybolalım...

Belki de vardır mucize diye bir şey ve ayağımızın altında açılan yeraltı kapısı, belki de onun giriş kapısıdır. Kim bilir?

Teslimiyet mi bu? Sezgilerim değiştiyse ve buna delilik diyorlarsa ne yapayım? Evet, kaçardım aklımlı. Onun soğuk yanını. Bir çocuk gibi elimi sobaya yapıştırabilirim artık, değil mi? Kendi iç evrenimde gezegenlerim yörüngelerinden oynadı. Soruların da cevapların da bir faydası yok. Ne olur susalım.

Beni anladığını biliyorum. Anlıyor olmaktan dolayı kendi kendine hayret ettiğini de. Çok sürmeyecek. Kendi canını bile isteye yakmaktan usanacaksın.

Susalım ve korkuların peçelerini aralama oyunundan vazgeçelim artık. Biz kaderimizi çağırırken, aslında kaderimiz olmayan, fakat belki ona benzeyenler de geliyor yanı sıra. Unutma...

Gece
İnançlar Yıkılır,
İnancı Duyanı da Yanında Götürür

Turnalar geçmiş, bağlar bozulmuş, ağaçlar dikilmişti, sular soğumuş, balık fırtınası geçmiş, ağaç budama zamanı gelmişti.

Soğuktu. Tahtakurtlarının kemirdiği ahşaptan, derinden bir ses geliyordu. Lime lime perdelerin sarktığı pencerenin kırık camından odaya rüzgâr doluyordu. Ve karanlık.

Geçidin büyük giriş kapıları kapatılmış, kepenkler indirilmişti.

Cevat'ın bulunduğu odanın hemen altında, şimdi kozmetik malzemeleri satan dükkânın yerinde, vaktiyle Garbis Usta'nın dükkânı vardı ve Cevat'ın kaldığı yer de onun tamir atölyesiydi. Oyuncak tamirhanesi... Getirilen her bebeği, Garbis Usta iri bedeninden, koca ellerinden, boğumlu, kalın parmaklarından hiç beklenmeyecek bir hassasiyetle alır, önce şöyle bir evirir çevirir, sonra "Adı ne yavrumuzun?" diye sorardı mutlaka. "Önce tanışmamız lazım değil mi, yoksa nasıl muayene ederiz?" Saçı kopmuş, gözü çıkmış, kafası bedeninden ayrılmış, kolu ya da bacağı kaybolmuş bebekler eski bütünlüklerine kavuşurdu onun ellerinde. Hatta Garbis Usta bebeklere yeni elbiseler dikerdi. Oyuncaklarına kavuşan kız çocuklar sevinçten ne yapacaklarını şaşırırlardı.

* * *

Cevat'ın, hiç kimsenin tamir edemeyeceği, artık yama tutamayacak ruhu, gözlerinden sonsuzluğa aktı.

Sude, meleğim...

Her şeyi, herkes için yoluna sokmayı denedim. Belki de ben, üstüme küçük küçük çakıl taşları gibi yağan sıkıntıların giderek ciddileşip büyümesinden göçük altında kaldım. Belki bu yüzden uyku ile uyanık kalma arasındaki seçimimi hep sessizliğe kullandım. Hep sessizliğe.

Yüreğimi kuşkular, kıskançlıklar, umutsuzluklar, karanlıklar sıktı. Ağır ağır ölmeye terk edilmiş canlılar gibi o boz köşede inleyip durdum. Yarılma insanın doğasında var. Benim yarılıp birer yana devrilen gövdem, ruhumun parçaları birbirinden çok uzağa düştü.

Ben rüya görmüyorum evet, ama senin gördüğün rüyanın kapısından girdim ve oradan tek başıma çıkamam. Tek başıma kurtulamam. Senin acına basarak çıkamam. Sonlayamam, başlayamam. İçimizdeki hayallerin gemisi, hayaletleri ve yaşayanlarıyla yine içimize battı, orayı mezar bildi kendine. Bunu unutamayız.

Ben seni sevmiyor, senden vazgeçiyor değilim. Gücüm bitti, azmim kalmadı yaşamak için. Hem de ne uyumlu ne de uyumsuz olarak sürme azmim. Baktırdık gemileri. Sırt sırta dururken. Parklı yollara bakarken. O yüzden benim manzaralarım açıklamadı seninkileri.

Düşler, senin ruhunu nasıl tırmalıyorsa, benimkini de hâlâ öyle tırmalıyor. Onların boşalan yerlerinin doldurulamayacağını bile bile onları kaybetmiş olmak, ikimizin de bir daha iflah olmayacağımızın kanıtıdır.

İnançlar yıkılır. Ve inancı duyanı da yanında götürür.

Fatma Akerson

Nisan

Düğmeler ve Başka Şeyler

Gülten Akin

Yürü Dur Boya

Kestim Kara Saçlanımı

Filiz Ali

Müziyen Portreleri

Özdemir Asaf

Yalnızlık Paylaşılmaz

Giorgio Bassani

Altın Gözlük

Kapının Ardında

Niyazi Berkes

Teokrası ve Laiklik

Atatürk ve Devrimler

Türk Düşününde Batı Sorunu

Melike Eğilmez Boylan

Güldürme Beni! - Mizah Üstüne Ciddi Söyleşiler

Catherine Chanter

Kuyu

Inger Christensen

Azorno

David Cronenberg

Tüketilmiş

Rachel Cusk

Çerçeve

Burak Aziz Sürük-Cengiz Çakıt

Adım Adım 62 Salata

Serhat Çelikel

Pencere

Karlar Altında Körler Ülkesi

İnan Çetin

Bin Yapraklı Lotus

Christopher Dell

Okült, Cadılık ve Büyü Resimli Tarih

Selçuk Demirel

Portakal Mavis Bir Dünya

John Berger - Selçuk Demirel

Duman

Mahmud Derviş

Bu Şiirin Bitmesini İstemiyorum

Zeynep Direk

Cinsiyeti Yazmak

Orhan Duru

Mavi Gezi Pirî Reis'in İzinde

Georges Dumézil

Mit ve Destan I:

Hint-Avrupa Halklarının Destanlarında Üç İşlev İdeolojisi

Mit ve Destan II: Hint-Avrupa Destanlarının Tipleri

Bir Kahrman, Bir Büyücü, Bir Kral

İlhan Durusel

Yavaş Ateş

Havva İşkan-Erkan Dündar (haz.)

Uygurluk ve Delilik: Akıl Hastalığının Kültürel Tarihi

Ferit Edgü

Sözlü / Yazılı

Melih Ergen

Varuna'nın Bin Gözü

Fotoğrafın Arka Yüzü

Hüseyin Ferhad

Şark Belleği

Roger Martin du Gard

Thibault'lar-I

Andrew Gibson

James Joyce

Fahri Güllüoğlu

Döküntü - Bir Şiirin Can'ı İçin Kantat

Hermann Hesse

İnaç da Sevgi de Aklın Yolunu İzlemey

Kleist-Chamisso-Hoffmann

Üç Romantik Hikâye

Mina Holland

Yemek Atlası - Otuz Sekiz Mutfakta Dünya Turu

Jonathan Holt

Yüz Karası

Kayıp Gemiş

Christopher Isherwood

Prater'in Menekşesi

Roy Jacobsen

Harika Çocuk

Görülmeyenler

Yücel Kayiran

Şiirimin Çeyrek Yüzyıl - Günümüz Türk Şiiri Üzerine Makaleler

Yaşar Kemal

Kalemler

Beyaz Pantolon

Gülâyse Koçak

Topaç

Gürsel Korat

Güvercine Ağıt

Unutkan Ayna

Uğur Kökten

Yüzler, Gizler, İzler

Erlend Loe

Doppler

Publius Ovidius Naso

Fasti (I-VI) Roma Takvimi ve Festivaller

Alberto Manguel

Tanpınar'ın İzinde Beş Şehir - Ankara, İstanbul, Erzurum,

Konya, Bursa

Andrew Marr

Devletin Baş

Javier Marías

Karasevdallar

Beyaz Kalp

Yann Savaşta Beni Düşün

Colum McCann

Dönsün Koca Dünya

TransAtlantik

Ian McEwan

Çocuk Yasası

Behçet Necatigil

Edebiyatımızda Eserler Sözlüğü -

223 Çağdaş Yazarımızın 751 Eseri

Edebiyatımızda İsimler Sözlüğü -

901 Türk Edebiyatımızın Hayatı ve Eseri

Behçet Necatigil-Burhan Uygur

İki Başına Yürümek-Burhan Uygur'un Resimleriyle

Maggie O'Farrell

Sevgilimin Sevgilisi

Ferhat Özkan

Yoksunlar

Orhan Pamuk

Kara Kitap 25 Yaşında

Kırmızı Saçlı Kadın

Hahraların Masumiyeti

Saf ve Düşünceli Romanca

Gizli Yüz

Babamın Bavulu

Adam Philips

Freud Olmak: Bir Psikanalistin Gelişimi

George Prochnik

İmkânsız Sürgün - Stefan Zweig Dünyanın Sonunda

Mehmet Rifat

Marcel Proust ya da Bir Roman Yaratmak

Barthes, Proust, Baudelaire ve Ötekiler

Oktay Rifat

Bu Dünya Herkese Güzel - (Dışarda Kalan Şiirler)

Oliver Sacks

Halüsinasyonlar

Hareket Halinde Bir Hayat

Simeon Sakskoburggotski

Benzersiz Bir Hayat, Bulgar Kralı II. Simeon

Leonardo Sciascia

Aldo Moro Vakası

Andrew Scull

Uygarcılık ve Delilik: Akıl Hastalığının Kültürel Tarihi

Philippe Sollers

Medyum

Necmi Sönmez

Tez-Antitez-Sentez / Selim Turan'ın Sanat Serüveni

David Stuttard

Sappho'dan Sokrates'e 50 Hayat Hikâyesiyle

Antik Yunan Tarihi

Pia Tafdrup

Bulunduğun Yerde - Seçme Şiirler

Haldun Taner

Ölürse Ten Ölür Canlar Ölesi Değil

Fazilet Eczanesi

Yaşamın Demokrasi

Tuş

Ayışığında Şamata

Vatan Kurtaran Şaban

Deveküşuna Mektuplar -1: Önce İnsan

...Ve Değirmen Dönerdi-Lütfen Dokunmayın

Mehmet Taner

Vezinler - Toplu Şiirler II (2002-2006)

Tuğrul Tanyol

Toplu Şiirler (1971-2015)

Goli Taraghi

Kış Uykusu

Tzvetan Todorov

Yazın Kuramı - Rus Biçimcilerinin Metinleri

Alain Touraine

Krizden Sonra

Leonid Borisoviç Tsipkin

Neroç Köprüsü

Güven Turan

Ardıl

Orçun Türkay

Dans Ediyor Bir Hane

Ülkü Ulurmak

Edip'in Lastik Topu - Dostlarının ve Ailesinin Anlatımıyla

Edip Cansever

Tomris Uyar

Dünyanın En Güzel Arabistanı

İsmail Uyaroglu

Karışık Kitap

Gönül Uzelli

Slav Mitolojisi

Adella Waldman

Nathaniel P.'nin Aşk Maceraları

Nathaniel West

Gönül Abla ve Temizinden Bir Milyon

Engin Yenil

101 Yapı ve Yer Türkiye

21. YÜZYIL KİTAPLARI

Elizabeth Farrelly

Mutluluğun Sakıncaları

Bruce Hood

Evcilleşmiş Beyin

Jenny Nordberg

Kabil'in Gizli Kızları - Erkek Kılığındaki

Afgan Kızlarının Bilinmeyen Hikâyesi

Gil Eyal-Brendan Hart-Emine Öncüler-

Neta Oren-Natasha Rossi

Ötizm Salgını - Ötizm Salgınının Toplumsal Kökenleri

Andrew Solomon

Armut Dibiine Düşmeyince - Anne Babalar,

Çocuklar ve Kimlik Arayışı

